

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 52:

Forespørgsel til statsministeren [om den indenrigs- og udenrigspolitiske situation].

Af Jens Rohde (V) m.fl.

(Forespørgslen anmeldt 20/3 2003).

Formanden:

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke dertil som givet. (*Ophold*). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 53:

Forespørgsel til finansministeren og beskæftigelsesministeren [om forbedring af velfærdsydelser sammenholdt med regeringens 2010-målsætning].

Af Ole Sohn (SF) og Aage Frandsen (SF).

(Forespørgslen anmeldt 21/3 2003).

Formanden:

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke dertil som givet. (*Ophold*). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 54:

Forespørgsel til udenrigsministeren [om, hvad regeringen vil med FN].

Af Jann Sjursen (KRF) m.fl.

(Forespørgslen anmeldt 21/3 2003).

Formanden:

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke dertil som givet. (*Ophold*). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Spørgsmål til ministrene.

Spørgetiden

Spm. nr. S 2323

1) Til økonomi- og erhvervsministeren af:

Ole Vagn Christensen (S):

»Hvordan vil ministeren sikre, at der i fremtiden skabes lokalt forankrede iværksættere?«

Ole Vagn Christensen (S):

Der er ingen tvivl om, at når vi ser på de konsekvenser, der er af regeringens besparelser på netop det her område, som sådan set skulle støtte op om iværksættere, rammer de meget tydeligt de lokalt forankrede iværksættere.

Jeg har her et eksempel på det. Med de nedskårne bevillinger, der er lagt op til for Sydthys vedkommende, vil der være råd til at servicere 15 iværksættere, og det, der har været tidligere, har været 66 iværksættere.

Derfor er mit spørgsmål: Hvordan sikrer vi, at der i fremtiden kommer lokalt forankrede iværksættere?

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen):

Jeg vil sige, at regeringen har i sin levetid taget adskillige tiltag for at gøre det lettere at drive virksomhed i Danmark og for at komme i gang som iværksætter. Regeringens iværksætterhandlingsplan med dens forslag om justering af konkurslovgivningen, ændring af etableringskontordningen, lettelse af administrative byrder og en forøget indsats for styrkelse af den danske iværksætterkultur bidrager alt sammen til at gøre rammerne for start af nye virksomheder bedre i landet.

Skattestoppet og det fremlagte forslag om lettelse af skatten på arbejde er også en del af den indsats, der skal gøre det mere attraktivt at drive virksomhed i Danmark. Regeringen har valgt en vej med mindre tilskud og mere fokus på generelle erhvervsvilkår, der først og fremmest er sådan, at vi styrker rammerne for alle iværksættere.

Spørgsmålet i dag er naturligvis rejst, fordi vi er i gang med at se på, hvordan vi yder den statslige indsats i form af tilskud til TIC'erne, de

lokale kontaktpunkter for iværksættere, som skal udvikles de kommende år.

Kl. 13.05

Regeringen ønsker på lang sigt en struktur, der er mindre administrativt tung end den, vi har i dag. Det vil sige, at tilbuddene til iværksættere og små og mellemstore virksomheder i stedet for de nuværende kontaktpunkter samles i en mere enstregnet linje for at rådgive vores iværksættere.

Ole Vagn Christensen (S):

Man kan sige, at mens græsset gror, dør hestemor. Med det svar, vi her fik, fik vi jo stillet noget i udsigt. Men det, der er spørgsmålet, er jo sådan set den massakrering, der er foregået på netop iværksætterområdet, og som der lægges op til på TIC-centrene. Det lægger jo op til en regionalisering. Det lægger jo ikke op til, at man her vil sikre, at de lokalt forankrede iværksættere får muligheder.

Jeg vil da gerne gøre ministeren opmærksom på, at Danmark ligger på en 17. plads ud af 21 efter den redegørelse, som ministeren selv har fået udarbejdet.

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen):

Vi har ikke lagt skjul på, at vi mener, at vi kan styrke rådgivningsindsatsen ved at lave en mere enstregnet indsats i stedet for de forskellige elementer, vi har i den nuværende struktur.

Jeg vil dog sige, at regeringen også vil respektere Strukturkommissionens arbejde på dette punkt. Vi lægger op til, at sammenlægningerne på tværs af amterne skal ske ad frivillighedens vej.

Jeg vil også gerne sige, at det her selvfølgelig pågår gennem en forhandling med både de kommunale og de regionale parter, fordi erhvervsrådgivningen foregår med midler fra både staten, amterne og kommunerne. Det er den vej, vi ønsker at gå.

Vi har klart tilkendegivet, at det er generelle erhvervsvilkår. Og så vil vi nu komme med en regionalpolitisk erhvervsstrategi. Vi søger under denne strategi at få et mere enstregnet system til at rådgive folk, der starter egen virksomhed.

Lotte Bundsgaard (S):

Jeg vil godt spørge ministeren om en speciel fynsk vinkel. Og da ministeren jo kender Fyn mindst lige så godt, som jeg gør, regner jeg med, at ministeren kan svare på det.

På Fyn er det sådan, at staten hvert år giver 2 mio. kr. til det arbejde med iværksættere, som erhvervscenter TIC på Fyn laver. Det arbejde går ud på at vejlede mennesker, der gerne vil starte virksomheder op, hjælpe dem, sende dem videre til professionelle, der kan hjælpe dem med regnskaber, hjælpe dem jura og alt muligt andet. De har på 1 år haft 900 virksomheder til den vejledning, der er startet op.

Jeg vil godt høre, om det er det, ministeren mener er for bureaukratisk, eller om ministeren her i Folketingssalen i dag kan love os, at gode projekter, som det vi har på Fyn, ikke er et område, som ministeren vil skære ned på for at finde penge til de ufinansierede skattelettelser.

Ole Vagn Christensen (S):

Jeg står her med en københavnsk vinkel, der siger, at det er uklogt at lamme service til iværksættere. Det har været offentliggjort i Børsen. Jeg står med Morsø Folkeblad, hvor man sådan set også taler om det alvorlige i det. Jeg står med Viborg Stift Folkeblad. Jeg kunne blive ved. Jeg har meget af alle de der ting.

Det, jeg er nødt til at få at vide, er: Vil ministeren erkende, at vi nu er i en situation, hvor der sker en centralisering? Det kan godt være, at det er det, der er regeringens formål, og at man vil interessere sig for, hvad der sker på videns- og forskningsmiljøerne omkring universiteterne, men det er jo ikke noget, der hjælper de udkantsområder, som ministeren i andre henseender står og taler meget pænt om, at der skal ske en udvikling dér. De kan ikke nyde godt af disse ting.

Hvis det drejer sig om at få udviklet det potentiale, de har hos sig selv, er der brug for, at der er nogle lokalt forankrede iværksættere. Det er dem, ministeren fjerner navlestrengen til.

Arne Toft (S):

Regeringen har ofte sagt, at der skal være mulighed for udvikling i hele Danmark. Mener ministeren, at det giver mulighed for udvikling i hele Danmark, at man samler enhederne?

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen):

Jeg vil gerne have lov at sige, at de nye enheder, som vi arbejder på, skal kunne tilbyde kerneydelser, således at alle virksomheder i landet tilbydes den samme adgang til basal erhvervs-service, og her tænker jeg på information, vejledning og henvisning til privat rådgivning. Disse

kerneydelser skal fortsat være gratis, men statslig medfinansiering skal selvfølgelig matches af de regionale partnere.

Kl. 13.10

Når vi nu i denne nye struktur opererer med en anden måde at skrue det sammen på, er det, fordi vi mener, at vi får en styrket erhvervsservice for de samme penge.

Så vil jeg gerne sige, at den model, der nu er lagt op til med den regionale erhvervsservice, er til høring hos Amtsrådsforeningen, Kommunernes Landsforening og andre organisationer.

Jeg kan sige, at brugerorganisationerne, som vel også nok betyder noget for hr. Ole Vagn Christensen, såsom HTS, Dansk Handel & Service, Dansk Byggeri, Dansk Industri og Håndværksrådet, har peget på, at der er behov for at se kritisk på det nuværende system.

Det vigtigste for regeringen er, at det nye system sætter brugerne og deres behov i centrum.

Jeg er godt klar over, og det vil jeg også gerne sige til hr. Ole Vagn Christensen, at denne regering ingen intentioner har om at konkurrere med den tidligere regering med hensyn til erhvervstilskud.

Så vil jeg gerne med hensyn til fynske vinkler – det er til fru Lotte Bundsgaard – til det om Thy og København sige, at vi prøver at få en forhandling med de regionale parter om at få anvendt de penge, der er til rådighed, bedst muligt. Det er jo alle regioner, der peger på, at lige netop deres ordning er den bedste.

Derfor vil jeg også gerne sige til hr. Arne Toft, at vi prøver at skrue nogle ting sammen gennem forhandling med de regionale parter for at bruge pengene bedst muligt.

Ole Vagn Christensen (S):

Det er altså en omvendt verden.

Uanset hvor meget ministeren sådan set vil prøve at forklare os alle sammen, at det, som ministeren vil, er meget bedre, håber jeg, at ministeren vil erkende, at ministeren har skåret ned på de beløb, der er til rådighed til at lave service over for iværksættere – det kan være meget nemt at svare på – og at den situation har fremkaldt, at det er yderområderne, at det er de områder uden universiteter, der bliver særlig hårdt ramt. Det kunne jo godt være, at der her faktisk var et stort vækstpotentiale, som i virkeligheden har mere brug for disse tilskud, end man har omkring universitetsbyerne.

Lotte Bundsgaard (S):

Jeg vil godt først spørge ministeren, om ministeren mener, at det er vigtigt, når man skal rådgive iværksættere, at man har et lokalt kendskab, så man f.eks. kan matche virksomheder, der står over for et generationsskifte, med en, som gerne vil opstarte en virksomhed. Er det vigtigt at have et lokalkendskab, eller kan man lige så godt kan sidde meget langt væk og rådgive iværksættere?

Derudover vil jeg godt spørge ministeren, om der bliver ved med at være lige så mange penge til iværksættere, eller om regeringen som på så mange andre områder vil bruge det her til at lave en massiv besparelse over for noget, der faktisk virker.

Det, der bliver sagt fra erhvervslivets side, er jo, at den her kæmpeindsats, som den tidligere regering satte i gang for at få flere iværksættere, faktisk nytter noget og nytter langt mere end alle de ord, som den nuværende regering bruger.

Arne Toft (S):

Jeg vil godt spørge ministeren, om ikke ministeren synes, at det er rimeligt, når nu man ikke ønsker og man ikke gør noget for at lave udvikling i hele Danmark, at man så ærligt siger, at det, man ønsker, er en centralisering, således at borgerne og iværksætterne har noget at rette sig efter.

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen):

Jeg vil gerne sige til hr. Ole Vagn Christensen, at man kan læse ud af finansloven, hvilket beløb der er til rådighed. Det er rigtigt, at går man ind og fokuserer på det her, er der færre penge til rådighed, sådan er det. Men man må også se på, at regeringen har fremlagt en ny iværksætterhandlingsplan, hvor vi på en række områder med en række nye tiltag søger at gøre det bedre at være iværksætter. Der er afsat 200 mio. kr. over de næste 4 år, kan jeg dog sige til hr. Ole Vagn Christensen.

Til fru Lotte Bundsgaard: Jamen selvfølgelig er det da vigtigt med et lokalt kendskab, men det er også vigtigt at være kritisk; altså at man formår at have den bedste rådgivning samlet.

Kl. 13.15

Det kan godt være, at der er nogle, der måske skal køre en lille smule længere, kan jeg sige til fru Lotte Bundsgaard, for at få en bedre rådgivning. Men det er jo som med vores sygehuse, at

der er også nogle, der godt vil køre et lille stykke længere. Der er altså også behov for, at der er nogle kritikere til at give råd.

Med hensyn til at denne regering skulle gøre det værre for selvstændige erhvervsdrivende, der må jeg bare minde om, hvad finanslovene forud for denne regering har haft af nye skatter og afgifter for dansk erhvervsliv. Så jeg synes, det lyder lidt hult.

Så vil jeg gerne sige til hr. Arne Toft: Nej, regeringen ønsker ikke nogen centralisering, men det er klart, at i den optik, som hr. Arne Toft ser det her, er det, som om vi vil slæbe det hele til universitetsbyerne.

Men der er ingen tvivl om, må jeg sige til hr. Arne Toft og andre, at vores universitetsbyer i øjeblikket suger vores unge mennesker til sig, og derfor er der også behov for en regionalpolitisk erhvervsstrategi, hvor vi ser på de udkantsområder, som har det svært. Det er der en del der har i dag, og regeringen er på vej med en plan på det område.

Formanden:

Hr. Ole Vagn Christensen for et sidste spørgsmål.

Ole Vagn Christensen (S):

Vi ved jo alle sammen, hvad man fokuserer på. Når det drejer sig om erhvervspolitikken omkring universitetsbyerne, er det de nye teknologier. Men i det midt- og vestjyske område har vi mange træ- og møbelindustrier, meget metalbranche, fiskeindustri og landbrug, og det er jo disse ting, man rammer. Vi er faktisk i den situation, at når vi ser på, hvor stor overlevelseshastigheden er i Viborg Amt for iværksættere, der er lokalt forankrede, så er der 75 pct., der overlever efter de første 3 år, imod 55 pct., når vi ser på det øvrige land. Og der vil jo sikkert også være en meget, meget stor skævhed.

Men det, vi ikke kan komme uden om, er, at med de centraliseringer, der er lagt op til, gør man det område, hvor man faktisk har det største udviklingspotentiale, til taberen.

Jeg må sige til ministeren, at det synes jeg ikke er flot.

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen):

Jeg kan blot sige til hr. Ole Vagn Christensen, at det fremgår jo af debatten her i dag, at vi ikke er enige.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 2324

2) Til økonomi- og erhvervsministeren af:

Ole Vagn Christensen (S):

»Vil ministeren oplyse, om det var regeringens formål, at det skulle føre til dyrere strøm, da regeringen fratog Nordvestjysk Folkecenter for Vedvarende Energi dets basisbevilling?«

Ole Vagn Christensen (S):

I Dansk Økonomi, foråret 2002, kan vi læse, at de vedvarende energier faktisk har været en stor succes. Der bliver ganske vist også stillet et spørgsmål om vindenergien, men det er, fordi man prøver på at indregne, at man sådan set har erstattet noget elektricitet fra de kulfyrede kraftværker. Sådan kan man jo sagtens lave beregninger.

Men det, der står senere, er, at vindenergien faktisk er en god forretning for Danmark. Derfor, når jeg har ønsket at stille det her spørgsmål om Nordvestjysk Folkecenter for Vedvarende Energi, er det, fordi det perspektiv, som blev lagt op, var det rigtige perspektiv set med fremtidens øjne og også set ud fra nye arbejdspladser.

Hvordan synes ministeren, at det er gået, når nu hele spørgsmålet om bølgeenergien er ved at glide uden om Danmark, fordi man ikke kan fortsætte de forsøg, som man havde iværksat også i forbindelse med Nordvestjysk Folkecenter, hvor jo vuggen stod til vindenergien?

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen):

Jeg vil gerne sige til hr. Ole Vagn Christensen, at når man siger, at det skulle føre til dyrere strøm, at regeringen fratog Nordvestjysk Folkecenter for Vedvarende Energi dets basisbevilling, kan jeg sige, at det er ikke korrekt.

Jeg har jo tidligere her i Folketingets spørgetid besvaret en række spørgsmål fra hr. Ole Vagn Christensen om Nordvestjysk Folkecenter for Vedvarende Energi. Der er naturligvis ingen sammenhæng mellem den aktuelle elpris og bortfaldet af det årlige driftstilskud til Nordvestjysk Folkecenter for Vedvarende Energi. Alle ved jo, at den høje elpris på det nordiske marked i denne vinter først og fremmest skyldes, at vandkraftproduktionen i Norden har været langt under middel på grund af lav nedbør i Norge og Sverige.

Til den anden del af hr. Ole Vagn Christensens spørgsmål kan jeg blot svare, at regeringen fortsat satser på at bruge penge på nye teknologier. Der er fortsat penge på bevillingerne, der kan søges.

Kl. 13.20

Vi har så valgt at foretage nogle besparelser på finansloven forrige år; dem står regeringen selvfølgelig ved. Vi bruger stadig væk penge på udvikling, men vi har bremset op i brugen af driften til de her elementer.

Ole Vagn Christensen (S):

Jeg har her en avisartikel fra fredag den 28. februar. Der står der, at regeringens klimastrategi fører til dyrere strøm, og Energi E2 varsler højere priser på el og måske også på fjernvarme.

Når jeg stillede det spørgsmål før, var det sådan set, fordi den nedprioritering, der er foregået af de folkelige initiativer omkring de vedvarende energier, er sat på vågeblus. Det kan jo godt være, at hvis ministeren havde ladet udviklingen fortsætte, kunne vi have set nogle nye eventyr dukke op omkring den vedvarende energi, så vi, i stedet for at vi nu skal til at købe varm luft i udlandet, kunne være i den situation, at vi kunne være foregangsmænd, fordi vi selv satte os den målsætning, at det ville vi.

Det var det, vi gjorde omkring vindenergien. Det var det, der løste opgaven. Det er det, der har givet Danmark et virkelig stærkt kort i energipolitikken. Det samme kunne jo være sket her. Derfor er min påstand stadig væk, at ved at nedlægge et sådant folkeligt center med et sådant engagement – det kan vi jo også se, når vi læser aviserne – er man på vej væk fra Danmark med bølgeenergien. Man er faktisk på vej til Holland.

Formanden:

Fru Aase D. Madsen som medspørger.

Aase D. Madsen (DF):

Det var med hensyn til vindenergien. Jeg vil gerne spørge ministeren, om det mon ikke er på tide, at vi drosler forskningen i vindenergien en lille smule ned. Vindenergien er jo en stor industri, der tjener mange penge og nu skal til at yde en stor indsats i udlandet også.

Jeg mener, at det er på tide – og det vil jeg spørge, om ministeren er enig i – at vi går ind og yder mere til de nye teknologier, navnlig med hensyn til den klimastrategi, vi skal i gang med nu, hvor andre teknologier også skal på banen, således at den industri, der kan klare sig selv, og

det kan vindenergien, selv yder et større bidrag, således at vi støtter de nye teknologier og bedre kan få dem på banen, sådan at vi får en god eksport af de nye teknologier til de andre lande, som vi skal hjælpe med at nedbringe deres CO₂.

Formanden:

Hr. Arne Toft som medspørger.

Arne Toft (S):

Tror ministeren ikke, at der i den kommende tid op mod 2012 bliver behov for alternative energiformer? Det tror man i alt fald i vores nabolande. Og tror ministeren så, at vores løsning er, at vi afvikler forskning i vedvarende energi?

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen):

Jeg vil gerne sige til hr. Ole Vagn Christensen med hensyn til, at klimastrategien skulle give dyrere strøm: Jamen det gør den jo, i og med at vi står over for at skulle indføre EU-direktiver, hvor vi skal leve op til nogle internationale forpligtelser.

Vi ved allerede nu, at når mål skal nås, er det vores vurdering, det er Energistyrelsens vurdering, at elprisen vil stige 2-5 øre pr. kW i fremtiden, og det har altså ikke noget med regeringens nedskæring på Nordvestjysk Folkecenter for Vedvarende Energi at gøre.

Men det er korrekt, at vi altså har valgt, at midlerne i mindre grad anvendes som faste driftstilskud til institutioner og i stedet til en indsats, som fremmes via projektstøtte. Vi ved jo, at der ligger 140 mio. kr. årlig under Energistyrelsens og elselskabernes forskningsprogrammer, og hertil kommer yderligere nye 110 mio. kr. under Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling for 2003-2005.

Hertil kommer – og det er egentlig også et svar til fru Aase D. Madsen – at vi sidder, som fru Aase D. Madsen også ved, og forhandler om flere beløb i øjeblikket i forbindelse med salg af elforsyningsvirksomheder. Der er et meget bredt flertal i Folketinget, der ønsker at prioritere nye energiteknologier, og vi forhandler som sagt om nye millionbeløb. Vi er endnu ikke færdige; jeg håber, vi bliver færdige.

Kl. 13.25

Så vil jeg gerne sige til hr. Arne Toft, der spørger, om der ikke er behov for alternative elementer i fremtiden. Jo, jeg vil sige, at for mindre end 14 dage besøgte jeg faktisk Ringkjøbing Amt. Jeg besøgte Vestas, og jeg synes faktisk, det er en flot

arbejdsplads, hvor de stadig væk udvikler – nu er det kulfibervinger. Der er ingen tvivl om, og det er også et svar til fru Aase D. Madsen, at vindenergien mere og mere kan klare sig selv. Det er blevet en kommerciel virksomhed. Det er blevet en stor eksportvirksomhed for Danmark, både Vestas, Bonus, Nikon og de andre, så der er ingen tvivl om, der er behov for at kigge på øvrige steder også.

Ole Vagn Christensen (S):

I Flensborg Avis er den 11. marts citeret med hensyn til grøn energi omkring bølgekraftanlæg, at denne situation med, at regeringen hellere vil sende pengene til Rusland end at udvikle sine egne muligheder for energi, jo er en konstatering, som ministeren kun kan have taget til efterretning.

Men jeg håber også, at ministeren har læst artiklen den 25. februar i Jyllands-Posten, hvor briterne snakker om en energiplan, som skal tage sig af 10 pct. af det nationale energibehov, og her nævnes bioenergi, solenergi, hav- og vindmøller, bølger og tidevandsteknologi.

Og så håber jeg også, at ministeren er enig med mig i, at den der legen med de danske vindmøller, nemlig hele situationen om, hvorvidt de kan være konkurrencedygtige i fremtiden, der kan vi være helt sikre på, at med den måde, som man nu udvikler det her potentiale på, vil vi med de muligheder, som man giver for udvikling via det almindelige kendte system, som kendes ved universiteterne, tabe den kamp.

Arne Toft (S):

Det er rigtigt, at ministeren nævner vindenergi, og det er jo rigtigt, at vindenergi har en eksport på 20-30 mia. kr. Der er netop et eksempel på, hvor godt det er, at vi går ind og støtter op om nogle ting, hvor vi så senere får udbytte.

Men det, jeg tænkte på her, var solenergi, som er i stagnation, fordi man tog støtten væk. Det er biogas, og det er bølgeenergi. Altså vi kan jo ikke bare sats på én ting. Mener ministeren ikke, at der er behov for at forske i de tre ting, jeg har nævnt her?

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen):

Jeg vil gerne sige til hr. Ole Vagn Christensen, at jeg kan da kun være glad for, at man i England nu også begynder at kigge på det her område. De målsætninger, som de sætter op derovre, er vi jo for længst nået forbi. Derfor der er ingen

tvivl om, at vi fortsætter med at bruge penge til forskning, udvikling og demonstrationsprojekter.

Men det er også korrekt, som hr. Ole Vagn Christensen siger, at vi har taget penge fra det, vi kalder et driftstilskud. Det er en holdning, som regeringen har. Vi forhandler stadig væk nu ved salg af elforsyningsvirksomheder om flere penge til forskning – det er også til hr. Arne Toft. Det er jo sådan, at Energistyrelsen med hensyn til de millioner, de ligger inde med, sidder og vurderer de enkelte projekter, hvad de mener, der er mest fremtid i, og det er dem, der derefter fordeler pengene, men selvfølgelig under ministerens ansvar.

Jeg vil gerne sige til hr. Arne Toft, at også biogas er et af de elementer, som vi ikke er færdige med at forhandle om med parterne, som vi sidder med i øjeblikket. Det er jo i regeringens klimastrategi et af de elementer, som man tilsiger det er værdt at se på.

Ole Vagn Christensen (S):

Det, som englænderne står og har brug for i 2010-2015, er en bølge- og en tidevandsteknologi. Den bølge- og tidevandsteknologi var vi i gang med at udvikle. Men ministeren må give mig ret i, og det gjorde ministeren sådan set i sit tidligere svar, at netop ved at skære ned på tilskuddet til denne energiform har Danmark sat sig udenfor. Og igen var det et af de potentialer, som var ved Nordvestjysk Folkecenter for Vedvarende Energi.

Kl. 13.30

Derfor vil jeg stadig væk holde fast i mit første udsagn, nemlig at det at inddrage folkecenterets basisbevillinger har gjort, at strømmen er blevet dyrere for forbrugerne.

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen):

Jamen hr. Ole Vagn Christensen er jo i sin gode ret til at fastholde sit første udsagn. Så vil jeg også fastholde mit, nemlig at det tilskud, der ikke tilkommer Nordvestjysk Folkecenter for Vedvarende Energi, intet har med energipriserne at gøre.

Jeg kan blot sige, at det er jo de folk, der sidder og har med forskningen at gøre, der vurderer, hvem der skal have støtte. De ser både på bølgekraft og på solenergi, og så vurderer de, hvilke projekter der er bedst. Det er det, jeg kan svare.

Ole Vagn Christensen (S):

Jeg havde heller ikke forventet andet, kan jeg sige til ministeren. Jeg havde ikke forventet, at ministeren ville gøre det til en ren tilståelsessag, men jeg kom dog et godt stykke ad vejen dertil. Ministeren må da indrømme, at med det indgreb, der er sket over for bølgekraften, har man sørget for, at Danmark ikke er med på den vogn; man har overladt det til andre.

Det er også det, jeg frygter, der vil ske med vindenergien, når nu den kommer ind i den kommercielle udvikling og universiteterne får det her som opgave, ligesom de har fået i USA, i Tyskland og i Frankrig, hvor man jo sådan set spillede fallit i den måde at udvikle vindenergien på, hvorimod det folkelige, det opbakningsmæssige var det, der skabte, at vindenergien fik en fremtid i verden. Det er disse muligheder, man nu forskanser sig imod med hensyn til bølgeenergien.

Men ministeren skal da have tak for det klare svar. Så ved vi også, hvem det er, der sådan set ikke er interesseret i, at vi virkelig skulle have grøn strøm og billigere strøm i Danmark.

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen):

Jeg vil gerne sige, at denne regering har været meget optaget af at skabe billigere energi, og med hensyn til at vindenergien nu skulle lide den kranke skæbne, fordi der ikke gives så stort et driftstilskud mere, så kan jeg blot sige til hr. Ole Vagn Christensen, at alle analyser viser jo, at man bliver dygtigere og dygtigere. Prisen på en produceret kilowatt på energiområdet bliver lavere og lavere. Det skal vi selvfølgelig alle glæde os over.

Så jeg har ikke den samme mistillid til de institutioner, der modtager forskningstilskudde, som hr. Ole Vagn Christensen har.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 2325

3) Til økonomi- og erhvervsministeren af:

Ole Vagn Christensen (S):

»Hvornår kan barmarksværkerne forvente, at ministeren indfrier sine valgløfter om, at varmeprisen skal sættes ned?«

Ole Vagn Christensen (S):

Jeg synes, at det her er en ren skandale, må jeg sige til ministeren.

Efter så mange år, efter at folk har frosset i så mange vintre og har måttet bruge så stor en del af deres økonomi til varme, at det simpelt hen grænser til det himmelråbende, har vi brug for at få en forklaring af ministeren på, om de også skal se frem til det til vinter.

Det er jo en 2-3 år siden, at der første gang var mulighed for, at man her i Folketinget kunne have vedtaget et forslag, hvis ikke Venstre havde været imod.

Men det hjælper jo ikke noget derude, at man kunne have gjort det, for nu har folk måttet fryse gennem de sidste 2-3 vintre på grund af langmodighed fra forskellige ministre, og hermed mener jeg ikke mindst den seneste minister.

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen):

Hr. Ole Vagn Christensen mener, at barmarksværkerne er en skandale. Så retter han skytset mod den borgerlige regering. Jeg må jo lige sige til hr. Ole Vagn Christensen, at han skal lidt længere tilbage i kalenderen for at finde ud af, hvor ansvaret ligger for, hvordan det er gået med de her barmarksværker.

Jeg kan sige, at regeringen med virkning fra 1. juli 2002 har lempet afgiftsbyrden, sådan at varmeprisen i et almindeligt parcelhus i gennemsnit kunne falde med ca. 1.000-1.500 kr. årlig i barmarksområderne. Herudover er der afsat 85 mio. kr. til at nedbringe gælden i de nødlidende værker. Energistyrelsen har for nylig fordelt midlerne til barmarksværkerne og de øvrige små nødlidende værker.

Baggrunden for, at midlerne først er blevet fordelt nu, er bl.a. Rigsrevisionens kritik i efteråret 2002. Det har været nødvendigt at rydde de uklarheder, der har været om oliepriser, rabatter og lignende, før en ny pulje blev fordelt til de nødlidende værker.

Kl. 13.35

Jeg kan sige, at Finansudvalget den 12. marts 2003 har tiltrådt det aktstykke, som jeg havde fremsendt til udvalget, og umiddelbart herefter har Energistyrelsen nu sendt støttetilsagn ud til værkerne.

Ole Vagn Christensen (S):

Jeg forstår nu på ministeren, at det er, fordi ministeren ikke forstår, hvad det her handler om. Når jeg siger, det er en skandale, så er det var-

meprisen, der er en skandale. Der er også lavet et forslag her i Folketinget, som sådan set gjorde, at man fandt en udligningsordning, men som jeg har sagt blev det saboteret af Venstre.

Men siden denne regering er trådt til, har vi jo så forventet, at der ville komme et andet forslag, som sådan set løste den opgave, sådan som man også lovede borgerne ved det seneste valg. Det, jeg synes er en skandale, er, at de løfter, som også borgerlige politikere har givet, om at få denne her sag løst, ikke er holdt.

Jeg mener skam ikke, at barmarksværkerne er en skandale. Jeg mener, de er et nyttigt instrument i den energipolitik, som er nødvendig, også fordi vi kan bruge forskellige potentialer til at udvikle vores energiressource, så vi kan fremme udviklingen på den måde.

Men jeg mangler altså et svar på: Hvornår kan folk forvente, at de får nogle normaliserede forhold, sådan som der blev lovet dem under valgkampen?

Formanden:

Hr. Arne Toft som medspørger.

Arne Toft (S):

Det er rigtigt, at barmarksværkerne ikke er blevet godkendt i denne her regerings tid, de blev godkendt i 1991 under den tidligere borgerlige regering, men det fritager heller ikke den socialdemokratiske-radikale regering, for de har også kørt i dens periode.

Det er også rigtigt, at det ikke er ministerens skyld, at de 85 mio. kr. ikke er udbetalt. De har ikke været klar til udbetaling. Der har været nogle ting, der ikke har været i orden i Finansudvalget.

Men synes ministeren ikke, at det er mærkeligt, at nogle af de allerdårligst rentable barmarksværker belønner man nu ved at nægte dem nogle af de 85 mio. kr., fordi de ikke har villet forurolige deres kunder ved at sætte prisen op, således at udgifter og indtægter balancerede? Nogle af kunderne skulle betale mellem 40.000 og 60.000 kr. for varmen. Er det så ikke urimeligt, at man siger, at fordi de ikke har balance i deres økonomi, kan de ikke få nogen af de 85 mio. kr.?

Formanden:

Fru Aase D. Madsen som medspørger.

Aase D. Madsen (DF):

I forlængelse af det vil jeg gerne spørge ministeren, om det ikke er Energistyrelsens regningsmodeller, der er noget galt med. Nu har vi lige set, at de der 85 mio. kr. er blevet udbetalt, og det er jo kun et led i de 620 mio. kr., der er udbetalt over årene, så det stiger og stiger og stiger, men stadig væk siger man ude fra barmarksværkerne, at det kan undre dem, at de mest trængende værker ikke har fået noget. Man siger hele tiden ude fra de kredse, at det er Energi-styrelsens regningsmodeller, der er noget galt med.

Jeg kan ikke forstå, at vi skal blive ved. Hver gang der er udbetalt en hjælpepakke, går der et halvt år, et år måske, så finder man ud af, at det er beregnet forkert. Kan vi dog ikke få nogle uvildige revisorer til at se på de beregningsmodeller og sammenligne dem med de modeller, som man har ude på barmarksværkerne, sådan at man kan finde nogle rimelige ordninger?

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen):

Jeg kan forstå på hr. Ole Vagn Christensen, at nu er det ikke barmarksværkerne, som er en skandale, men det er håndteringen af dem. Jeg kan sige, at vi får en forespørgselsdebat her i Folketinget om hele det ansvar, der er for barmarksværkerne. Den vil jeg ikke tage i dag, men blot tilsige, at jeg som minister har overtaget et område, hvor der før min tid er blevet begået nogle fejl, som også er påpeget i det svar, som statsrevisorerne har fået.

Hvor ligger ansvaret? Det ligger forskellige steder. Der har ikke været en klar opdeling mellem, hvem der havde ansvaret for de forskellige beslutningskompetencer. Jeg synes også, det er skandaløst, når nu varmeprisen ligger så højt, som den gør nogle steder.

Med hensyn til hvem der har fået, og hvem der ikke har fået, så er et af de elementer, der har været inde i beregningerne, jo netop, at hvis der er et varmeværk, der ikke har taget det, der var den faktiske omkostning, og derfor har bragt sig i en ringere situation, skulle det jo ikke have nogen fordel af det. Det er jo sket nogle steder, at der er nogle, der ikke har skrevet det, det kostede, på varmeregningen, og så er det klart, at så har de skubbet nogle udgifter foran sig.

Kl. 13.40

Så vil jeg igen sige til fru Aase D. Madsen om de beregninger, der ligger i Energi-styrelsen, at det må jo være enhver ministers lod at have til-

lid til de beregninger, der kommer fra de forskellige steder i éns system. Det betyder ikke, at man ikke har ansvaret, vil jeg gerne sige til fru Aase D. Madsen, og så må jeg henvisse til den forespørgselsdebat, der kommer.

Ole Vagn Christensen (S):

Ministeren prøver nu på at tale sig bort fra det, der sådan set er spørgsmålet. Så vidt jeg husker er spørgsmålet, hvornår vi kan forvente, at der leves op til det, man sådan set har lovet dem, der er kunder ved barmarksværkerne.

Jeg er bedøvende ligeglad, og det er de kunder også, med nogle fejl, dem kan vi sætte os ned og analysere bagefter, og for min skyld kan man stille alle de forespørgsler, man vil, men det, der er vigtigt, er sådan set, at de mennesker, det her handler om, som nu har lidt under det i 2-3 år, fordi vi politikere herinde i første omgang ikke kunne blive enige, og i næste omgang synes jeg, at det med den nuværende minister har fået lov at sejle siden valget, selv om man sådan set havde lovet befolkningen, at det her problem ville blive løst.

Arne Toft (S):

Hvis vi havde kendt alle problemerne, så tror jeg ikke, barmarksværkerne var blevet bygget. Jeg er glad for, at ministeren siger, at de barmarksværker, som ikke har holdt balance mellem indtægter og udgifter, ingen fordele skal have. Det er vi enige om.

Men må jeg så spørge ministeren: Er de berettigede til at få af de 85 mio. kr. efter de regler, der skulle være, hvis de havde opkrævet det, som de skulle, eller straffer man de forbrugere derude, fordi der har siddet en bestyrelse, som har villet tage hensyn til dem og ikke villet sætte prisen op til mellem 40.000 kr. og 60.000 kr.? For at præcisere det: Har de værker fået af de 85 mio. kr.? Men de skulle selvfølgelig ingen fordel have; det er vi helt enige om.

Aase D. Madsen (DF):

Jeg takker da for svaret. Jeg kan da godt se, at ministeren har et problem med hensyn til, at ministeren er nødt til at tro på Energistyrelsens tal. Men er der ikke ligesom en lille klokke, der ringer, når vi gang på gang herinde er blevet stillet over for en hjælpepakke, og så siger man, at nu er problemet løst, og så kommer man igen et halvt år efter og siger, at det ikke er løst alligevel, de skal have flere penge? Nu kommer man så igen her sidste gang med de 85 mio. kr., og

der bliver igen sagt, at det er forkert, det er ikke nok.

Jamen er der så ikke noget, der siger ministeren, at man skal se på, om Energistyrelsens regningsmodeller er rigtige, således at vi kan komme ned på det, der hedder oliereferencen, således at de politiske løfter om, at det aldrig må blive dyrere at tilslutte sig et barmarksværk, end det er at have sit eget oliefyr, holdes?

Skal vi ikke se at få de løfter indfriet nu? Og lad os se på, hvad der er galt med Energistyrelsens regnemodeller.

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen):

Jeg vil gerne sige til både hr. Ole Vagn Christensen og til hr. Arne Toft, at jeg ikke kan stå her i Folketingssalen og give garantier for barmarksværkernes varmepriser.

Man er hele tiden nødt til at se på den markedsøkonomi, der er, på den økonomiske udvikling. For god ordens skyld skal jeg dog pointere, at det jo har været de enkelte bestyrelser for værkerne, som har fastsat barmarksværkernes varmepriser.

Jeg er bekendt med, at vi nu gentagne gange har fundet penge til det område, og så får jeg hele tiden stillet det spørgsmål, om jeg kan garantere, at prisen ligger på det og det niveau. Det kan ministeren nu engang ikke garantere. Hr. Arne Toft stiller nogle tekniske spørgsmål til udregningerne, dem vil jeg gerne besvare skriftligt. Der er flere parametre. Man har behandlet barmarksværkerne efter generelle kriterier i forbindelse med tildelingen af pengene.

Kl. 13.45

Til fru Aase D. Madsen: Det er korrekt, at der er tildelt pulje på pulje til barmarksværkerne; ministeren har ageret inden for den økonomiske ramme.

Ole Vagn Christensen (S):

Jeg havde set frem til at høre ministerens svar til fru Aase D. Madsen, men det må jo hænge i luften, sådan må vi jo forstå det.

Fru Aase D. Madsen står jo ved, at hun har været med til at lave en aftale, som sådan set siger, at de her forbrugere ikke skal have højere priser end dem, der bruger oliefyr. Der havde vi jo sådan set forventet, at ministeren ville have stået op og sagt, at det var han enig i, for det havde hans parti også sagt under den seneste valgkamp. Jeg husker i hvert fald en masse dis-

kussioner, også med politikere fra både Konservative og Venstre.

Det kan vi jo så ligesom ikke få et svar på, men jeg har forstået, at der er en vilje her i Folketinget til, at det problem skal vi have løst, og det må jo så være vores opgave, når ikke ministeren vil løse den.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 2410

4) Til økonomi- og erhvervsministeren af:

Jacob Buksti (S):

»Hvornår forventer ministeren, at regeringen vil fremsætte forslag om omlægning af registreringsafgiften, og hvorledes vil en sådan omlægning imødegå de massive prisstigninger for nye biler, der allerede er indtruffet, og som må imødeses i fremtiden?«

Jacob Buksti (S):

Det er vel sådan, at det ikke er ukendt, at bilafgifternes højde i hvert fald tidligere er noget, som har ligget erhvervsministeren meget på sinde. Vi husker vel alle, da ministeren i sin egenkab af formand for Det Konservative Folkeparti rejste rundt i landet og lovede 15 pct. nedsættelse af registreringsafgiften. Nu er det så godt og vel et år siden, at det stod klart, at der ville komme en ganske stor stigning i bilafgifterne på grund af nye EU-regler. Det er også over et år siden, at regeringen nedsatte et udvalg, som skulle komme med indstillinger om, hvordan man skulle tage højde for dét. Det er også sådan, at regeringen i sit lovprogram fra oktober skrev, at skatteministeren ville fremsætte forslag i begyndelsen af januar, som tog højde for det her.

Derfor syntes jeg da gerne, at jeg ville høre ministeren om, hvordan ministeren selv synes, det går, og hvornår det er sådan, at vi måske har en chance for at se, at regeringen vil leve op til de løfter, som både ministeren og regeringen har udstedt.

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen):

Det er jo rart, at man i en valgkamp har noget, man kan slås for, når man mener, at det er noget, der skal gøres noget ved.

Jeg kan sige, at der sidder p.t. en arbejdsgruppe og undersøger mulighederne for at lave en omlægning af registreringsafgiften. Der arbejdes

med at undersøge, om registreringsafgiften kan udformes mere hensigtsmæssigt, bl.a. i forhold til miljøbelastning og ønsket om at fremme en mere sikker bilpark.

Jeg vil sige, at der ingen tvivl er om, at det er en sag, som optager regeringen. Det er en sag, som skatteministeren arbejder med, og det er en sag, som Skatteministeriet endnu ikke har færdiggjort.

Jacob Buksti (S):

Man kan jo i hvert fald konstatere, at det er noget, der optager regeringen og regeringspartierne, forstået på den måde at det er en lille smule svært at finde ud af, hvem der egentlig mener hvad, eller forstået på den måde, at man mener noget forskelligt.

Det ene øjeblik kan vi se, at den konservative skatteordfører annoncerer i B.T., at nu er bilafgifterne med i skattestoppet, Skatteministeriet er ved at være færdig, og fra nytår slipper alle med billigere biler. Så kan vi se, at den 17. marts afviser Venstre totalt, at der overhovedet kan blive tale om lavere bilafgifter.

Spørgsmålet er selvfølgelig, om ikke det gør indtryk på ministeren, når man tænker på, hvad ministeren ellers er gået ind for, som også ministeren bekræfter her, at vi nu er i en situation, hvor biler aldrig nogen sinde har været dyrere end under denne her regering; aldrig har biler været dyrere i Danmark end under denne her regering. Hvad har regeringen tænkt sig at gøre ved det?

Det kan jo ikke være rigtigt, at man ikke er færdig, for af Børsen fremgår det jo, at det er, fordi finansministeren har spændt ben på økonomiudvalgsmødet den 11. marts, så på en eller anden måde må der da ligge noget. Eller hvad?

Formanden:

Fru Margrete Auken som medspørger.

Margrete Auken (SF):

Jeg synes også, at det trækker ud med at få svar og efterhånden også med at finde ud af, hvad meningen er.

SF har meldt positivt ud på, at man så på bilernes miljøbelastning, og at man altså sikrede, at folk var lidt mere tilbøjelige til at købe biler, der ikke var så benzinslugende. Jeg kunne bare høre på svaret nu, at nu begynder det at skride, nu også det der med de sikre biler, og så kan vi høre om en hel masse andre fradrag, der vælter ind over det.

Kl. 13.50

Jeg vil godt spørge ministeren, om man stadig væk vil fastholde det, man har sagt, at det er med henblik på at få noget, der er energiøkonomisk, og så også sikre, at det stadig væk bliver provenuneutralt. Jeg har spurgt, om vi kunne få besked, om det her var politikken og hvornår det ville komme, hvis man f.eks. skulle holde de 10 mærker, der var mest energiøkonomiske, på prisen for 2002, og har fået en sludder for en sladder.

Men vi vil faktisk meget gerne snart vide det, for ellers risikerer vi jo bare, at det hele vander ud, og at det projekt, der var en lille bitte smule miljø i, også fordamper, sådan at det bliver alt muligt andet, der kommer til at blive forkælet af regeringen, hvis der omsider kommer noget.

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen):

Jeg vil gerne sige til hr. Jacob Buksti om polemikken om det her, at nu er det jo sådan, at Børsen ikke sidder med til økonomiudvalgsmøderne. Jeg vil også godt sige, at som det fremgår af finansloven, skriver vi, at det ikke er regeringens hensigt, at ekstraordinært store stigninger i bilpriserne skal føre til et øget skatteprevenu. Det var bl.a. de bemærkninger, som hr. Jacob Buksti har koncentreret sig om tidligere ved forespørgsel her i salen.

Jeg kan blot også sige til fru Margrete Auken, at der ligger et arbejde i Skatteministeriet. Økonomi- og erhvervsministeren sidder ikke med ved det arbejde. Vi afventer at få et resultat derfra.

Jacob Buksti (S):

Men fakta er jo, må jeg sige til ministeren, at bilpriserne er steget i gennemsnit med 6,5 pct., en almindelig bil 30.000-40.000 kr. Bilpriserne har aldrig været højere og derfor: Kommer der et udspil i indeværende samling, som kan vedtages inden sommerferien, og som tager højde for det her, som tager højde for, at vi nu altså er i en situation, hvor det er fuldstændig umuligt for almindelige mennesker at anskaffe sig en ny bil, og det i en situation, hvor Venstres ordfører kan udtale, at man ikke skal sætte næsen op efter lavere bilafgifter på den her side af 2007, fordi råderummet er fuldstændig brugt til indkomstskattelettelser på 125 kr. om måneden for de samme grupper?

Formanden:

Hr. Ole Stavad som medspørger.

Ole Stavad (S):

Jeg vil godt spørge, om ministerens bemærkning om, at Børsen ikke sidder med ved økonomiudvalgsmøderne, skal forstås sådan, at den oplysning, der fremgik af Børsen, var forkert. Altså har den sag, som vi her drøfter, ikke været på regeringens økonomiudvalgsmøde, som økonomi- og erhvervsministeren jo er med til?

Det andet, jeg godt ville have afklaret, er sådan helt overordnet principielt. Jeg forstår godt, at ministeren ikke kan give nogen detaljer på nuværende tidspunkt, selv om vi var lovet, at vi skulle have haft dem for længst, men når vi ser det, der er udsendt fra fagpressen den 17. marts, fremgår det, at den konservative ordfører, fru Charlotte Dyremose, meget klart tilkendegiver, at de højere afgifter, der kommer ind som følge af prisstigninger, skal tilbage til forbrugerne, hvorimod Venstres skatteordfører meget klart tilkendegiver, at der ikke sker nogen tilbagebetaling, også selv om bilafgifterne er steget som følge af højere bilpriser. Hvilket af principperne gælder?

Margrete Auken (SF):

Jeg kan forstå, det tegner til, at det snart kun er SF, der har miljøvinkelen med. Jeg håber ikke, det er rigtigt. Jeg håber også, at Socialdemokraterne har den.

Men jeg vil da godt spørge, om regeringen også har glemt, at det var en af de ting, der skulle ind i det, at af de meget, meget få tiltag, der gøres for miljøet inden for trafikken, var en af de ting, der skulle ind, at der var en tilskyndelse til at købe mindre miljøskadelige biler, skal vi så sige det på den måde, end ellers. Men jeg kan høre på det, der bliver sagt nu, at den har både regeringen og de, der eventuelt måtte være med i det her, opgivet.

Så er det altså, jeg spørger ministeren: Jeg hørte forhåbentlig forkert? Det er også De Konservatives og regeringens fortsatte hensigt, at man skal gøre noget, for at folk dog tilskyndes til, når de køber nye biler, at gå efter nogle, der ikke er store benzinslugere?

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen):

Jeg vil gerne starte med fru Margrete Auken og sige, at nu sidder ministeren ikke med i de forhandlinger, der er om hvilke parametre. Det er

der nogle ordførere der gør. Jeg må sige, at jeg synes altid, det er godt, at en nyere bilpark giver nogle mere miljørigtige biler, men hvordan det skal skrues sammen, kan jeg ikke sige til fru Margrete Auken her i Folketingssalen i dag.

Kl. 13.55

Så vil jeg gerne sige til hr. Ole Stavad, at det er rigtigt, at Børsen jo ikke sidder med ved økonomiudvalgsmøderne.

Det er klart, at vi også drøfter tingene indimellem, og jeg kan da sige til hr. Ole Stavad, at vi bl.a. også har drøftet den prisudvikling, der er sket gennem de sidste måneder på det her område, og det er rigtigt, at det ser ud til, at der har været en udvikling i priserne, som også hr. Jacob Buksti siger.

Så vil jeg godt sige til hr. Jacob Buksti, at det er korrekt, at regeringen har fremlagt et skatteudspil, skibet er sat i søen, det er endnu ikke kommet i havn, og vi skal ikke til at tage en diskussion, om det hele er brugt det ene eller det andet sted. Vi mener, at der inden for den givne ramme er behov for, at der sker noget på skatteområdet. Det har vi til forhandling i øjeblikket, og derfor kan jeg sige til hr. Jacob Buksti om det her med, at regeringen løber fra noget, at vi har en klar finanslovtekst, hvor der står, at det ikke er regeringens hensigt, at ekstraordinært store stigninger i bilpriserne skal føre til øget skatteprovenu. Det er det, jeg har at holde mig til.

Jacob Buksti (S):

Nu skal jeg jo ikke blande mig i andre folketingsmedlemmers hørelse, men jeg vil bare konstatere, at den diskussion, vi har her, altså er om en omlægning af registreringsafgiften, som der også står, i en mere miljøvenlig retning. Men ministeren svarer jo ikke på, om regeringen har tænkt sig at fremsætte forslag i indeværende samling, som løser det her.

Ministeren henviser til finanslovteksten. Den kan jeg også læse, hvor der står, at det ikke er regeringens hensigt, at ekstraordinært store stigninger i bilpriserne skal føre til øget skatteprovenu. Men det er jo det man kan konstatere er sket.

Samtidig kan man konstatere, at Venstres skattepolitiske ordfører siger, at det merprovenu, som man allerede har skrabet ind, skal bruges til at finansiere den minimale nedsættelse af persons-katten.

Nu skal vi ikke diskutere det her nu, men har regeringen tænkt sig at fremsætte forslag om en ændring af registreringsafgiften efter de regler, regeringen hidtil har sagt, i indeværende sam-

ling, så det kan vedtages inden sommeren? Ja eller nej?

Ole Stavad (S):

Jeg håber, at jeg må starte med at sige til fru Margrete Auken, at jeg synes, det var en underlig mistænkeliggørelse af Socialdemokratiet, at vi skulle have forladt miljøvinkelen. Vi arbejder meget med, at vi kan komme over som ministre igen, så der kan stilles spørgsmål til os fra fru Margrete Auken under spørgetiden.

Måtte jeg så følge mit spørgsmål til økonomi- og erhvervsministeren op. Står regeringen på finanslovens grundlag, som hr. Jacob Buksti referer til, der faktisk svarer til det, som den konservative ordfører har sagt til Motor-Magasinet, eller har man skiftet hest, sådan at det er Venstres skatteordfører, hr. Peter Christensen, der tegner regeringspartierne og regeringens holdning, således at det merprovenu, der er kommet ind som følge af højere bilpriser, skal blive i kassen? Den principielle tilkendegivelse må økonomi- og erhvervsministeren vel kunne komme med helt overordnet på regeringens vegne.

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen):

Jeg vil sige til hr. Jacob Buksti, at vi følger, som jeg sagde, udviklingen nøje.

Jeg bliver spurgt, om der bliver fremsat forslag i denne samling. Jeg kan hverken svare ja eller nej. Der ligger stadig noget hos skatteministeren, jeg ved ikke, hvornår det kommer, så det kan jeg ikke svare ja eller nej til. Det, vi kan bekræfte, er, at der er sket en opbremsning i bilsalget, at der nu ikke sælges biler, at vi ikke har det merprovenu i kassen. Det ved alle, det kan man jo regne ud.

Til hr. Ole Stavad: Jeg holder mig helt til, hvad der står i finansloven side 139.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 2411

5) Til økonomi- og erhvervsministeren af:

Jacob Buksti (S):

»Mener ministeren, at det med den aktuelle udvikling i bilsalget fortsat er realistisk at opretholde regeringens skøn om en stigning i bilsalget på 7 pct. i år i forhold til 2002, jf. regeringens Budgetoversigt 3 2002 s. 46?«

Kl. 14.00

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen):

Med hensyn til skønnet over bilsalget: Regeringen skønnede i august 2002, at bilsalget til private ville stige med 7 pct. i 2003. Det skøn er med regeringens budgetoversigt, Økonomisk Redegørelse fra december 2002, nedjusteret til en stigning på 6 pct. De seneste tal fra Danmarks Statistik fra fredag i sidste uge viser et fald i salget for januar og februar i forhold til sidste år.

Det er Finansministeriets vurdering, at det er for tidligt at afgøre, hvorvidt udviklingen er påvirket af udskydelse af bilkøb under indtryk af den øgede internationale usikkerhed omkring Mellemøsten. Jeg vil sige, at i 1990-1991 så vi ligeledes en kraftig, men midlertidig nedgang i bilsalget i perioden op til Golfkrigen.

På den baggrund fastholdes indtil videre skønnet på en vækst i bilsalget til private på 6 pct., men vi må også sige, at bilsalget er faldet de første 2 måneder.

Jacob Buksti (S):

Man må jo beundre ministerens optimisme og klarsyn. Hvorfor Mellemøsten skal blandes ind i bilsalget, har jeg måske en lille smule svært ved at forstå.

Jeg husker også fra før valgkampen og fra dette fremragende skrift udgivet af Det Konservative Folkeparti, som hedder »Modernisering af bilbeskatningen«, at det, det handler om, er, at ligesom med indkomstkatten mener De Konservative og andre borgerlige partier, at der er grænser for, hvor høj skatten kan blive. På et eller andet tidspunkt holder folk op med at anskaffe det pågældende gode. Nu er vi altså i en situation, hvor biler i Danmark er så dyre, som de nogen sinde har været. Under ingen anden regering har biler været så dyre.

Tror ministeren så ikke, at det, at priserne er steget 30.000-40.000 kr. for en almindelig mellemklassebil, gør, at almindelige mennesker lader være med at købe biler, og at bilsalget derfor falder?

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen):

Jeg skal ikke kunne sige, om den usikkerhed, der er omkring krigen i Mellemøsten, og som var omkring den tidligere krig dernede, gør, at det er det, der bremser bilsalget. Der er en usikkerhed.

Jeg kan sige til hr. Jacob Buksti, når man nu filosoferer over skatten, at jeg for 4 år siden be-

gyndte at tale om lavere skat på arbejde. Det er korrekt, hr. Jacob Buksti, og det viste sig ikke helt med det samme. Men der er jo et eller andet i sol og måne, der tyder på, at vi for første gang siden 1974 får sat skatten på arbejde ned.

Skibet er i søen. Jeg ved ikke, om det kommer i havn. Det håber vi på det gør. På samme måde har jeg klart givet udtryk for, at der i hvert fald er ét parti, der kæmper for bilejerne.

Jacob Buksti (S):

Det er jo sådan, at man snart ikke kan finde ud af, om man skal le eller græde. Det er da godt at vide, at der er én minister, som kæmper for bilejerne, men hvad får bilejerne ud af det? Ingenting, tværtimod!

Sammenligningen med personskatterne er jo fuldstændig absurd. Under den tidligere regering steg personskatterne faktisk ikke, men her har vi at gøre med bilskatte, som er steget dramatisk, mere end de nogen sinde er steget, og derfor er pointen, at det jo fører til, at folk ikke køber nye biler. Og når man ikke køber nye biler, får man ikke realiseret den stigning i bilsalget, som ministeren åbenbart stadig væk tror på. Hvis man ikke får realiseret den stigning i bilsalget, så mangler ministeren 1,5 mia. kr. i kassen, 1,5 mia. kr. oven i de andre penge, som ministeren mangler. Så nu er det altså ikke bare 24 mia. kr. over de næste 4-5 år, regeringen ikke har finansieret, nu er det 26 mia. kr.

Mener ministeren virkelig, at der er sikkerhed for, at de 1,5 mia. kr. i merregistreringsafgift i kraft af et stigende bilsalg – et stigende bilsalg i en situation, hvor ingen har råd til at købe biler – er realistisk?

Formanden:

Hr. Ole Stavad som medspørger.

Ole Stavad (S):

Ministeren oplyste i sin første besvarelse, at han har fået tal fra Danmarks Statistik, som viste et fald i bilsalget i januar og februar i år i forhold til sidste år. Vil ministeren oplyse, hvor stort faldet er i procent eller i antal, alt efter hvordan statistikken nu er opgjort?

Det andet spørgsmål, jeg godt vil stille ministeren, er: Kan ministeren forsikre os og Folketinget og offentligheden om, at det udspil, som har været bebudet i lang tid, kommer så betids som forslag i Folketinget, at det kan vedtages inden udgangen af denne her folketingsssamling, og at det er regeringens hensigt?

Kl. 14.05

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen):

Jeg skal svare på det sidste først: Om jeg kan give nogen garanti, om jeg kan give nogen sikkerhed? Nu er det sådan, at det med at give garantier i dansk politik skal man passe en lille smule på med. Det er der jo folk, der tidligere er kommet galt af sted med.

Jeg kan ikke sige til hr. Ole Stavad, om forslaget når at komme, eller om det ikke kommer. Jeg har svaret under det sidste spørgsmål, og jeg hverken kan svare ja eller nej på det spørgsmål.

De tal, jeg har fra januar og februar måned, har jeg ikke lige procentsatserne på her. Jeg kan sige, at der er flere, der har opgjort de tal. Der er faktisk mange organisationer, der har arbejdet med de tal, så jeg tør ikke lige komme med procentsatserne. Jeg mener, det er i nærheden af de 5, men jeg kan fremsende det skriftligt til hr. Ole Stavad.

Så til hr. Jacob Buksti: Jamen jeg kan sige, at vi følger den her udvikling nøje. Man skal måske også passe en lille smule på med at drage alle slutningerne på blot 2 måneder, for det kan jo gå op og ned. Det har vi set tidligere, og det viser alle analyserne. Men vi følger sagen nøje, og jeg har en finanslov, jeg forholder mig til.

Jacob Buksti (S):

Jeg synes, ministeren skulle tage at holde sig mere til at besvare spørgsmålet end at komme med alle mulige andre udtalelser, f.eks. at man ikke sådan skal give garantier.

Jeg tror, ministeren skulle tænke på, at man måske også skal være lidt varsom med de løfter, man rejser rundt med i valgkampen; hvorvidt man indfrier dem. Uanset om man er Det Konservative Folkeparti og kun har 16 mandater, som jeg har hørt ministeren sige, så er det dog sådan, at man er med i en regering.

Vi har da erfaring for, at små partier i regeringen også kan have indflydelse, endda meget stor indflydelse. Jeg ved godt, at det ikke er noget, som vi lægger mærke til at De Konservative har.

Men det, der er hele spørgsmålet, er, om ministeren virkelig tror på, at der skulle være udsigt til, at bilpriserne skulle falde i en situation, hvor man ikke har tænkt sig at gå ind og røre ved det, og hvor der er al mulig sandsynlighed for, at bilpriserne fortsætter med at stige – at det så i en ikke alt for fjern fremtid om en måned eller to skulle føre til et øget bilsalg. Der tror jeg

da, at ministeren skal sidde og kigge på provenu i en kommende finanslov for at tro på det, for ellers er situation jo den, at ministeren mangler 1,5 mia. kr.

Ole Stavad (S):

Nu brugte jeg jo ikke udtrykket give garanti, for jeg er sådan set enig med ministeren i, at det er sådan noget, man skal være meget forsigtig med. Men jeg spurgte, om ministeren ville forsikre, at regeringen ville leve op til det løfte, som den tidligere har givet om, at der kommer et lovforslag i denne her folketingsssamling, så det ville kunne vedtages. Ministeren kan selvfølgelig ikke garantere, at det vedtages, men det er i regeringens egne hænder, om man vil komme med et udspil svarende til det, man har lovet offentligheden og Folketinget.

Måtte jeg forstå ministerens svar sådan, at det tidligere løfte nu er trukket tilbage?

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen):

Hr. Jacob Bukstis polemiske optræden over for Det Konservative Folkeparti gang på gang har vi snart hørt mange gange, altså hvor meget indflydelse partiet har i regeringen. Jeg tager det helt stille og roligt. Jeg føler faktisk, at Det Konservative Folkeparti har en udmærket og god indflydelse i regeringen.

Og hvad jeg tror på? Jamen jeg tror ikke på, at bilpriserne falder. Det tror jeg ikke på, for går vi 20 år tilbage i tiden og ser på, hvordan det er gået med bilpriserne, så er det altså gået én vej, og det er opad.

Så til hr. Ole Stavad: Jeg vil for tredje og sidste gang sige, at der arbejdes på denne her sag i Skatteministeriet. Jeg kan hverken sige ja eller nej til det spørgsmål.

Formanden:

Hr. Jacob Buksti for et sidste spørgsmål.

Jacob Buksti (S):

Jamen det er fuldstændig korrekt, som ministeren siger: I Socialdemokratiet har vi altid bekymret os meget for de små i samfundet. Derfor har vi også altid bekymret os meget for de små i regeringen. Det er derfor, at vi hos os sådan set har den største fanklub for Det Konservative Folkeparti.

Vi synes sådan set, at Det Konservative Folkeparti skulle tage at kæmpe lidt mere for de interesser, De Konservative er gået til valg på. Det

tror jeg også vælgerne ville bryde sig mere om, i stedet for at ministeren bare står her og siger, at han kun har 16 mandater. Det er dog nogle.

Derfor er pointen stadig væk: Når vi kan konstatere, at bilsalget nu falder, hvad vil regeringen og ministeren så gøre for at sikre, at der ikke bliver hul i kassen, nemlig at der ikke mangler de 1,5 mia. kr., som skulle komme ind? For det er jo det, der er situationen. Og ministeren står også og bekræfter, at det ikke er set, at priserne ligefrem falder.

Kl. 14.10

Hvis regeringen ikke har tænkt sig at gøre noget, så tror jeg, at ministeren bliver nødt til at erkende, at der er al mulig sandsynlighed for, at der ikke bliver købt en ny bil i det her land i temmelig lang tid.

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt

Bendtsen):

Jeg vil bare gerne sige til hr. Jacob Buksti, at jeg da er helt rolig ved, at hr. Jacob Buksti kæmper for at få Socialdemokratiet tilbage til virkeligheden. Så skal jeg nok klare mit eget job som både partiformand og som økonomi- og erhvervsminister.

Så kan jeg sige, at det spørgsmål, hr. Jacob Buksti rejser her, har jeg svaret på fem gange i dag.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 2459

6) Til økonomi- og erhvervsministeren af:

Karen J. Klint (S):

»Hvilke succesmål har regeringen for Handicapplanens implementering?«

Karen J. Klint (S):

Min begrundelse skal være, at vi jo har fået en meget fin plan, og den har også været flot annonceret, og der er særlige hjemmesider, og det er utrolig vigtigt, at planen ikke kun bliver til ord. Så vi efterlyser lige lidt succesmål: Hvilke succesmål er der for, at planen kan betragtes som en succes?

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt

Bendtsen):

Jeg kan sige, at regeringens handicappolitiske handlingsplan, som blev fremlagt i februar måned, indeholder 25 initiativer, som skal medvir-

ke til at forbedre forholdene for handicappede generelt. Ni ministerier har medvirket til at udforme handlingsplanen.

Som koordinator kan jeg meget kort sige, at det overordnede succesmål i regeringens handicappolitiske handlingsplan er, at vilkårene for handicappede i Danmark forbedres. Mere konkret kan jeg sige, at succesmål for handlingsplanen er, at vi får gennemført initiativerne i handlingsplanen, og at vi ser en effekt af initiativerne, f.eks. at der reelt bliver bygget flere boliger til yngre fysisk handicappede, og at flere handicappede kommer i arbejde.

Handlingsplanen dækker jo et bredt område, så der er mange ting, der skal opnås. Vi ser alle hen til, at de involverede ministerier er opmærksomme på løbende at følge op på alle de nye initiativer.

Karen J. Klint (S):

Jeg kunne tænke mig også at spørge om det. Man har sine succesmål. Et naturligt mål er selvfølgelig, at de initiativer, man tager, også bliver gennemført. Ordet garanti må vi jo ikke bruge her, vel, men hvilken magt vil man sætte bag handlingerne for at nå målene for de initiativer, der er sat af i planen?

Formanden:

Fru Sandy Brinck som medspørger.

Sandy Brinck (S):

Det er jo netop ministerens svar her og ordvalget i handicapplanen, som gør os en lille bitte smule bekymrede.

Når man som succeskriterium har, at initiativerne bliver foretaget, og at de rent faktisk har en effekt, så synes vi jo, at det kunne være rart at have en målsætning for: Hvilken effekt?

Bare for at tage et eksempel: Regeringen skriver, at man i en tidsperiode over 20-25 år vil forbedre boligerne, så en stor andel i både det offentlige og det private boligbyggeri har en tilfredsstillende tilgængelighed. Men så synes jeg jo, at det relevante spørgsmål er: Hvor stor en andel af boligerne, private såvel som offentlige, skal være tilgængelige for handicappede mennesker?

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt

Bendtsen):

Det er jo normalt et emne, hvor der ikke er den store tvist imellem Folketingets partier med hensyn til at gøre noget for de handicappede.

Der bliver fra fru Karen Klints side spurgt, hvilke initiativer der ligger i pipelinen angående det her, nemlig tilgængeligheden til det almene byggeri. Jeg kan sige, at der i perioden 2003-2008 er afsat 300 mio. kr. til forbedringer for handicappede og for tilgængelighed i det almene byggeri.

Vi har på området boliger til fysisk handicappede overtaget hele det offentlige tilskud til grundkapitalen i 2003-2004.

Og med hensyn til tilgængelighed i det eksisterende byggeri: Det er jo ikke en opgave, der løses fra det ene år til det andet, for så var den nok blevet løst under den tidligere regering.

Vi arbejder videre. Vi vil gennem ændring af byggeloven i næste folketingssamling sikre, at der over den her periode på ca. 20 år, som vi har nævnt, etableres tilgængelighed til en stor del af det eksisterende byggeri.

Vi vil også løbende – for jeg blev spurgt om, hvad vi så gør for at holde øje med det – sikre, at handlingsplanen ikke blot er ord, men regeringen har også besluttet, at vi i 2004-2005 skal gennemføre en evaluering af vores handlingsplan.

Kl. 14.15

Karen J. Klint (S):

For at bruge ministerens egne ord er der ikke den store tvist mellem partierne med hensyn til at foretage handlinger og forbedringer på handicapområdet, og regeringen skriver selv, at den godt vil evaluere planen, men der skriver regeringen jo også, at man så først vil nedsætte en evalueringsgruppe, »når tid kommer«.

Og der er det jo lidt interessant, hvornår »tid kommer«.

Havde det måske ikke været lidt mere interessant at have haft en følgegruppe sammen med handicaporganisationerne og andre for at følge op på, hvad der sker, mens planen løber, i stedet for at vente til »når tid kommer«? Og hvornår er det? Kan ministeren svare på det?

Sandy Brinck (S):

Jeg vil starte med at give ministeren fuldstændig ret i, at der ikke er den store politiske tvist om, hvorvidt vi skal gøre noget i forhold til handicappede mennesker i vores samfund, slet ikke med det europæiske handicapår in mente, så er der selvfølgelig grund til at gøre en ekstra indsats.

Men jeg har det nu sådan, at man som regel opper sig mest, hvis man har nogle klare målsætninger at forfølge. Også nogle klare målsæt-

ninger, som man kan evaluere på baggrund af, og derfor, når regeringen f.eks. skriver på side 24 i handlingsplanen: »Over en tidsperiode på 20-25 år vil en stor del af både den offentlige og den private bygningsmasse på denne måde blive gjort tilgængelig«, så synes jeg, det vil være rart at vide, hvad ambitionsniveauet er.

Det er da korrekt, at det er ikke noget, man gør fra det ene år til det andet, men her er også et langt tidsperspektiv, og derfor vil der være god grund til at have nogle mål, nogle ambitioner at gå efter.

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen):

Først vil jeg gerne sige til fru Karen Klint, at det embedsmandsudvalg, der nu sidder, altså fortsætter arbejdet på handicapområdet, og jeg lægger som koordinator stor vægt på, at vi følger udviklingen tæt på de enkelte områder.

Jeg kan også sige, at af min og socialministerens redegørelse til Folketinget vil det fremgå, hvor langt de enkelte ministerier er med de forskellige initiativer i handlingsplanen. Derfor synes jeg, der tegner sig et lovende billede med hensyn til opfølgningen af de initiativer, der ligger.

Jeg vil gerne sige, at regeringen ikke er den eneste aktør på handicapområdet. En del af handlingsplanens succes vil afhænge bl.a. af amterne og kommunerne, som medvirker aktivt til, at initiativerne kan gennemføres.

Vi håber også på et fortsat godt samarbejde med handicaporganisationerne i forbindelse med udarbejdelsen af en plan for evaluering af de initiativer, som nu er sat i værk. Der bliver spurgt om et eksakt tidspunkt, og vi regner med, at vi kan komme med evalueringen i 2004-2005. Det er altså den tidsramme, vi har.

Vi har nu en masse konkrete initiativer, vi arbejder videre på, og socialministeren og jeg vil selvfølgelig via en redegørelse til Folketinget orientere om, hvor langt vi når.

Karen J. Klint (S):

Jamen netop når ministeren lægger vægt på, at vi skal følge op på det, og det gerne skulle ske i fællesskab, er det så tilstrækkeligt, at det er en embedsmandsgruppe, der følger planen undervejs?

Var det ikke allerede her, man skulle have haft en følgegruppe med deltagelse udefra? På den måde havde man måske haft nogen, der var forberedt på en evaluering.

Jeg har også læst i planen, at selve evalueringen skal ske på det tidspunkt der i 2004-2005. Men der er jo nogen, der skal foretage evalueringen, og man har skrevet, at der skal nedsættes en gruppe, så det var mere et spørgsmål om, hvornår den gruppe skal nedsættes.

Eller igen: Havde det ikke været meget bedre, at der havde været en følgegruppe, som så automatisk kunne gå over og blive en evalueringsgruppe?

Lotte Bundsgaard (S):

Jeg synes, der kommer mange uklarheder frem i dag. Nu har fru Sandy Brinck gang på gang spurgt ministeren om nogle konkrete ting i denne handlingsplan, men har ikke fået noget svar. Den sidste nærmest bortforklaring, ministeren brugte, var, at staten jo ikke havde ansvaret alene.

Derfor vil jeg godt prøve at spørge ministeren om et område, hvor man siger, at det er statens opgave. Det er på side 9 i rapporten, hvor man siger noget om, at regeringen er opmærksom på, at staten har et ansvar for at gå forrest i forbindelse med ansættelse af handicappede. Man siger så, at staten også skal oprette fleks- og skånejob til handicappede.

Hvor mange er det, man skal oprette? Den evaluering, man vil foretage på et tidspunkt, er jo nem at foretage, hvis man siger, når man har oprettet et vist antal, at nu har man opfyldt målene. Hvor mange er det, når der skal evalueres om nogle år?

Problemet med politik på det område er jo, at det meget nemt bare bliver de fine ord. Der synes jeg, at ministeren må rejse sig op og vise, at det ikke kun er de fine ord, men også konkret handling, han står for.

Kl. 14.20

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen):

Jeg vil gerne sige til fru Karen Klint, at der ikke er truffet nogen beslutninger om en politisk følgegruppe. Jeg har tilkendegivet, at det er vigtigt, at vi har et godt samarbejde, at vi har en dialog med handicaporganisationerne i forbindelse med udarbejdelsen af den her plan for evaluering af initiativerne i handlingsplanen.

Så vil jeg sige til fru Lotte Bundsgaard, at jeg ikke kan stå her og sige, hvad antallet eksakt skal være. Jeg vil sørge for, at fru Lotte Bundsgaard får et skriftligt svar på det.

Lotte Bundsgaard (S):

Synes ministeren så ikke, at han skulle skrive rapporten lidt igennem, for der er jo mange områder, hvor der skal gives mere eksakte tal for, at der er noget konkret at evaluere på, i stedet for blot at sende besvarelser over til Folketingets medlemmer?

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen):

Jo, men jeg vil hellere give et kvalificeret, skriftligt svar, end at jeg står her og bralrer ud med nogle tal, jeg ikke kender.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 2449

7) Til finansministeren af:

Lotte Bundsgaard (S):

»Vil ministeren i forbindelse med de kommende forhandlinger om kommunernes økonomi tage skridt til at sikre, at opdriften i de kommunale udgifter til sygedagpenge og kontanthjælp ikke kommer til at betyde nedskæringer i serviceområderne, sådan som Venstreborgmesteren Ankjær Stenskrog, Glamsbjerg, advarede om i et indslag i TV 2/FYN torsdag den 13. marts 2003?«

Lotte Bundsgaard (S):

KL gjorde allerede ved indgåelsen af aftalerne om kommunernes økonomi opmærksom på, at aftalerne ville betyde en negativ realvækst i flere af landets kommuner.

Samtidig viser det sig, at udgifterne til sygedagpenge og kontanthjælp er stigende i flere kommuner. Det gør, at mange kommuner er overordentlig hårdt presset, bl.a. på Fyn, hvor en fynsk Venstreborgmester, Ankjær Stenskrog, udtaler, at man er tvunget til at skære ned i servicen til ældre og til børn.

Jeg vil gerne spørge finansministeren, om han har tænkt sig at gøre noget for at hjælpe kommunerne bl.a. på Fyn med at undgå nedskæringer på ældreomsorgen, på børnepasningen og på skolerne, eller om finansministeren har tænkt sig at gå foran i at bryde de valgløfter, som Venstre gav befolkningen ved sidste valg.

Finansministeren (Thor Pedersen):

Nu ved jeg ikke, om spørgeren forestiller sig, at vi skal ændre hele systemet, så vi går bort fra

bloktilskud og kommunalt selvstyre og lader finansministeren klare styring af hver eneste kommune selektivt.

Hvis spørgeren ønsker det, så er det et andet svar end det, jeg giver nu, for det er givet ud fra det eksisterende regelsæt om, at vi har kommunalt selvstyre, at vi har bloktilskud, altså fordele generelt og vurderer kommunernes økonomi under ét.

Sagen er nemlig den, at vi i år i de kommende måneder vil drøfte kommunernes økonomi – det er samme tidspunkt, som det har været gennem mange, mange år – og dermed også rammerne for 2004. Det gælder i det, vi også har meldt ud, at for den samlede offentlige sektor er der plads til en vækst i det offentlige forbrug på 0,7 pct., og at vi ønsker, at den vækst, altså merforbruget, prioriteres til opgaver, som er dækket af social- og sundhedsområdet.

Jeg vil også gerne sige, at kommunerne får 50 pct.s refusion af udgifterne til kontanthjælp, og samtidig er den kommunale udgiftsandel til kontanthjælp omfattet af budgetgaranti. Den sikrer, at kommunerne samlet set får finansieret hver en krone, udgifterne til kontanthjælp ændrer sig, og det får de via regulering af bloktilskuddet, nøjagtig ligesom de får kompensation for udsving i andre konjunkturfølsomme overførselsudgifter.

Budgetgaranti fungerer på den måde, at bloktilskuddet reguleres for de skønnede ændringer i udgifterne på de budgetgaranterede områder, og hvis udgifterne efterfølgende viser sig at være højere eller lavere end skønnet, så efterreguleres bloktilskuddet, således at der er fuld dækning for de faktiske udgifter i kommunerne under ét.

Der er også refusion på kommunaludgifter til sygedagpenge. Skønnene for de samlede udgifter til sygedagpenge indgår endvidere i forudsætningerne bag kommuneaftalerne, og ved aftalerne skabes der balance i den kommunale økonomi på baggrund af det forudsatte udgiftsniveau og de skønnede indtægter. Et højere sygedagpengeskøn vil derfor alt andet lige medføre et tilsvarende højere bloktilskud.

Så det korte af det lange er, at hverken kontanthjælp, sygedagpenge eller andre overførselsudgifter indgår i de aftalte vækstrammer for kommunerne. Væksten i kommunerne opgøres på baggrund af serviceudgifterne, og udviklingen i indkomstoverførslerne belaster derfor ikke de forudsatte vækstrammer.

Jeg vil også bare give som information, at i september sidste år aftalte vi at efterregulere sygedagpengene med 250 mio. kr., som udbetales i 4. kvartal i år ...

Formanden:

Tiden er gået, minister.

Finansministeren (Thor Pedersen):

... men pengene kommer alligevel.

Lotte Bundsgaard (S):

Man kan sige, at denne regerings ministre er meget gode til én disciplin, nemlig at tale uden om. Finansministeren bruger her et argument om, at det er det kommunale selvstyre, der gør det.

Jeg vil godt spørge finansministeren helt konkret: Har det ikke betydning for den enkelte kommune, hvilke økonomiaftaler kommunerne og regeringen laver?

Kl. 14.25

Derudover vil jeg også gerne spørge finansministeren, om finansministeren er stolt af, at regeringens økonomiske politik betyder, at en lang række kommuner må skære ned på servicen til vores ældre, til vores børn og til vores skoler. Om finansministeren ikke mener, at statsministeren er en anelse utroværdig, når han i valgkampen lovede, at det netop var disse velfærdsområder, denne regering ville satse på, og det så viser sig, at regeringen gør det stik modsatte.

Ole Stavad (S):

Jeg vil godt vende tilbage til ministerens svar om, at kommunerne kompenseres, som ministeren siger, under ét over bloktilskuddene. Alt andet lige betyder det, at en stigende udgift på disse områder bliver kompenseret.

Problemet, må jeg sige til ministeren, er jo, at alt andet *ikke* er lige her, fordi de, der typisk har de meget store stigninger, oftest er dem, der har det laveste skattegrundlag. Det betyder, at de får en meget voldsom underkompensation.

Da jeg ved, at ministeren holder på pengene, vil jeg bede ministeren svare på et spørgsmål, som ikke koster ekstra penge. Vil ministeren være med til, hvis der kan opnås enighed med Kommunernes Landsforening om det, at budgetgarantien får et indhold, så man rent faktisk kompenserer de kommuner, der har haft de kraftigt stigende udgifter? Så vi undgår de skævheder? Så vi undgår nedskæringer på an-

dre områder? Og som et lille plaster på såret for at ministeren er løbet fra sit løfte om en udligningsreform?

Arne Tofft (S):

Det er jo rigtigt, som ministeren siger, at man bliver kompenseret over bloktilskuddene. Men mener ministeren, at de 275 kommuner kan være tjent med, at måske en tredjedel har for meget, en tredjedel har det, der er behov for, og en tredjedel har for lidt?

Det har været problemet, og problemet er jo også, at den udligningsreform, man havde lovet skulle træde i kraft pr. 1. april, som skulle løse i hvert fald en del af dette problem, nu er udsat. Mener ministeren, at man kan klare problemet ved at sige, at vi har jo kommunalt selvstyre, og det er ikke vores problem, at en tredjedel har for meget, og en tredjedel har for lidt? Det er ikke vores, det er KL's problem.

Finansministeren (Thor Pedersen):

Jeg synes, det er interessant at opleve, at når et parti bevæger sig fra regeringsbænken til opposition, så glemmer man, hvordan systemet er indrettet, det system, som har styret kommunaløkonomien over årene, herunder bloktilskuddet. Bloktilskuddet opfattes af det kommunale selvstyre jo netop som en garanti for, at der lige præcis ikke er en detailregulering af den enkelte kommune, men at kommuner vurderes under ét, at økonomien vurderes under ét, og at der så er plads til mangfoldigheden.

Hvis man ønsker specifikt, at man ændrer på udligningsordningen omkring bloktilskud, og hvis kommunerne ønsker det, så er jeg meget lydhør. Jeg siger blot, at prisen hele tiden vil være, at man tager en lille bid af det kommunale selvstyre, hvis man specifikt går ind og fjerner indtægter eller udgifter i den enkelte kommune.

Bloktilskuddet kører jo begge veje, skal vi lige huske. Bloktilskuddet giver øget indtægt til kommunerne. Hvis der kommer udgifter fra Folketinget, inddrager vi, om jeg så må sige, tidligere udgifter, reducerer vi bloktilskuddet, og jeg siger blot, at hvis det er et kommunalt ønske, deltager vi meget gerne i den drøftelse, for set med en finansministers øjne er det selvfølgelig på mange måder lettere at styre. Men det forudsætter altså, at der er en vilje til at reducere det kommunale selvstyre. Der vil jeg bare sige, at som udgangspunkt har jeg ikke den vilje, og det står ikke på min politiske dagsorden at gøre det.

Omkring prioritering må jeg sige, at det er en lokal, kommunal opgave, hvor man prioriterer sine udgifter op, og hvor man prioriterer ned. Hvis spørgeren vil have, at det er finansministeren, regeringen, der skal prioritere på kommunernes vegne, siger jeg igen, jamen det er at beskære det kommunale selvstyre. Det, vi kan, er at gøre som kommunerne ønsker, nemlig at sikre at der er den samlede økonomi til de mål, som kommunerne har under ét, og så er det mangfoldigheden, der gør, at der er forskel.

Til hr. Arne Tofft vil jeg sige, at netop for at tage højde for udskydelsen af omlægningen af den kommunale refusionsordning, altså det, der også ligger gemt i bloktilskudsordningen, har vi øget beløbet til vanskeligt stillede kommuner, således at der er dækning til at kunne hjælpe de kommuner, som har særlige vanskeligheder. Det gælder også akutte vanskeligheder, bl.a. her med en skævvridning i forhold til det, der er gennemsnittet for, hvordan kommunerne har det på indtægtssiden og på udgiftssiden. Så vi har denne gang et forslag om et beløb i størrelsesordenen måske op mod 0,5 mia. kr. til dette formål.

Kl. 14.30

Lotte Bundsgaard (S):

Jeg vil godt spørge finansministeren, om regeringen har tænkt sig at fortsætte den kurs, hvor man gang på gang tvinger en række kommuner til at skære ned – så kan det godt være, at det er rigtigt, man selv må vælge, om det er børnehaverne eller skolebørnene eller de svageste ældre, man vil skære ned på – men om regeringen vil fortsætte den økonomiske politik, der tvinger kommunerne, en lang række kommuner, til at skære ned på servicen til borgerne og derved tvinge kommunerne til, at regeringen ikke overholder et af de vigtigste valgløfter, som regeringen havde under valgkampen. Eller er regeringen indstillet på at lave bare lidt mere lange aftaler ved de næste kommuneforhandlinger?

Ole Stavad (S):

Jamen jeg vil godt spørge, om jeg så rigtigt, da jeg mente, at jeg så et glimt af menneskelighed i det ene af finansministerens øjne, da han sagde, at han ikke ville afvise, at man kunne nå en aftale med kommunerne om, at det var de kommuner, der havde haft udgifterne, der også fik pengene.

Det, jeg spurgte finansministeren om, var, om finansministeren vil tage op under forhandlingerne med kommunerne, at man fordeler budgetgarantiens beløb i forhold til de kommuner, der rent faktisk har haft udgifterne, under forudsætning af at man kan få det ind i aftalen med kommunerne. Det må være et spørgsmål, som finansministeren kan svare ja eller nej til.

Det ville være et plaster på såret i forhold til det løftebrud, ministeren og regeringen har begået over for kommunerne i forhold til en udligningsreform.

Karen J. Klint (S):

Ministeren vil jo gerne have spørgsmålet drejet hen i en anden retning end det, der er stillet, netop på udgiftsniveauerne i kommunen.

Men vil ministeren da slet ikke anerkende, at nogle af de merudgifter, som står nævnt her under kommunen, jo ikke er direkte afledt af lokale beslutninger, men af beslutninger andre steder fra? Når sygedagpengene stiger og kontanthjælpen stiger, er det måske, fordi arbejdsløsheden stiger og arbejdsmarkedet bliver presset, eller at de ikke kan udnytte den vækst, de ellers har de steder, hvor der er vækst. Har skattestoppet slet ingen betydning? Har regeringshandlingerne slet ingen betydning for kommunerne?

Finansministeren (Thor Pedersen):

Jeg kan gentage det hele tiden: Kommunernes økonomi vurderes under ét. Hvis kommunerne ønsker noget andet, er jeg meget lydhør. Så er det et brud på mange års tradition bag dansk kommunestyre, at man skal sidde specifikt og se hver eneste af 275 kommuner hver for sig, hvor man regulerer både indtægter og udgifter. For jeg siger igen: Dette at regulere over blok- og DUT-principper går begge veje. Hvis det er det, man ønsker, vil jeg gerne drøfte det. Men det er en vej langt væk fra det kommunale selvstyre.

Løfter, der er givet omkring vækst, overholdes. Væksten er også under ét. Ønsker man andre modeller, vil jeg gerne høre det fra kommunerne. For der er plads til vækst. Det er realforbruget, der stiger fra 2002 til 2003, lige så vel som det gjorde fra 2001 til 2002. Kommunerne beslutter selv.

Der er en fælles aftale om at holde skatterne i ro. Det vil sige, at der er nogle kommuner, der kan hæve skatten, fordi de har nogle andre forudsætninger end en kommune, som har rigelig likviditet. Det må det kommunale selvstyre selv finde ud af. Det er ikke skattestoppet under ét,

der gør, at der ikke er penge nok, fordi skattestoppet i det provenu, der ligger, giver fuld dækning for de udgifter, der er, og for den vækst, der er.

Og som sagt, når det gælder kontanthjælp og sygedagpenge, altså alt det, der hedder overførselsindkomster, er det ikke en del af vækstrammen. Det vil sige, at de kompenseres ved siden af, noget af det direkte over en budgetgaranti og andet over et balancetal, hvor man sikrer, at der er sammenhæng mellem de udgifter, som kommunerne har, og de indtægter, de har.

Det er præcis det, der finder sted. Ved aftalen om kommuneøkonomi sikrer man balancen mellem udgifter og indtægter på de områder, som kommunerne ikke selv kan styre.

Lotte Bundsgaard (S):

Nogle gange er murene herinde jo tykke. Når jeg hører statsministeren sige, at valglofterne er opfyldt, så tror jeg, der sidder mange rundtomkring i det ganske danske land, der har oplevet, at der er blevet skåret ned på børnepasningen, oplevet, at der er blevet skåret ned på skolerne, og oplevet, at der er skåret ned på ældreplejen.

Så kan det godt være, at finansministeren kan stå og sige, at under ét er det ikke sket, men der er jo meget store forskelle i det her land på, hvordan det går. KL sagde jo også, da de indgik aftalen med regeringen, at der vil være mange kommuner, der oplever, at de bliver nødt til at skære ned på de ældre og på børnene og på vore skoler.

Og der kan jeg altså ikke forstå, hvordan finansministeren så samtidig kan sige, at han er overtydet om, at han har overholdt sit valglofte om, at der skulle være bedre velfærd i Danmark.

Nu ved jeg godt, at finansministeren har det med at sammenligne kommunal velfærd med udvikling i mobiltelefonbranchen. Men hvis man skal være helt ærlig, er det altså ikke stigende velfærd, men det modsatte, man har oplevet.

KL 14.35

Nu kom finansministeren selv lidt ind på det her med skattelettelse, og at skattestoppet ikke kun var det, der gjorde, at der blev skåret ned. Nej, men det er jo medvirkende til – og finansministeren ved jo også godt, at man ikke kan hæve skatterne rundtomkring i kommuner og amter – at man oplever nedskæringer.

Men jeg kunne godt tænke mig at høre finansministeren: De her skattelettelse, som regeringen har foreslået, de ufinansierede skattelettelse, hvilken betydning tror han, de vil få for

kommunernes økonomi? Vil det betyde, at man skal skære ned, eller vil det betyde, at der vil kunne blive flere penge til børn, til ældre og til skolerne, som regeringen trods alt lovede i valgkampen at der ville blive?

Arne Toft (S):

Det er jo rigtigt, som ministeren siger, at hvis man reducerer bloktilskuddene, kommer det de svage kommuner til gavn, og hvis der bliver flere penge i bloktilskuddene, er det til gavn for de rige kommuner. Men det er desværre gået således, at der er kommet flere og flere penge i bloktilskuddene.

Alle er enige, KL er enig, Amtsrådsforeningen, partierne i Folketinget er enige om, at vi skal have en anden udligning, så det er vi alle sammen enige om. Hvorfor fik vi den så ikke?

Men jeg synes, at der kommer noget af regeringens sande jeg op, når ministeren siger, at de kommuner, som mangler penge, kan jo bare sætte skatten op, og de kommuner, der har mange penge, kan bare sætte skatten ned. Der er jo skattestop under ét.

Det vil reelt sige, at i den fattigste del af landet, dér, hvor man har de fattigste kommuner, betyder det ikke noget, om skatten kommer til at ligge 3-4 point over de rige kommuners, for det har ikke noget at sige med hensyn til skattestop, og det accepterer vi.

Det er igen: De, der har meget, skal gives, de, der intet har, skal fratages specielt det, de ikke har. Mener ministeren, at det er rigtigt?

Grete Schødt (S):

Jeg vil godt spørge finansministeren, om ministeren slet ikke er bekendt med, at omkring 100 kommuner har en negativ vækst. Det var måske tilsigtet? Hvad vil ministeren i øvrigt foretage sig over for de kommuner? Kan de 100 kommuner så sætte skatten op med regeringens eller finansministerens velsignelse?

Finansministeren (Thor Pedersen):

Det er sagt flere gange nu, at regeringen ikke blander sig i, hvad den enkelte kommune gør. Aftalen dækker kommunerne under ét. Det er kollektivt. Hvis Socialdemokratiet ønsker noget andet, og hvis KL ønsker noget andet, så deltager jeg meget gerne i drøftelser af, hvordan man fjerner udligningssystemet og gør det specifikt

for hver enkelt kommune. Jeg tror bare ikke, det er noget, man skal ønske sig som kommune, hvis man er tilhænger af kommunalt selvstyre.

Må jeg sige til hr. Arne Toft, at Det Skæve Danmark på vegne af 103 kommuner, tror jeg, det er, udtalte tilfredshed med 2002-fordelingen af de særlige penge, der var afsat til at hjælpe vanskeligt stillede kommuner. De sagde, at den måde, pengene var fordelt på, var man egentlig ganske godt tilfreds med.

Der er gode grunde til, at vi har udskudt udligningsreformen, i og med at der sidder en Strukturkommission, og at der er en vis forståelse i KL og Amtsrådsforeningen for, at det nok hænger sådan sammen.

Regeringen vil sikre, at der er en pæn sum til rådighed til at afhjælpe de vanskeligheder, som er i visse kommuner. Altså den pulje, der tidligere har været til vanskeligt stillede kommuner, vil få et historisk højt niveau.

Må jeg sige omkring skattelettelse, at det berører overhovedet ikke den enkelte kommune, det enkelte amt. Vi har sagt, at de byrder, der ligger i form af et mindre skatteprovenu, kommer til statskassen. Hver eneste krone er finansieret.

Jeg vil sige til fru Lotte Bundsgaard, at der er altså ikke tale om ufinansierede skattelettelse, og den enkelte kommune får i virkeligheden beløbet, som om der ikke var gennemført nogen skattelettelse over for borgerne i kommunen. Det er statskassen, der afholder de mindre provenuer.

Når det gælder væksten, vil jeg sige, at jeg har ikke kendskab til de 100 kommuner. Jeg har ikke tallene fra 2003, må jeg sige til fru Grete Schødt. Jeg ved ikke, om fru Grete Schødt har tallene for 2003. Jeg har dem heller ikke for 2002, når man taler vækst på serviceområder, at den skulle være negativ i 100 kommuner under ét. Det tal har jeg ikke set endnu.

Vi mangler stadig data for, hvordan det er med antal ansatte på delområder i kommunerne i 2002, og jeg er da glad for, hvis der er nogen her i Folketinget, der har tallene, for så kan vi få dem tidligere, end vi kan få dem fra KL, hvis det er tilfældet. Det har jeg ikke noget imod, men jeg har altså ikke talgrundlaget, der kan dokumentere det, som fru Grete Schødt siger.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 2346

8) Til videnskabsministeren af:

Jacob Buksti (S):

»Vil ministeren redegøre for sine overvejelser i relation til overvismand Torben M. Andersens udtalelse om højtuddannedes hjerneflugt i et skattefinansieret uddannelsessystem med fri ret til efterfølgende at flytte til lavere skatter i udlandet?«

Skriftlig begrundelse

I Berlingske Tidende 2. marts 2003 foreslår overvismand Torben M. Andersen at lade »flygtende hjerne delvist betale for deres uddannelse i Danmark«, f.eks. gennem en »uddannelseskonto« med deraf følgende større egenbetaling af uddannelsen, hvortil ministeren udtaler, at det er et problem, som vi er nødt til at forholde os til, og som han derfor vil arrangere en større konference om.

Jacob Buksti (S):

Det var sådan, at søndag den 2. marts lykkedes det for overvismanden, professor Torben M. Andersen, at ramme forsiden af Berlingske Tidende med et synspunkt og en idé om, at de højtuddannede selv skal betale for deres studier ud fra den rimelige økonomiske betragtning, at hvis det er sådan, at man har fået sin uddannelse i et skattefinansieret system, kan det jo privat være økonomisk rentabelt at flytte til udlandet med en lavere skat.

Derfor har overvismanden også senere udpenslet det i retning af, at der bør indføres et øget privat finansieringselement især hos de højere uddannelser.

Kl. 14.40

Til det siger videnskabsministeren, at det synes han er et problem, man bliver nødt til at forholde sig til, og derfor vil han arrangere en større konference om emnet. Derfor vil jeg da gerne høre, hvad ministerens tanker i den forbindelse nærmere går ud på.

Videnskabsministeren (Helge Sander):

Jeg vil gerne indledningsvis sige, at regeringen hilser debatten om hjerneflugt særdeles velkommen, derfor også tak for muligheden for, at vi kan vende det i spørgetiden i dag, for det er jo en del af den centrale debat, der handler om,

hvordan Danmark får råd til fremtidens velfærd.

Jeg vil også straks sige, at regeringen kan ikke tilslutte sig overvismand Torben M. Andersens forslag i den form, som det kommer til udtryk i Berlingske Tidende, og som spørgeren her redegjorde for. Det skyldes først og fremmest, at forslaget er i modstrid med regeringens skattestop, og dernæst er det også således, at forslaget vil hæmme den internationale mobilitet, som jeg for øvrigt ved flere lejligheder har tilkendegivet er særdeles vigtig.

Endelig for det tredje kan både private og offentlige virksomheder meget let ende med at betale prisen. Risikoen er nemlig, at der bliver udklækket færre højtuddannede, hvis det er således, at overvismandens forslag gennemføres.

Men problemet hjerneflugt skal heller ikke overvurderes. De nyeste tal viser, at Danmark kun afgiver ca. 100 højtuddannede mere om året, end vi modtager udefra. Som jeg gav udtryk for i Berlingske Tidende den 2. marts, synes jeg, det ville være en god ide at få en debat om afkastet af uddannelse og forskning.

Det Økonomiske Råd har jo i år valgt at sætte fokus på emnet. Rådet vil udarbejde to rapporter, så vidt jeg har forstået det, en om forskning og en om uddannelse, og de kommer begge to i løbet af indeværende år.

Regeringen vil med afsæt i bl.a. Det Økonomiske Råds rapporter holde en konference til efteråret om værdien af samfundets investeringer i både forskning og uddannelse. Konferencen skal bl.a. sætte fokus på, hvordan vi skaber så gode og attraktive rammer, at vi i fremtiden formår at tiltrække de dygtigste vidensarbejdere, forskere og studerende verden over.

Jacob Buksti (S):

Jeg vil da takke ministeren for svaret, men jeg vil bare gerne høre, om svaret skal forstås således, at regeringen klart afviser, at der skal indføres et øget privat betalingsselement i de højere uddannelser.

Altså er det sådan, at man på den ene eller anden måde gennem en uddannelseskonto eller direkte betaling skal betale et eller andet øget gebyr for en højere uddannelse, eller kan ministeren klart afvise, at noget sådant på noget tidspunkt vil indgå i regeringens overvejelser?

Videnskabsministeren (Helge Sander):

Nu vil det nok være lidt farligt at sige ja til det sidste på noget som helst tidspunkt. Men jeg kan

sige, som det også klart fremgik af mit svar, at regeringen afviser det, som tingene ligger i dag.

Men når jeg på et tidligt tidspunkt og bl.a. i en kommentar til artiklen i Berlingske Tidende har sagt, at jeg synes, vi skulle lave en konference eller et arrangement, hvor vi sætter fokus på det her spørgsmål, er det jo, fordi der er nogle internationale relationer, som er interessante ikke mindst i betragtning af, at vi har set, at der både i England og i Sverige er kommet regeringsudspil omkring de her spørgsmål.

Der er også enkelte i det danske uddannelses-system, som har fokuseret på det, og sågar her i Folketingssalen har vi haft fokus på det i, ja, det var vist sidste folketingssamling, hvor vi diskuterede i forhold til vore nordiske nabolande.

Men samtidig med at det er klart, at der er stor forskel på, om man er i et skattefinansieret system, eller man er i et privat system, så ændrer det jo ikke ved, at det store problem, som jeg påpegede i mit første indlæg, er, at vi skulle jo nødig komme derhen, at vi forringer mobiliteten. For det er nok noget af det, der er særdeles væsentligt, ikke mindst når man er i et lille land som Danmark.

Jacob Buksti (S):

Jeg tillader mig at forstå ministerens svar således, at regeringen ikke har tanker om, at der skal indføres nogen form for egenbetaling ud over det, der i øvrigt måtte være på de højere uddannelser i Danmark.

Kl. 14.45

Jeg forstår også ministerens svar sådan, at det alternativ, som jo i hvert fald indirekte ligger i overvismandens tanker, nemlig at man så modsat ville sænke skatten, så den kom til at ligne det, der var dér, hvor de rejser hen, heller ikke bliver tilfældet, men at det, som indgår i ministerens tanker, er, hvordan man i øvrigt gør det attraktivt at være på de højere uddannelser og være forsker i Danmark med alt, hvad det indebærer. Det går jeg ud fra at ministeren kan bekræfte.

Videnskabsministeren (Helge Sander):

Det sidste vil jeg meget gerne sætte en tyk streg under, nemlig det at gøre det attraktivt ikke bare at blive uddannet i Danmark, men også at forblive i Danmark og være med til at bidrage til videnssamfundet, som det kaldes med et lidt forslidt udtryk, altså at vi kan virkeliggøre det. Så der gør vi os store bestræbelser, ikke alene i re-

geringen, men det er også mit indtryk, at vi er enige om det her i Folketinget.

Angående de perspektiver, som opridses i overvismandens betragtninger, der kom til udtryk i artiklen i Berlingske Tidende den 2. marts, vil jeg som sagt gerne gentage, at der altså er andre signaler, som kommer fra helt andre steder i Europa, som gør, at jeg synes, at vi som opfølgning på de to vismandsrapporter, der kommer om uddannelse og forskning, bør holde en konference. Det er en sådan, jeg i øjeblikket er ved at forberede.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 2354

9) Til socialministeren af:

Karen J. Klint (S):

»Hvilke initiativer har ministeren iværksat til opfølgning på rapporten om tildeling af motorkøretøjer til handicappede?«

Skriftlig begrundelse

I regeringens handleplan for handicapområdet her i handicapåret lægges der megen vægt på »tilgængelighed«, herunder også tilgængelighed til de fysiske omgivelser. I disse initiativer står Socialministeriet ikke nævnt.

Men det nytter ikke meget med bedre indretninger i og af mange fysiske miljøer, hvis den handicappede ikke selv kan nå frem på grund af manglende egne transportmuligheder f.eks. i kraft af tildeling af et handicapegnet motorkøretøj.

Socialministeren (Henriette Kjær):

Jeg er meget opmærksom på forslagene i rapporten om forenkling og tydeliggørelse af regler om tildelingen af biler til handicappede. Jeg mener helt klart, at regelsættet om støtte til køb af bil i servicelovens § 99 trænger til en forenkling og en tydeliggørelse, og jeg er derfor også indstillet på at arbejde for at ændre reglerne om støtte til køb af bil i overensstemmelse med rapportens forslag.

Her tænker jeg specielt på forslagene om mulighed for anvendelse af brugte biler, hvis de kvalitetsmæssigt og driftsmæssigt er i orden; opblødning af kravene ved udskiftning af biler, så der også tages hensyn til, hvilken stand bilen

er i; forhøjelse af lånerammen, så der kan købes mere tidssvarende biler; forenkling og tydeliggørelse af tildelingsreglerne for at øge retssikkerheden og lette administrationen.

Jeg kan jo desværre ikke love noget på nuværende tidspunkt, idet arbejdsgruppens forslag vil medføre ikke helt ubetydelige udgifter, så det videre forløb vil afhænge af, om vi kan skaffe den nødvendige finansiering. Hvis der kan skabes finansiering og opbakning til en ændring af reglerne om støtte til køb af bil, så er jeg indstillet på at fremsætte et lovforslag.

Karen J. Klint (S):

Når ministeren nu svarer positivt på, at der trods alt er noget, som næsten er gratis muligheder i rapporten om forenkling og tydeliggørelse, hvorfor har man så slet ikke brugt ét eneste ord i handicapplanen på det, for det handler jo om tilgængelighed? Og hvis man ikke har en køremulighed, er der jo mange ting i Danmark, der ikke er tilgængelige, for det handler jo ikke kun om kantsten og om trapper, men også om at kunne komme fra eget hjem og et andet sted hen, altså mobiliteten i det. Så hvorfor er det ikke med i planen? Eller vil der komme et parallelt forløb ved siden af planen, hvor vi så ser nogle initiativer til de ting, som ministeren lige har nævnt nu?

Sandy Brinck (S):

Jeg takker også for ministerens positive tilkendegivelser, og jeg hører det lidt sådan, at når området ikke er med i regeringens pamflet »Handlingsplan for handicapområdet«, så skyldes det nok, at det er et udgiftstungt forslag.

Derfor synes jeg også, at ministeren ud over tilkendegivelserne om at være positiv godt kunne løfte sløret lidt for, hvornår vi kan begynde at se initiativer fra ministerens side, som vi kan tage stilling til her i Folketingssalen. Helt konkret ville jeg spørge, om det bliver inden for indværende år, som jo er det europæiske handicapår og derfor ville være en glimrende anledning, både for ministeren og for Folketinget.

Socialministeren (Henriette Kjær):

Jeg håber, at vi kan lave et parallelt forløb, og at vi også kan tage nogle initiativer i år. Jeg vil selv have det med som udspil, når vi skal starte satspuljeforhandlingerne. Ud over det er jeg indstillet på at se, hvad man kan gøre, men de fleste af de forslag, der er i rapporten, er trods alt udgiftskrævende. Så er der nogle ting, man

kan sige vil give besparelser for kommunerne, netop hvis man bruger bilerne i længere tid, men jeg synes, det vil være rimeligt at lave en samlet pakke, hvor der er de forbedrede muligheder for handicappede, når det drejer sig om udvidelse af lånerammen og andre ting, men så til gengæld også, at man laver nogle ordninger, hvor man kan beholde bilerne længere og eventuelt også har mulighed for at tilbyde en brugtbil til en handicappet. Jeg synes, at det skal ses i en helhed, men jeg er parat til at tage en drøftelse her i efteråret.

Kl. 14.50

Karen J. Klint (S):

Det er meget dejligt at have den positive vilje. Nu har vi også haft en af de andre ministerkollegaer til et spørgsmål her. Det var omkring successmål, og der var vi inde at snakke om nogle meget, meget langsigtede målsætninger, sådan over 20-25 år, og det er faktisk et mere udgiftstungt område, for det var boligerne. Jeg tror ikke, biler bliver nær så dyre som boligområdet. Det er derfor, jeg egentlig efterlyser det i planen, for når man på boligområdet kan tænke 20-25 år frem i tiden for noget, som er meget udgiftstungt, hvorfor har man så ikke tænkt det her med i planen? Eller er det bare en ren forglemmelse? Hvis det er en ren forglemmelse, så er det jo fint, at vi nu får et parallellforløb, bare vi så også får mulighed for at få noget input i det.

En af de anbefalinger, som ligger i rapporten, er bl.a. også de unges situation, for det er jo meget vigtigt, at unge handicappede ikke bliver isoleret i forhold til jævnaldrende. Der er sådan et lille, simpelt forslag om, at unge under 18 år måske godt skal hjælpes til at have en slags kørekort for at kunne få et køretøj, som ikke kører særlig stærkt, men så de kan blive frigjort fra forældrene. Er det også med i den parallelplan, som ministeren højst sandsynligt er begyndt at arbejde på nu?

Sandy Brinck (S):

Det er selvfølgelig positivt nok, at ministeren vil tage det med i sit oplæg til satspuljeforhandlingerne. Nu er satspuljen jo en pose penge, som er afsat også til udsatte grupper, og jeg tror nok, at gruppen af handicappede godt vil have sig frabedt at være særlig udsat eller svag. Derfor synes jeg nok, at regeringen og socialministeren kunne have vist den velvilje også at komme med nogle ekstra penge, særlig fordi vi jo lige har fået Det Centrale Handicapråds årsberetning for

2002, hvor de jo meget klart skriver, at hele handicapområdet i det seneste år har oplevet voldsomme beskæringer. Derfor synes jeg, at ministeren over for den gruppe borgere i Danmark skulle bruge lejligheden i dag til at sige, at der ikke kun er de penge, som i forvejen er en kamp mellem grupper, som har særlige behov, men så vil ministeren selvfølgelig også forsøge at finde ekstra penge, nu når det er handicapår, og nu når den her rapport rent faktisk foreligger.

Socialministeren (Henriette Kjær):

Først til fru Karen Klint om de unge, der måske ikke skal ud at køre i biler, men ud i nogle andre køretøjer: Det er der ikke aktuelle planer om at følge op på, men mulighederne er der selvfølgelig i dag ude i amterne. Men det er ikke med i pakken, for jeg opfatter det sådan, også når man taler med DSL, at deres ønske først og fremmest er at få løst de problemer, der er med hensyn til tildeling af biler, for man opfatter reglerne som uigennemsigtige. Og som sagt er der også nogle problemer i forhold til lånerammen og andre ting. Så det er først og fremmest det, der står på dagsordenen.

Jeg er fuldstændig enig i, at det også handler om tilgængelighed, men når det ikke er med i handicapplanen, er det jo for ikke at stikke nogen blå i øjnene, altså at man foreslår noget, der koster mange penge, og som der skal skabes finansiering til, og det kræver altså en enighed.

Som sagt er mit udspil, at det bliver finansieret over satspuljen, og så kan man mene, at det vil se pænt ud og alt muligt andet, hvis man kom med penge ud over det, der er i satspuljen. Det kan jeg ikke på nuværende tidspunkt love at jeg vil kunne skaffe, og derfor lover jeg så heller ikke andet, end at jeg har det med som udspil i satspuljen, og derved bliver det i dag.

Karen J. Klint (S):

Det vil så sige, at ministerens ambitionsniveau er at få gratisydelse på handicapområdet, og det kan selvfølgelig på mange måder være fair nok, men det forhindrer vel ikke, at man godt kunne have haft en mere langsigtet målsætning, der går ud over de førstkomende budgetår. Så det er lige så meget det, vi også efterlyser, for når man på boligområdet i den pæne blå plan kan handle så mange år frem i tiden og vi på andre økonomisæt også tænker frem til år 2010, hvorfor tænker vi så utrolig smalt, lige så snart det er på handicapområdet? Så er det kun inden

for de næste budgetoverslagsår, vi tænker, i stedet for også at have nogle langsigtede mål for, hvornår vi afhjælper nogle af deres problemer.

Socialministeren (Henriette Kjær):

Jamen det kunne man muligvis godt, det er jeg fuldstændig enig i, men igen er jeg bange for at stikke nogen blå i øjnene. Selv om det står beskrevet i en plan, at det er noget, man gerne vil forbedre og gøre noget ved, så kunne det også godt give det indtryk, at det er noget, man vil klare straks og i morgen, og i og med at jeg endnu ikke ved, hvorfra jeg skal få finansieringen, men som sagt vil have det med som udspil i forbindelse med satspuljen, så vil jeg synes, det vil være forkert at liste det op i den plan.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Kl. 14.55

Spm. nr. S 2451

10) Til socialministeren af:

Sandy Brinck (S):

»Vil ministeren oplyse, i hvilket omfang sænkningen af væksten i de offentlige budgetter, som regeringen baserer finansieringen af sine skattejusteringer på, vil ramme Socialministeriets område samt kommuners og amters sociale budgetter?«

Sandy Brinck (S):

Regeringen er jo nu – langt om længe kunne man sige – men i hvert fald kommet med sit skatteoplæg, og vi kan også forstå, at der i øjeblikket foregår i hvert fald nogle forhandlinger.

Det helt afgørende set med vores øjne er selvfølgelig, hvor pengene skal tages fra, når de skal gives ud. Alle andre end regeringen selv mener jo, at regeringens skattejusteringer kun kan finansieres ved besparelser i de offentlige udgifter. Blandt andre professor Niels Thygesen, som vel næppe kan anses for at pleje at tale Socialdemokratiets sag, siger til Ritzaus Bureau den 14. marts, at det er en skizofren forestilling at tro, at man på en gang kan øge den offentlige service og samtidig have lavere skatter.

I de offentlige udgifter har det sociale område jo en ret stor andel, og derfor synes jeg, det kunne være rart, om socialministeren ville delagtiggøre os andre i overvejelserne om, hvilke konsekvenser det får for ministerens område.

Socialministeren (Henriette Kjær):

Nu er kommuneforhandlingerne som bekendt ikke gået i gang endnu, og jeg synes heller ikke, de skal starte i dag her i Folketingssalen.

Kommunernes og amternes økonomi er noget, den til enhver tid siddende regering drøfter med KL og Amtsrådsforeningen én gang om året, og til juni skal vi derfor forhandle vilkårene for år 2004. Jeg kan naturligvis ikke i dag sige, hvordan forhandlingerne til den tid vil ende.

Jeg vil dog godt slå fast, at selv om væksten i de offentlige budgetter nedjusteres i 2004 i forhold til den forudsatte vækst på 1 pct., så er der fortsat tale om en vækst på 0,7 pct. Det er selvfølgelig en begrænset vækstramme, men den er på samme niveau som i år 2003.

Til trods for en begrænset vækstramme på de samlede offentlige udgifter sidste år var der inden for aftalen plads til at prioritere det sociale område.

Væksten i udgifterne i amternes budgetter lå således væsentligt over den generelle vækstramme i aftalen for 2003. Jeg blev f.eks. i sommer skosket for at sige, at væksten på det sociale område kunne nå op til omkring 7 pct. i amterne på trods af en begrænset samlet udgiftsramme. Mange var ude at sige, at det ikke kunne lade sig gøre, og at den samlede vækstramme tværtimod ville betyde omfattende besparelser.

Som bekendt kom de dystre forudsigelser ikke til at holde stik. Da budgetterne blev lagt, viste det sig, at der i amterne havde været en vækst på det sociale område på 6 pct. Så der er ikke nødvendigvis nogen direkte sammenhæng mellem den samlede vækstramme og væksten på det sociale område, selv om jeg da gerne vil indrømme, at det samlede råderum for væksten alt andet lige bliver mindre i de kommende år.

Så spørger der også til Socialministeriets område, og om det kan jeg oplyse, at fastlæggelsen af Socialministeriets budget for 2004 sker med den endelige vedtagelse af finansloven for 2004. Budgettet vil blive fastlagt med udgangspunkt i en samlet prioritering af de offentlige udgifter. Det kan vi jo ikke sige noget om, før forhandlingerne om finansloven er færdige.

Sandy Brinck (S):

Nej, men det kunne jo nogle gange være rart at vide, hvad det er for nogle udfordringer, man står over for, for så ville vi også gerne være behjælpelige.

Jeg synes nu nok, at det er svært at forklare det ude i landet, men det kan være, ministeren kan give mig et hint til, hvordan man kan forklare, at der ikke er sket besparelser. Der er jo blevet et øget behov derude. Hvis det er sådan, at man så har en lavere vækst, ja, så kan det kun føre til et lavere serviceniveau.

Hvis vi tager nogle helt konkrete eksempler, så kan vi sige, at f.eks. i Århus Amt har man lavet voldsomme besparelser. Det har bl.a. betydet en reduktion af det ugentlige timetal fra 26 til 20 timer på specialskolerne. Det har betydet, at fire kommunalt drevne pladser på særlige daginstitutioner har måttet lukke, seks døgnpladser til stofmisbrugere nedlægges, og jeg kunne blive ved.

Som jeg omtalte før, så har Det Centrale Handicapråd jo i sin årsberetning også anført, at de oplever, at deres område, nemlig handicapområdet, har været under hårdt, hårdt økonomisk pres, og der er sket besparelser i hvert fald i 11 amter. Ud af 14 amter må man sige, at det er ganske, ganske alvorligt.

Så når vi nu ser 10,6 mia. kr. lovet ud af regeringen i skattelettelser, så er der grund til bekymring i befolkningen og selvfølgelig også hos os her i Folketinget, for det vil medføre flere besparelser – mere af den skuffe, vi allerede har set, og som borgerne har følt.

KL 15.00

Karen J. Klint (S):

Det lyder næsten, som om ministeren slet ikke bliver informeret om de aktuelle lukninger, som ikke bare er et led i de almindelige prioriteringer, hvor man en gang imellem skal skifte om. Selvfølgelig skal man lukke noget gammelt, hvis det ikke er brugeligt, også for at få råd til at starte noget nyt, men man skal da i hvert fald lukke det, som ikke under nogen omstændigheder er brugeligt.

Men det, der får mig til at stille spørgsmålet nu, var egentlig, at ministeren hele tiden bruger nogle procenter. Kan det ikke være lidt farligt hele tiden at bruge procenter, når man sammenligner, fordi hvad er det så? Det kan da godt ske, at der er en vækst i procenter, men hvad nytter det, hvis behovet er større? Så er det jo alligevel en form for underskud, der opstår. Vi har før her i Folketingssalen haft et meget dårligt regnestykke med, at man lægger kvindelige procenter og mandlige procenter sammen.

Det var sådan mere for at forebygge, at ministeren er ude i en procentregning, hvor man heller ikke kan sammenligne behov og udgifter.

Jens Peter Vernersen (S):

Ministeren er vel enig i, at når man har en vækst på 0,5 pct., som skal tilgodese de forskellige områder, kan det ikke undgås i en prioritering, at der vil blive væsentlige områder, som kommer ud i problemer. Ministeren er vel også enig i, at det er det, man har set; det går jeg ud fra at der er tilbagemeldinger på.

Ministeren må vel også være enig i og vel også nære en vis bekymring for, at når nu finansministeren over årene skal finde 10,6 mia. kr. til skattelettelse, så vil det få yderligere betydning også for Socialministeriets område. Ministeren kan vel ikke sige, at det ingen betydning får for hendes område, at der skal findes disse 10,6 mia. kr.

Socialministeren (Henriette Kjær):

Nu deler jeg altså ikke det sortsyn, som flere af spørgerne har givet udtryk for. Jeg mener faktisk, at væksten inden for det sociale område har været, som jeg nævnte i mit første svar, pæn. Så er det da fuldstændig rigtigt, som fru Karen J. Klint siger, at man ikke kan se, om behovet egentlig er større end det, væksten har givet udtryk for, men der er tale om vækst.

Jeg mener nu modsat fru Karen J. Klint, at de lukninger, man har set, i høj grad er på grund af omprioriteringer. Man har altså lukket nogle steder for til gengæld at oprette noget nyt.

Vi har jo netop i Socialministeriet bedt om at få forklaringer på de forskellige ting, vi har fulgt op på de avisartikler, der har været, hvor der er blevet beskrevet lukninger, eller hvor først et forslag til budget er blevet præsenteret, og så har det endelige budget set anderledes ud. Vi kan jo altså også se, at både kommuner og amter ikke har foretaget mange af de besparelser, der først blev givet udtryk for i det forslag, embedsmændene havde lagt frem til politikerne.

Nu blev der nævnt, at der i Århus Amt var lukket seks døgnpladser til narkomaner. Der må jeg jo bare sige, at fru Sandy Brincks parti selv har været med til at bevilge igen over satspuljen 75 mio. kr. til en narkobehandlingsgaranti, så Århus Amt må altså ud og købe de pladser et andet sted.

Det er jo ikke sådan, tingene hænger sammen. Der må være en forklaring på, at de har

lukket de seks steder, for de kommer jo til at bruge dem et andet sted, ellers er det udtryk for, at der ikke er narkomaner, der efterspørger tilbuddet, og så skal de vel også lukkes. Men Århus Amt har jo en forpligtelse til at skaffe enten en ambulansplads eller en døgnplads til de narkomaner, der måtte efterspørge det.

Så vil jeg sige, at det jo er helt naturligt, at der er blevet sparet på daginstitutionsområdet, for der er færre børn i den aldersgruppe. De er nu rykket op i skolen, og der har mange kommuner fornuftigt nok flyttet midlerne op.

Så jeg er ikke enig i det, der bliver givet udtryk for fra spørgernes side.

Sandy Brinck (S):

Jeg kan til oplysning sige, at de seks døgnpladser, som er nedlagt i Århus Amt, er lavet om til ambulansbehandling. Det tror jeg sådan set har én eneste årsag, nemlig at en ambulansbehandling er billigere end en døgnbehandling, og når man skal spare, skal man jo spare, og så må man finde pengene.

De reduktioner, jeg nævnte på børneområdet, er ikke, at man har lukket, men at man har skåret ned på timerne. Man har sagt, at børn på specialskolerne ikke skal have 26 timer, nej, nu skal de have 20 timer. Det tror jeg heller ikke er noget man gør, fordi man synes, at det er en flot og god prioritering. Nej, det er simpelt hen, fordi man er nødt til det, fordi krisen kradser.

Men jeg er glad for, at ministeren er nået til den erkendelse, at vi altså ikke kan vide, om behovet måske er større end den vækst, som regeringen giver kommunerne mulighed for. Så skal ministeren bare også nå til den erkendelse, at det så vil medføre et lavere serviceniveau over for borgeren.

Karen J. Klint (S):

Når jeg lytter til ministeren, burde jeg egentlig være meget beroliget, for selv om vi her, når vi har onsdagsspørgsmål, kan se det hierarki, der er blandt ministre, hvem der får spørgsmål først, og hvem der kommer senere nede i spørgerækken, så lyder det næsten, som om Finansministeriet er holdt op med at have nogle besparelserforventninger til de andre ministerier, herunder Socialministeriet, når man melder skattelettelse ud, og det lyder jo meget betryggende, hvis Socialministeriet er blevet mere suverænt end det, jeg oplevede, da jeg var tættere på partifæller, som var i regering.

Jeg vil egentlig gerne have ministeren til at bekræfte, om man har fået en større suverænitet med hensyn til at melde nogle behov ind og så kan være sikker på, at pengene kommer, eller om man stadig væk har den plads, som man havde jeg nær sagt – plejer at have i hierarkiet?

Nicolai Wammen (S):

Når man hører ministeren, så er det, som om der er en virkelighed herinde på Christiansborg, og så er der en virkelighed ude i amterne.

Nu er Århus Amt blevet nævnt, og det er også et amt, som ministeren kender godt som valgt derfra. Der bliver sagt, at der er sket nogle prioriteringer. Ja, det er der. Der er sket nogle store besparelser, for allerede med de nuværende vækstmuligheder i amtets økonomi har man været nødt til at lave store besparelser.

På fysisk og psykisk handicappede børn og unge har man måtte spare 10,3 mio. kr. Det er virkeligheden, og fru Sandy Brinck har beskrevet nogle af de andre steder, der er blevet sparet.

Tager vi psykiatrien, har man måttet spare 18,7 mio. kr. alene i Århus Amt. Problemet er – og det må ministeren jo også forholde sig til – at det, der nu bliver lagt op til fra finansministerens side, er en endnu trangere spændetroje på amterne og kommunerne, hvilket vil betyde, at man skal ud i nye sparerunder, hvilket allerede er meldt ud i kommuner og amter.

Derfor må jeg også sige, at det er en interessant oplysning, når ministeren i dag siger, at hun ikke kan garantere, at 0,5 pct.s vækst er nok til at dække de behov, der er. Allerede nu sker der massive besparelser rundtomkring.

Socialministeren (Henriette Kjær):

Jeg må jo gå ud fra, at man i amterne og også i kommunerne har læst »En holdbar fremtid – Danmark 2010«, som var den plan, man fulgte under den tidligere regering. Vi følger den også i denne her regering.

Man har hele tiden vidst, hvordan konditionerne nu engang ville være. Det er selvfølgelig nogle snævre rammer, sådan er det, men det er sådan set samme økonomiske plan, denne regering følger, for at vi fortsat skal have en god og stabil økonomi i Danmark, som den tidligere regering fulgte.

Man kan så sige, at nu bliver der måske strammet op til næste år, i år 2004. Forhandlingerne er ikke begyndt, de er heller ikke afsluttet endnu, men det er fuldstændig rigtigt, at der var lagt op til, at i år 2004 skulle der være en vækst-

ramme på 1 pct. Vi lægger nu op til, at den skal være 0,7 pct., men ellers følger vi det spor, den socialdemokratisk ledede regering også fulgte.

Derfor forstår jeg altså ikke helt kritikken. Vi har overtaget en publikation, der blev lavet under den foregående regering. Så jeg kan kun sige igen, at de problemer, som man her lister op – man kan altid finde eksempler på, hvor der er blevet sparet – tror jeg man ville finde under alle omstændigheder.

Så spørger fru Karen Klint, om man har fået en større suverænitet i regeringen. Dertil kan jeg kun sige, at det er jo et højt prioriteret område i regeringen. Man kan jo også se ud fra de finanslove, der har været indtil nu, at der ikke er blevet sparet på Socialministeriets budgetter. Det er jo altså tegn på, at det er et område, man tager alvorligt, og derfor tager jeg også den kritik, der er af skattelettelserne og deres indvirkning på det sociale område, mindre alvorligt, end spørgerne gør.

Sandy Brinck (S):

Det er jo en fast disciplin for regeringens ministre at prøve at lægge ansvaret over på oppositionen. Vi vil meget gerne sidde i regering, og vi glæder os voldsomt til at komme over at sidde sådan, at det kan blive den nuværende socialminister, der kan stille spørgsmål til socialdemokraterne på den side.

Men det er altså ikke Socialdemokratiet, der er kommet med et skatteforslag, som hiver 10,6 mia. kr. ud af den blå luft, og alle andre end regeringen er enige om, at det vil medføre besparelser i den offentlige sektor, og der er socialområdet altså ganske stort.

Hvis ministeren ikke er bekymret, så kunne ministeren jo i dag klart afvise, at ministeren ville finde sig i, at det sociale område kommer til at medfinansiere de skattelettelser, som regeringen i øjeblikket har lovet befolkningen.

Kl. 15.10

Jens Peter Verner (S):

Nu startede ministeren sit forrige svar med at sige, at de spørgsmål, der blev stillet her, var præget af sortsyn. Jeg vil godt sige, at de er præget af, at nogle af folketingsmedlemmerne jo altså bevæger sig ud i kommunerne og får oplysninger om, hvilke problemer det er, man løber ind i derude.

Det, som man siger, er jo, at specielt for 2003 har det altså ikke været enkelt at få budgetterne til at nå sammen. Der ligger faktisk oplysninger

om, at 100 kommuner har minusvækst, 100 kommuner!

Derved opstår der jo selvfølgelig også store problemer derude, som vi netop får tilbagemeldinger om, fordi man har den vækst på de 0,5 pct., som vist i øvrigt kun er 0,4 pct. i 2003, og hvis vi skal tilbage til spørgsmålet, er der jo ingen tvivl om, at de vil forstærkes, når man skal finansiere skattelettelser med 10,6 mia. kr., hvoraf en stor del allerede skal finansieres det første år her. Det vil forstærke disse problemer ganske betydeligt.

Hvis ikke man ser den virkelighed i øjnene, så synes jeg, at man skulle prøve at se lidt på, hvordan det så rent faktisk er, det foregår ude i disse kommuner.

Men måske kunne socialministeren give os et tilsagn om, at i de budgetter, man nu sidder medovre i ministeriet, støder man overhovedet ikke ind i de her problemer. Det kunne selvfølgelig være befriende.

Nicolai Wammen (S):

Ministeren gjorde et stort nummer ud af at sige, at de økonomiske rammer, der ligger, er de samme, som de var under den socialdemokratiske regering. Det er ganske enkelt ikke rigtigt.

Ministeren nåede så allerallersidst i sit indlæg at sige, at godt nok nedjusterer man fra 1 pct.s vækst til 0,7 pct. Det betyder jo, at mange, mange, mange penge ude i kommuner og amter nu bliver hevet væk, fordi regeringen skal finde penge til sine skattelettelser.

Derfor vil jeg gerne bede ministeren om at bekræfte, at det betyder en forskel, at de 10,6 mia. kr., som bl.a. findes på denne her måde, skal tages ud af det offentlige, skal findes ved besparelser ude i kommuner og amter og dermed følge op på besparelser, som allerede nu ikke bare gør ondt, ikke bare har nået ind til benet, men er gået helt ind og saver i nogle tilbud, som virkelig betyder noget for mennesker.

Det er jo det, der er det ualmindelig triste ved en minister, som har den gode vilje, men som har en finansminister, der gør, at hun ikke har en chance for at udføre det i virkeligheden. Regningen bliver sendt videre til amter og kommuner, og derfor er det ikke nok med flotte ord herinde, hvis de ikke bliver fulgt op med midler ude i amterne og kommunerne, og de midler, man kunne have brugt på bedre social omsorg, på børnepasning og på ældreområdet, bruger regeringen nu på nogle skattelettelser, så kassedamen får 12 kr. mere om måneden.

Socialministeren (Henriette Kjær):

Nu er det jo først og fremmest sådan, at kommuneforhandlingerne hverken er begyndt eller afsluttet, det er finanslovforhandlingerne heller ikke, og det er skattedebatten heller ikke. Jo, den er begyndt, men den er ikke afsluttet. Derfor ved vi altså ikke, hvordan billedet ser ud.

Men det er da fuldstændig rigtigt, at det vil betyde en forskel, hvis man går fra en vækst, der var forudsat til at være 1 pct., ned til 0,7 pct., men det skal så ses i en større sammenhæng, og det er jo derfor, at vi foreslår skattelettelser. Det er jo netop, fordi vi tror, det skaber mere dynamik, at der faktisk ender med at kunne komme flere folk i arbejde, at folk, der i dag går ledige, kan komme ud og være aktive på arbejdsmarkedet, at der er nogle af dem, der måske havde overvejet at gå på efterløn, der har lyst til at blive på arbejdsmarkedet længere, sådan at vi kan beholde vore dygtige social- og sundhedsassistenter og -hjælpere, læger og andre, vi har brug for til at opretholde vores velfærdssystem.

Derfor er der jo tænkning bag, at man skal have skattelettelser. Det er ikke bare, for at hr. og fru Jensen skal få mere i pungen og gå ud og forbruge mere, ja, det er så også godt, for det er jo også med til at skabe dynamik, men det er jo ikke for deres blå øjnes skyld, det er for at skabe en bæredygtig økonomi.

Derfor tror jeg sådan set, at det her på længere sigt vil betyde, at vi har bedre mulighed for at opretholde det velfærdssamfund, som vi altså alle sammen ønsker, og derfor synes jeg nok, at man ser lidt snæversynet på det.

Så vil jeg også gerne sige til hr. Jens Peter Vernerens, at det er jo altid et snedigt trick at sige, at vi er nogle, der færdes ude i kommunerne, og dermed lægge i kortene, at det gør ministeren ikke, eller hvem det nu er, man debatterer med. Selvfølgelig gør jeg også det, og jeg må sige, at langt de fleste kommuner løser deres sociale opgaver flot og godt. Selvfølgelig sker der omprioriteringer, som vi har talt om tidligere, og nogle gange må man også skære ned. Men jeg synes, vi har et godt udbud, og at vi klarer de sociale opgaver, som vi bliver stillet over for, på en god og sober måde.

Kl. 15.15

Sandy Brinck (S):

Nu kom ministeren ind på forudsætningerne for, at det her skal gå op i en højere enhed, og for, at det ikke er snæversynet, nemlig at der kommer mange flere i arbejde. Der skal jeg bare

bede ministeren om at bekræfte, at det ikke går så godt lige i øjeblikket. Så vidt jeg er orienteret, er der kommet 32.000 færre i arbejde bare det seneste halve år. Så jeg mener sådan set, at der er grund til at være bekymret; det er ikke for at være sortseer, men simpelt hen for at have mulighed for at udøve rettidig omhu.

Jeg skal bare afslutningsvis spørge ministeren, om ministeren er fuldstændig uenig med professor Niels Thygesen, som faktisk er medlem af OECD's Economic and Development Review Committee, sådan noget fint noget hedder det, når han siger, hvilket jeg tror at alle almindelig tænkende kan forstå, at det er skizofrent at tro, at man på én gang kan øge den offentlige service og lave skattelettelser.

Det er den fornuft, som befolkningen altså heller ikke kan se. Derfor må skattelettelser føre til, at der skal hentes nogle penge i det offentlige. Og ministerens område er ganske udgiftstungt, og det er det, der vil komme til at betale prisen.

Socialministeren (Henriette Kjær):

Nu viser det sig jo netop, og det var det, der viste sig sidste år, at man kan prioritere, og det gør man heldigvis i kommuner og amter, for de er fornuftige. Selv om der er en begrænset vækstramme, prioriterer man det sociale område, og det har man gjort ude i amterne. Det er derfor, at jeg også har en forventning om, at det vil man også gøre næste år.

Der er jo ikke sket de store nedskæringer, der var lagt op til i pressen. Det er simpelt hen ikke rigtigt. Man kan altid finde forskellige løsrevne eksempler, men alt i alt er der sket en vækst i både kommuner og amter på det sociale område.

Så kan vi altid komme tilbage til fru Karen Klints spørgsmål, om væksten så er stor nok. Den diskussion skal vi altid have løbende, fordi vi skal være sikre på, at de mennesker, der har et behov, også får dækket behovet og får de tilbud, de har brug for. Her kan vi ikke gå ind i en større diskussion om, hvor stor en del af lagkagen det sociale område skal have. Jeg må bare sige, at man har prioriteret det sociale område i kommuner og amter.

Hermed sluttede spørgsmålet

Spm. nr. S 2342

11) Til undervisningsministeren af:

Carsten Hansen (S):

»Under hvilke omstændigheder vil de ledige, der som led i deres selvvalgte 6 ugers uddannelse eller supplerende uddannelse får finansieret AMU-kurser af AF, kunne optages på AMU-kurser uden for de udmeldte tilskudsrammer for it, kommunikation og »bløde« fagkurser?«

Skriftlig begrundelse

Ministeren har ved besvarelsen af mundtligt § 20-spørgsmål nr. S 1968 stillet onsdag den 19. februar 2003 givet udtryk for, at den pågældende kursistgruppe er indregnet i de udmeldte tilskudsrammer. Imidlertid giver ministerens svar på mundtligt § 20-spørgsmål nr. S 2119 stillet onsdag den 26. februar 2003 anledning til forvirring, idet hun her fortæller, at arbejdsformidlingen kan »finansiere uddannelserne også uden om lofterne«.

Carsten Hansen (S):

Når vi sådan fortsætter føljetonen om AMU her i Folketingssalen, er det jo, fordi ministeren flere gange har været hernede og svare forskelligt.

Den 19. februar siger ministeren til fru Anne-Marie Meldgaard, at den pågældende kursistgruppe i forhold til it, kommunikation og »bløde« fagkurser er med i de udmeldte tilskudsrammer.

Den 26. februar siger selv samme minister, og det er det, der giver lidt anledning til forvirring, at arbejdsformidlingen kan finansiere uddannelser uden om tilskudsloftet.

Så er det, jeg spørger mig selv: Hvor er det frie valg for det første henne? Og for det andet: Hvad mener ministeren i det hele taget om de lediges muligheder for at få de her typer kurser?

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Indledningsvis vil jeg gerne beklage, hvis tidligere besvarelser har givet anledning til forvirring. Jeg skal på den baggrund forsøge at udtrykke mig helt klart.

Hvad angår loftsstyring, er alle målgrupper under AUF sidestillet. Det betyder, at hvis en institution har opbrugt sit tilskudsloft, vil det få samme betydning for den ledige på selvvalgt uddannelse som for den beskæftigede.

Når det så er sagt, vil jeg gerne supplere med at præcisere følgende: Der er forskel på, om vi taler om ledige med ret til 6 ugers selvvalgt uddannelse, eller om vi taler om aktiverede ledige med en handlingsplan.

Sagen er, at aktiverede ledige også har mulighed for at deltage i uddannelsesforløb på de områder, hr. Carsten Hansen spørger til, finansieret af kommuner eller AF uden om lofterne. Forudsætningen for at deltage uden om lofterne er, at AF eller kommunerne vurderer, at uddannelsen er relevant i forhold til arbejdsmarkedets behov. Hvis loftet er opbrugt på et fagområde, er der ikke noget i loven, der forhindrer, at AF eller kommunerne kan betale for 6 ugers uddannelse.

Carsten Hansen (S):

Det var sådan set meget rart at få slået det fast, for ministeren må indrømme, at de svar gav faktisk anledning til forvirring.

Kl. 15.20

For at få det slået helt fast: Det vil så sige, at hvis man har 6 ugers selvvalgt kursusvirksomhed og f.eks. gerne vil, som det næste spørgsmål drejer sig om, på TietgenSkolen og have it, og hvis det kursus og det loft er brugt op, fordi ministeren har taget næsten 60 pct. af rammen i forhold til sidste år, kan man under ingen omstændigheder som ledig komme ind på TietgenSkolen i Odense, men skal fare land og rige rundt og finde en skole, der har lidt it-ramme eller kursusstilbud tilbage.

Synes ministeren ikke, at det er u hensigtsmæssigt, at det er de ledige og de, der opsøger kurserne, som skal fare land og rige rundt, frem for at det er skolerne, der har udbuddet dér, hvor de, der har behovet, er?

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Jamen som nævnt er det sådan, hvis loftet er nået, det vil sige, hvis skolen har opbrugt loftet og AF eller kommunen ikke ønsker at aktivere den ledige i den pågældende uddannelse, har den ledige, som hr. Carsten Hansen selv antyder det, mulighed for at opkvalificere sig på en anden skole. Men den ledige har også mulighed for at opkvalificere sig inden for et andet fag.

Hr. Carsten Hansen får det til at lyde, som om der altid har været fuldstændig frit valg, når vi har talt om muligheden for selvvalgt uddannelse. Det er jo ikke tilfældet. Sådan har det aldrig været. Der skal selvfølgelig være et tilbud, det vil sige, at der skal være et udbud, før man som ledig kan vælge den pågældende uddannelse.

Deri er der sådan set ikke sket nogen ændring i forhold til tidligere bestemmelser.

Carsten Hansen (S):

Vi får nu endnu en gang bekræftet, at ministeren går ind for sin egen russiske centralstyring af hele efter- og videreuddannelsesområdet. Eksemplerne er der jo, og jeg har også givet dem her i salen. Der er f.eks. den, som mangler ganske lidt i at få sit svejsecertifikat, der jo følger den, der arbejder på arbejdspladsen, og ikke virksomheden. Han mangler 3 dage i at få det. Da kvoten i Odense er opbrugt, må vedkommende tage til Nakskov.

Finder ministeren ikke, at det er u hensigtsmæssigt, uanset om det er ledige eller beskæftigede, at de skal jage alle skolerne i Danmark for at få det kursus, de mangler for at kunne bestride en eller anden type job? Var det dog ikke nemmere, at man sikrede, at der var et reelt kursusudbud til stede dér, hvor de, der mangler kvalifikationer, og de, der har behov for kurser, er, i stedet for at have det her system?

Giver det ikke anledning til, at ministeren overvejer at ændre på den her meget centralistiske og russiske styring, som ministeren har indført?

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Jeg vil gerne understrege, at man har to muligheder. Man har muligheden for at finde tilbuddet på en anden skole, men man har også muligheden for at gå via AF eller kommunen, og hvis kommunen og AF ser det som en arbejdsmarkeds mæssig mulighed at lave en handlingsplan, hvor kurset indgår, vil man kunne få det pågældende kursus uden om lofterne.

Men det indebærer naturligvis, at det skal være et arbejdsmarkedspolitisk instrument, altså at det er med henblik på at komme tilbage i beskæftigelse, da det er det, der er hele baggrunden for aftalen om »Flere i arbejde«.

Carsten Hansen (S):

Nu er ministeren inde på noget meget centralt. Det er jo rigtigt, at vi har en aftale med regeringen om »Flere i arbejde«, hvor alle ledige det første år – og det var helt centralt, da man ændrede på dagpengeperioden – har 6 ugers selvvalgt ret til uddannelse.

Mener ministeren ikke og kan ministeren ikke bekræfte, at her får den ledige begrænset sine muligheder inden for de 6 ugers ret til selvvalgt uddannelse? Det må jo være konklusionen, efter

at vi nu har fået to-tre forskellige svar, at ministeren tydeliggør det og siger, at de er inden for rammerne, ergo er der også en begrænsning.

Det er jo ikke 6 ugers selvvalgt uddannelse, hvis det er sådan, at arbejdsformidlingen skal beslutte, om det er noget, der er arbejdsmarkedsorienteret, og om det er noget, man vil give penge til og i øvrigt kan oprette et helt hold til. Det må da være sådan, at regeringen faktisk er ved at løbe fra den aftale, vi har lavet om »Flere i arbejde«.

Jens Peter Vernersen (S):

Det har jo altid været udgangspunktet for disse 6 ugers kursus, og det er det også efter den nye aftale, at det er noget, man skal kunne gøre brug af uproblematisk og ubureaukratisk, og de skal være til rådighed, så når f.eks. en metalarbejder mister sit arbejde og mangler et bestemt kursus, skal det kursus være udbudt, og så skal det være til rådighed uden disse bureaukratiske forhindringer, som jo helt tydeligt fremgår af ministerens svar er til stede.

Kl. 15.25

Kan det virkelig være rimeligt, at ministeren står bag et sådan bureaukrati, der forhindrer folk i at få et arbejde, fordi de mangler 6 ugers kursus? Det er jo det, der er betydningen af det, der bliver sagt her.

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Jeg vil gerne sige til det sidste, at der jo ikke er tale om at forhindre ledige i at få et arbejde. Hvis man kan bruge det som et arbejdsmarkedspolitisk instrument, vil det til enhver tid også kunne indgå i de regionale arbejdsmarkedspolitiske vurderinger.

Jeg vil gerne sige til hr. Jens Peter Vernersen, at det aldrig nogen sinde har været sådan, at der har været et fuldstændig frit valg på alle hylder. Jeg tror, jeg var inde på det før i besvarelsen til hr. Carsten Hansen. Sådan har det aldrig været, og sådan er det heller ikke med den nye aftale »Flere i arbejde«. Det vil jeg gerne holde fast i.

Hr. Jens Peter Vernersen siger, at det altid har været meningen, at der skulle stå et uddannelses tilbud til rådighed. Det er nu ikke tilfældet. Det er sådan, at man har mulighed for at vælge et uddannelses tilbud, såfremt det bliver udbudt. Det er ikke sådan, og det har aldrig været sådan, at der har været en forpligtelse til at oprette et tilbud, fordi en ledig efterspurgte det. Sådan er det heller ikke i den nye aftale.

Carsten Hansen (S):

Jeg synes ikke rigtig, at jeg får noget svar på, om der ikke er en begrænsning af de lediges muligheder her. Jeg har fået konstateret, at de indgår på lige fod med alle andre, så må ministeren da også konstatere, at det er en begrænsning.

Problemet er jo så i virkeligheden, at ministeren har skåret så voldsomt på de ca. 30 pct., som er indeholdt i rammer og lofter og kvoter, og det betyder, at når skolerne banker hovedet mod loftet, gør de ledige det også.

I virkeligheden, vil jeg godt sige til ministeren, føler vi os i Socialdemokratiet faktisk lidt snydt i forhold til den aftale. Først får vi en aftale om, at de ledige har ret til 6 ugers frit valg i det første år, mod at vi afskaffer dagpengeperiodens tidlige indsats osv. og 6 uger ekstra. Så kommer ministeren med sin meget hårde beskæring på it-kurser og en række andre »bløde« kurser.

Det er lige på grænsen af forligsbrud, vil jeg godt sige til ministeren. Gør det ikke ministeren lidt betænkelig, at vi har så svære overvejelser i Socialdemokratiet, om regeringen lever op til den aftale, vi har lavet sammen?

Jens Peter Vernersen (S):

Disse 6 ugers kursus, som den ledige kan gøre brug af i det første ledighedsår, er jo sådan set ubetinget den uddannelsesmulighed, der er. Hvis ellers ministeren ser det fra den side af, må det da være noget af et problem, at vi får adskillige indmeldinger fra regionale medlemmer af arbejdsmarkedsrådene, hvor man siger til os, at disse 6 ugers kursus kan de ikke mere tilbyde de ledige. De er ikke til rådighed. Det må da være et problem for ministeren, hvis man tager udgangspunkt i, hvad den ledige har behov for.

Hvis man derimod tager udgangspunkt i, hvad finansministeren har behov for i sin finanslov, kan det måske godt være, at det, ministeren er gået med til, er meget fornuftigt. Men hvis man skal tage udgangspunkt i arbejdsmarkedet, herunder stigende arbejdsløshed og faldende beskæftigelse, og dets behov, er det da helt afgjort, at man ikke skal møde bureaukratiske forhindringer for at få det svejseskursus, der kan skaffe én i arbejde.

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Jeg vil til enhver tid fastholde, at man selvfølgelig skal tage udgangspunkt i arbejdsmarkedets behov, og det er præcis sådan, vi har indrettet den eksisterende lovgivning.

Det er ikke rigtigt, når hr. Jens Peter Verner- sen siger, at de regionale arbejdsmarkedsråd ikke har mulighed for at benytte de kurser, fordi skolerne har nået loftet. Pointen er jo lige præcis, som jeg har sagt flere gange også under tidligere besvarelser, at AF og kommunerne til enhver tid har mulighed for at gå uden om lofterne og net- op sende de ledige på kurser uden om lofterne, såfremt de ser det som et arbejdsmarkedspoli- tisk instrument, dvs. såfremt der er lavet en handlingsplan.

Så skal jeg forsøge endnu en gang at skitsere, hvilke muligheder man altså har som ledig, så- fremt et uddannelsessted har ramt et loft inden for det pågældende område.

Punkt 1: Man kan søge et andet sted hen, hvor loftet ikke er nået. Punkt 2: Man kan søge et andet kursus, hvor der ikke er loft. Punkt 3: Man kan som sagt gå via arbejdsformidlingen eller kommunen og dermed få det som en del af en handlingsplan, og så er man som sagt uden om lofterne. Det er de muligheder, man har som ledig.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Kl. 15.30

Spm. nr. S 2424

12) Til undervisningsministeren af:

Carsten Hansen (S):

»Kan ministeren bekræfte, at TietgenSkolen i Odense har fået udmeldt lofter for AMU-it og »AMU-almen«, der omregnet til elevuger bety- der en nedgang i aktiviteten på henholdsvis 56 pct. og 66 pct. i forhold til den afholdte aktivitet på skolen i 2. halvår 2001 og 1. halvår 2002?«

Skriftlig begrundelse

Det er blevet oplyst spørgeren, at rammerne for de pågældende AMU-kurser på den pågælden- de skole vil være opbrugt ved udgangen af marts måned. På den baggrund frygtes det, at såvel beskæftigede, som ledige og GUV-kursi- ster vil blive afvist i hele resten af 2003, når de søger de pågældende kurser på TietgenSkolen. Det forekommer spørgeren politisk ansvarsløst, at man i en periode med stigende ledighed væl- ger at begrænse AMU-uddannelsesaktiviteten, i et sådant omfang som oplysningerne fra Tiet- genSkolen kun er ét af mange eksempler på.

Spørgeren håber derfor, at ministeren kan af- kræfte spørgsmålet.

Carsten Hansen (S):

Det er lidt en fortsættelse af det, vi har været i gang med her.

Det med at søge et andet sted hen, hvis det er it, man efterspørger, forudsætter jo, at der er en ledig kvote eller ramme andre steder. Jeg står her med et eksempel fra TietgenSkolen i Odense, som har fået beskåret aktiviteten på det, der hedder AMU-it og »AMU-almen« med hen- holdsvis 56 pct. og 66 pct. Når jeg rejser spørgs- målet, er det, fordi de på TietgenSkolen i Oden- se, som er en af de helt store handelsskoler på Fyn, siger, at det betyder, at man ved udgangen af marts måned ikke kan lave it for ledige og be- skæftigede mere overhovedet.

Når vi fra et tidligere spørgsmål ved, at AMU-it på Vestfyns Handelsskole er skåret med over 50 pct., er det, jeg spørger ministeren: Hvor skal de her mennesker tage hen? Skal vi ligge og busse dem rundt i resten af landet, eller hvor skal vi busse dem hen?

Er det ikke et problem? Og ser ministeren det ikke som et problem, at hvis der opstår et behov for at få opkvalificeret nogle mennesker på en mindre virksomhed, der ikke har nået at få del i rammen og kvoten, eller hvis arbejdsmarkedet har nogle behov, kan de i Odense og stort set hele Vestfyn, altså to tredjedele af Fyn, ikke få AMU-it mere? Ser ministeren det ikke som et stort problem, at de ikke kan få det? Jeg spørger, om ministeren kan bekræfte det her spørgsmål, og om ministeren ikke ser det som et problem.

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Jeg vil gerne indlede med at understrege, at øko- nomistyringen i 2003 er fastsat således, at den samlede aktivitet på de AUF-finansierede ud- dannelser forventes at blive nogenlunde den samme i 2003 som den budgetterede aktivitet i 2002. Det betyder imidlertid ikke, at der ikke kan ændres på sammensætningen af udbuddet inden for den samlede AUF-ramme.

Således forventes stigende aktivitet på en række fagområder, eksempelvis på nogle af de teknisk-faglige og merkantile fag, hvor der ikke er indført tilskudslofter, samt på de »bløde« fag. Omvendt vil der også være fag, bl.a. AMU-it, hvor der forventes faldende aktivitet.

I forbindelse med besvarelsen af det meget konkrete spørgsmål om tilskudslofternes betyd- ning for aktiviteten på AMU-it og »AMU-al-

men« på TietgenSkolen i Odense skal jeg indlede med en forklaring på, hvorfor det ikke er så ligetil at omregne tilskudslofter til aktivitet, og hvorfor omregningen skal fortolkes med forsigtighed. Spørgeren har godt nok for et par uger siden fået forklaringen, men jeg gentager den gerne.

Tilskudslofter på AMU-it og »AMU-almen«, »bløde« fag og sprogfag, dækker over forskellige typer af uddannelser med forskellige takster. Det betyder selvfølgelig, at det ikke umiddelbart er muligt at omregne et samlet tilskudsloft til aktivitet opgjort på elevuger eller årselever, bl.a. fordi udgangspunktet i uddannelsessammen-sætning kan være forskelligt fra skole til skole. Undervises der i uddannelser med høje takster, kan det resultere i relativt få elevuger, mens det modsatte gør sig gældende, hvis der fortrinsvis afvikles aktivitet på uddannelser med lave takster. Derfor kan man ikke omregne tilskudslofter til elevuger nøjagtigt.

Når det så er sagt, kan jeg oplyse, at en gennemsnitlig udregning, som ministeriet har foretaget, resulterer i en aktivitetsreduktion mellem de to perioder, som spørgeren refererer til, på ca. 30 pct. for AMU-it og 45 pct. for AMU-»bløde«. Jeg skal dog erindre om, at der refereres til foreløbigt udmeldte tilskudslofter.

Undervisningsministeriet har modtaget mange henvendelser fra skolerne, også fra TietgenSkolen, om grundlaget for de foreløbige loftsudmeldinger. Beregningerne er bl.a. blevet gennemgået på baggrund af disse henvendelser med henblik på udmelding af de endelige lofter snarest.

Gennemgangen ...

Den fg. formand (Lissa Mathiasen):

Ja tak.

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Jeg vender tilbage med det sidste, jeg har at sige, undervejs.

Carsten Hansen (S):

Jeg glæder mig til at høre det sidste. Den lange forklaring har jeg fået, og sidste gang blev ministeren også stoppet, fordi den var for lang. Den kunne ministeren have sparet sig.

Det er klart, der skal jo være et alibi for det. Det er, fordi man skal skaffe penge til skattestopet. Man har sparet over – det bekræftede ministeren også i et åbent samråd forleden dag – 400 mio. kr. på hele området. Så indfører man bru-

gerbetaling, rammer, kvoter og lofter for at styre det.

På it-området og »AMU-almen« er de særlig hårdt ramt, og jeg spørger mig selv: Hvorfor skal man bruge fortidens instrumenter, altså kvartaler i 2001 og 2002, til at melde rammer ud og beskære yderligere?

Kl. 15.35

Jeg har hverken fået bekræftet eller afkræftet, at skolen er ramt med henholdsvis 56 pct. og 66 pct. på de to områder. Den er voldsomt hårdt ramt og kan jo ikke servicere erhvervslivet eller de mennesker, der har brug for det, såsom ledige og andre på det område. Er det dog ikke lidt af et problem? Giver det dog ikke anledning til overvejelse?

Vi medvirker gerne, hvis ministeren vil åbne en lille smule op frem for bare at forsvare sin behårde økonomistyring. Lad os da tage fat på at løse problemerne ude, hvor menneskene er, frem for bare at køre behård økonomistyring. Det system har spillet fallit, allerede før det blev født, og det skulle egentlig have været kvalt i fødslen.

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Så fortsætter jeg min besvarelse, hvor jeg slap, idet jeg vil fortsætte med at redegøre for, at gennemgangen i flere tilfælde har givet anledning til, at de foreløbige lofter skal justeres i den endelige udmelding.

TietgenSkolens AMU-it-loft hæves i den forbindelse med ca. 10 pct. i forhold til det foreløbig udmeldte. På »AMU-almen« hæves skolens loft med, hvad der i en gennemsnitlig udregning formentlig vil svare til 20 pct. flere elevuger end i beregningsåret.

Så er det jo ikke første gang, jeg hører hr. Carsten Hansen kritisere den overgangsperiode, som vi er i med hensyn til en styring af voksen- og efteruddannelsesområdet. Men jeg gentager gerne, hvad der er regeringens mål på det område, og det er at sikre, at de over 2 mia. kr., som vi bruger på voksen- og efteruddannelsesområdet, også bliver brugt dér, hvor der er et reelt behov.

Det vil sige, at vi i øjeblikket er i en fase, hvor vi er ved at indføre et mere efterspørgselsstyret system, og her tror jeg selv på, at en deltagerbetaling er med til at kvalificere efterspørgslen. I det øjeblik man skal have pengene op af lommen, tror jeg også på, at man overvejer en ekstra gang, om det nu også er her, man har et reelt behov. Det er altså en måde, hvorpå vi sikrer, at de

efteruddannelsesinitiativer, som tages, også tages dér, hvor der som sagt er et reelt behov.

Jeg medgiver, at lofterne ikke er den bedste måde at styre hele det område på, men det har været nødvendigt for mig at indføre lofter på en række områder, og det har jeg bl.a. gjort efter rådgivning fra AUF-bestyrelsen, dvs. efter rådgivning fra arbejdsmarkedets parter, som klart frarådede mig alene at operere med deltagerbetaling, men også at operere med lofter.

Så det er efter råd fra arbejdsmarkedets parter, at vi nu er i den situation, vi er i, hvor vi altså har lofter på en række områder. Men jeg understreger, at som jeg ser det, er vi i en overgangsperiode, og jeg bestræber mig på, at den overgangsperiode bliver så kort som overhovedet muligt.

Jens Peter Vernersen (S):

Med det svar, der blev givet her på spørgsmål 2424 fra hr. Carsten Hansen om meget konkrete forhold i Odense, bekræftede ministeren fuldt ud det, som der blev spurgt om i spørgsmål 2342, at der nu er et meget bureaukratisk system, som kursisterne vil støde hovedet imod, når de har brug for uddannelse. Det bekræftedes jo fuldt ud. Det bekræftedes fuldt ud, at det loft er blevet langt lavere, sådan at flere støder imod loftet. Ministeren siger det jo selv.

Som jeg nævnte over for ministeren, er der faktisk mange, der har spurgt, hvorfor man ikke kan få disse uddannelser mere. Det er der så givet forklaring på her.

Vi vil godt sikre, at ministeren nu også får sine oplysninger ud. Så de mange, der har spurgt mig, vil jeg i hvert fald tilsende den lange forklaring, som ministeren her har givet på det sidste spørgsmål. Jeg tror, det vil interessere mange, at det er den forklaring, der er baggrunden. Så tror jeg faktisk, folk får bekræftet, at der er tale om et utrolig bureaukratisk system.

Carsten Hansen (S):

Jeg vil godt takke ministeren for, at hun i hvert fald har givet tilsagn om, at nu kan man klare sig en måned mere. Så bliver det hen i april måned, man banker hovedet imod loftet og ikke i marts. Det er selvfølgelig altid dejligt, at teknisk skole og handelsskolen i Odense kan få de muligheder.

Men det forandrer jo ikke ved det grundlæggende, og det får mig til at spørge: Hvordan kan det dog være, at skolerne nu for tredje gang på handelsskoleområdet skal have meldt andre

rammer ud, end de havde tidligere? Hvad er det, der gør det? Er det problemer med udygtige embedsmænd, eller er det, fordi man ikke aner, hvad man gør? Lad os få en forklaring på, at skolerne, der skal disponere i dette år, nu hen i slutningen af marts måned får meldt de endelige rammer ud, og må jeg spørge, om det er de endelige rammer.

Kan ministeren ikke se, det er fuldstændig uholdbart for erhvervsmand, men søreme også for skolerne, der i forvejen fører en kamp under denne regerings grønthøstermetoder for at kunne overleve?

Kl. 15.40

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Jeg fik ikke rigtig fat i, hvad der egentlig var hr. Jens Peter Vernersen spørgsmål, men lad det nu være. Derimod vil jeg gerne understrege, at når taletiden er så kort, er det altså en meget, meget summarisk gennemgang af regeringens politik på det område.

Og lad mig så blot for en ordens skyld, nu da hr. Jens Peter Vernersen vil rundsende det til omverdenen, understrege, at en væsentlig del af regeringens politik i øvrigt har været at fjerne den skatteskrue, som den tidligere regering valgte at indføre på det område. Den har vi fjernet, og i stedet for at have en kollektiv beskatning af samtlige medarbejdere i virksomhederne til at finansiere det har vi altså valgt, at man kvalificerer efterspørgslen ved at have en deltagerbetaling. Det er en væsentlig tilføjelse, og såfremt hr. Jens Peter Vernersen vil bruge besvarelsen her til at gøre reklame for regeringens politik, skal det altså lige med.

Så havde vi i sidste uge et åbent samråd, et ganske glimrende samråd, med afsæt i en rapport fra LO om voksen- og efteruddannelse, og et af de punkter, som vi også drøftede i den sammenhæng, var informationerne fra Undervisningsministeriet til institutionerne. Her er hr. Carsten Hansen udmærket bekendt med, at jeg klart har taget til mig, at institutionerne og brugerne af voksen- og efteruddannelsessystemet har fundet, at informationsgangen, informationsstrømmen fra Undervisningsministeriet ikke har været optimal. Det har vi taget til os, og det skal vi forsøge at gøre bedre fremover.

Carsten Hansen (S):

Ministeren gjorde i det forrige svar rede for, at det ligesom var AUF's skyld, at vi havde fået indført det her meget rigide styringssystem.

For det første er det jo ikke rigtigt, at AUF'en har rådgivet ministeren om at skulle bruge alle styringsinstrumenterne på én gang og gå med både livrem og seler og sokkeholdere og i øvrigt alverdens andre ting. Det er jo ministeren selv, der har truffet den beslutning. Ja, det ved jeg ikke om det er, men det er i hvert fald ministerens ansvar. Det kan godt være, beslutningen er truffet andre steder, da man skulle finansiere skattestoppet. Men jeg vil godt bede ministeren bekræfte, at AUF'en aldrig har rådgivet om, at ministeren skulle bruge alle styringssystemerne på én gang.

Det andet er, at jeg selvfølgelig har taget informationen til mig, men allerede nu for tredje gang inden for 3 måneder kommer der nye rammer ud til skolerne. Det er dybt, dybt, dybt beklageligt både for dem, der arbejder inden for systemet, og dem, der skal bruge det.

Det næste, jeg så vil spørge ministeren om, er: Hvordan er det nu med overvejelserne til næste år? Skal vi igennem det samme cirkus en gang til, eller hvad er det, ministeren overvejer? Er det ren brugerbetaling, er der ingen lofter, eller hvad er det, ministeren har gang i?

Jens Peter Vernersen (S):

Nu ved jeg ikke helt præcist, om det var sådan, at ministeren ønskede, at jeg skulle have yderligere bidrag til reklamefremstødet. Så tror jeg da, at mange ville være interesseret i at få det med, at skattestoppet betyder, som ministeren sagde, en udhuling af skatteindtægterne, og det betyder, at det, vi har betalt i fællesskab, nu skal betales via brugerbetaling. Det var det, som ministeren helt præcist sagde, og det er ikke tit, at vi får den indrømmelse, men her lykkedes det så endnu en gang. Det er vi mange der aldrig har været i tvivl om.

Jeg vil så spørge ministeren, om det er den linje, der fortsættes ved næste års finanslov, sådan at der kommer yderligere brugerbetaling. Man skal erindre sig, og det tror jeg også ministeren gør, at brugerbetaling jo ikke kun har den betydning, at den enkelte kommer til at betale, men det har også den betydning, at langt færre får uddannelse. Det er vel dybest set også meget, meget problematisk, i og med at der er brug for, at arbejdsstyrken får mere uddannelse. Ministeren bidrager altså til det modsatte, men det kan selvfølgelig også være en opgave for en undervisningsminister.

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Jamen igen fik jeg ikke lige helt fat i, hvad spørgsmålet var fra hr. Jens Peter Vernersens side. Men jeg skal bare til hr. Jens Peter Vernersens orientering sige, at det var sådan, at den tidligere regering havde indført en skatteskrue, som man kunne sætte i kraft, i det øjeblik man havde brugt hele AUF-rammen.

Så der er altså ikke tale om, at det, vi har betalt i fællesskab, som hr. Jens Peter Vernersen sagde, fjerner vi nu. Nej, der er tale om, at vi demonterede en kommende skatteskrue, som den tidligere regering havde valgt at indføre, men som ikke var trådt i kraft, og i stedet har vi valgt at sikre en bedre efterspørgsel på det område ved at indføre en delvis deltagerbetaling.

Kl. 15.45

Så er det fuldstændig korrekt, som hr. Carsten Hansen siger, at det naturligvis til enhver tid er ministerens ansvar, hvad der foregår på efteruddannelsesområdet. Men når jeg understreger, at de styringsinstrumenter, jeg bruger i dag, er bragt i anvendelse efter rådgivning fra AUF-bestyrelsen, synes jeg, det er ret vigtigt, for hvis jeg skulle have lyttet alene til AUF-bestyrelsen, havde det set anderledes ud. Så havde der sådan set været endnu flere lofter, og så havde vi sådan set været i en anden situation.

Det er heller ikke rigtigt, når hr. Carsten Hansen siger, at jeg har bragt alle styringsinstrumenter i anvendelse på en og samme tid. Det er ikke rigtigt, der er fortsat styringsinstrumenter, som ikke er bragt i anvendelse.

Carsten Hansen (S):

Det kunne så være interessant at høre, om ministeren har yderligere ønsker til styringsinstrumenterne til næste år. Jeg spurgte rent faktisk også, om ministeren kunne sige, om det her cirkus gentog sig til næste år.

Men jeg må konstatere, at jeg ikke har fået noget svar på, om ledige, om mennesker, der rammer hovedet mod loftet, skal jagte rundt i hele landet. Det er åbenbart det, de skal, når der er skåret så kraftigt på rammerne, især på it-området, som i virkeligheden er en grundlæggende kompetence, alle burde have. Det er det ene.

Det andet er, om ministeren ikke vil give mig ret i, at vi også havde indført brugerbetaling. Vi havde jo bare indført en kollektiv form for brugerbetaling, der betød, at der faktisk var en lov, der gjorde det muligt at opkræve et fælles bidrag hos arbejdsgiverne i forhold til det. Men ministeren har ønsket at lægge det på de menne-

sker, der ønsker at dygtiggøre sig, fordi ministeriet er ramt af skatteskruen, nemlig den baglæns skatteskrue med skattestoppet, som vil betyde, at ministeren faktisk har sparet 425 mio. kr. på almindelige menneskers efter- og videreuddannelse.

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Jeg ved ikke, hvad hr. Carsten Hansen hentyder til, når han spørger, om vi vil opleve, at cirkuset gentager sig til næste år.

Vi bestræber os sådan set meget, meget hårdt på at sikre, at vi som sagt får kvalificeret efterspørgslen på voksen- og efteruddannelse, at vi får brugt de offentlige ressourcer så målrettet som overhovedet muligt, og at vi får mest mulig uddannelse for de ressourcer, som vi har valgt at bruge på det område. Hvis hr. Carsten Hansen kalder det et cirkus, må hr. Carsten Hansen gøre det, men jeg mener faktisk, at det er udtryk for et seriøst mål at sikre, at vi får mest mulig uddannelse for de penge, som vi har valgt at bruge.

Så vendte hr. Carsten Hansen et øjeblik tilbage til spørgsmålet om de ledige, og om de ledige skal jage land og rige rundt for at få et kursus, hvis der er et loft på den pågældende skole.

Her vil jeg gentage, hvad jeg svarede på det foregående spørgsmål, nemlig at man som ledig har mulighed for, hvis der er et kursus, man absolut gerne vil have, og hvis den pågældende skole, som er i ens nærområde, har ramt loftet, at søge et kursus på en skole, hvor man ikke har ramt loftet, men man har også mulighed for at vælge et andet kursus, hvor der ikke er lofter, som f.eks. på hele det tekniske eller det merkantile område, og endelig har man som det tredje også mulighed for at få det som led i en handlingsplan, og så ville man komme helt uden om lofterne. Så det er de muligheder, man som ledig har.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 2371

13) Til forsvarsministeren af:

Jens Peter Vernersen (S):

»Finder ministeren, at det er ordentlig administration, når det oplyses til Finansudvalget, at ca. 3.000 soldater ikke får det skattefrie beløb på kr. 6.000 for et halvt års udetjeneste, og det så viser sig, at det er mere end 5.000 soldater, der ikke får beløbet, og vil ministeren løse det pro-

blem, som ministeren har skabt ved sin vilkårlige tildeling af skattefrie beløb til udsendte?»

Skriftlig begrundelse

Spørgsmålet stilles med baggrund i oplysninger om, at mange ikke får checken.

Forsvarsministeren (Svend Aage Jensby):

Jeg kan, igen kunne jeg sige, oplyse til hr. Vernersen, at det fremgår af aktstykke 211 om skattefrie kompensation til tidligere udsendte soldater, punkt b, at forsvaret fra den 1. januar 1995 til den 1. februar 2001 har haft i alt ca. 12.000 soldater og andet personel under ministeriet udsendt til international tjeneste, det er primært til Jugoslavien, heraf har ca. 9.000 været udsendt i perioder af mindst 6 måneders varighed.

Disse ca. 9.000 udsendte, som opfyldte kravet om udsendelse i mindst 6 måneder, var ved opgørelsen af berettigede personer ultimo december 2002 identisk med 6.622 personer, idet en større del heraf, nemlig 1.136 personer, har været udsendt mere end én gang i en periode af mindst 6 måneders varighed. I alt har således 5.254 personer været udsendt i mindre end 6 måneder, og de er derfor ikke omfattet af kompensationsordningen.

Kl. 15.50

Jens Peter Vernersen (S):

Når jeg stiller spørgsmålet, er det, fordi forsvarsministeren har givet disse svar, der nu er kommet undervejs, bl.a. på S 1106, hvor forsvarsministeren skriver, at i alt 5.254 personer har været udsendt mindre end 6 måneder. Det betyder, at halvdelen af disse 12.000 soldater, der har været udsendt, ikke får den skattefrie kompensation.

Jeg vil godt spørge forsvarsministeren, om han finder, at den behandling af soldater, der har fundet sted med den meget vilkårlige udbetaling, som der er tale om, er inden for det, man kan kalde ordentlig retssikkerhed for disse soldater. Finder forsvarsministeren, at der er tale om en ordentlig lovkvalitet, når man på den meget, meget vilkårlige måde foretager udbetaling?

Nu er det jo ikke nogen hemmelighed, at forsvarsministeren, da ministerens parti var i opposition, stillede en række spørgsmål om det, og hvor det var helt tydeligt, når man læste disse spørgsmål, at forsvarsministeren ønskede noget helt andet. Nu kommer der altså noget, som i hvert fald snyder disse 5.254 personer.

Hvis forsvarsministeren er i tvivl om, hvorvidt disse mennesker føler sig snydt, kan jeg sende de breve over, jeg har fået fra nogle af dem, hvor de siger: Hvorfor er det mig, der ikke skal have noget? Vi var mange, der skulle sendes hjem, og jeg blev hjemsendt på den 179. dag, fordi den del af holdet, som jeg var på, skulle med det første fly. Mine kolleger, mine kammerater, som var på det samme hold, skulle med det næste fly, som fløj dagen efter, så de havde 180 dage. De havde 6 måneder, hvorimod vi, der skulle med det første fly, bliver snydt for det.

Det kan disse mennesker ikke forstå, og det er det, jeg har kritiseret, for jeg synes, det ligger langt fra det, man kan kalde lovkvalitet.

Forsvarsministeren (Svend Aage Jensby):

Den her kompensation er ikke givet vilkårligt. Man har fulgt 6-måneders-princippet, som hr. Vernersen rigtigt var inde på. Derfor er vi landet sådan.

Vi kommer jo til et yderligere spørgsmål, men det er således, at ca. 1.000 personer har været ude i intervallet 177-179 dage, mens de resterende ca. 4.200 har været udsendt i intervallet 1-176 dage. Et sted skulle grænsen sættes, og dér blev den altså sat efter princippet i § 33 a i ligningsloven.

Jens Peter Vernersen (S):

Deri er da også en betydelig vilkårlighed, som ligger meget, meget langt fra de udsagn, som forsvarsministeren kom med, da forsvarsministeren sad i Skatteudvalget. Jeg erindrer masser af disse møder, hvor forsvarsministeren var helt oppe på barrikaderne i sine angreb, også på den daværende skatteminister.

Nu kommer vi så til målstregen. Vi kan se, hvem der får del i disse beløb, og vi kan især se, hvem der ikke får del i dem, og det viser sig altså, at det næsten er halvdelen, 5.254 personer, der af disse meget vilkårlige årsager, som ministeren angiver, ikke får et beløb. Med de udsagn, der tidligere har været givet fra ministerens side, kan jeg ikke forstå, at ministeren finder det rimeligt, under ingen omstændigheder.

Ole Stavad (S):

Nu ved jeg ikke rigtig, hvordan forsvarsministeren tolker ordet vilkårlig, men kan forsvarsministeren ikke anerkende, at for dem, der i princippet har været udsendt for et halvt år, men hvor de helt uden at vide, at det havde nogen konsekvenser, og i øvrigt helt uden selv at kunne på-

virke tidspunktet for hjemsendelse, er det en tilfældighed, der fuldstændig afgør, om de modtager et beløb eller ikke modtager det?

Mener ministeren, at det er en rimelig måde at behandle udsendte danskere på?

Forsvarsministeren (Svend Aage Jensby):

Hr. Stavad ved fra sin tid som skatteminister alt om, at man jo har nogle regler. F.eks. har vi her en regel om 6 måneder. Hr. Stavad ved også fra sin fortid, at hvis udlandsdanskere f.eks. opholder sig her i landet mere end bare nogle få dage over tiden, har det nogle skattemæssige konsekvenser. Den måde, som det er grebet an på, er altså den måde, som man har fundet at kunne håndtere det på efter gældende lovgivning og principper.

Kl. 15.55

Jens Peter Vernersen (S):

Må jeg citere fra forhandlingerne i Folketinget den 12. januar 2001; det er jo ikke så forfærdelig lang tid siden, og da siger hr. Svend Aage Jensby:

»Det er altså forbundet med en kolossal ulempe at være sendt ud i det område. Det er forbundet med store personlige afsavn, og det er ikke risikofrit, så derfor: Gør det noget, at vi giver disse få mennesker ... et lille incitament«.

Det er et citat af den nuværende forsvarsminister.

Hvad tror forsvarsministeren, at de 5.254 personer, der ikke har fået beløbet, næsten halvdelen, tænker om sådan almindelig retfærdighed?

Kunne forsvarsministeren ikke forestille sig, at man, når man nu måske igen sidder i Kosovo, eller hvor man sidder, spørger, om det virkelig er den retfærdighed, man byder os, fordi vi blev sendt hjem en dag før?

Så skal jeg i øvrigt sige, at når man henviser til ligningslovens bestemmelser, siger den rent faktisk ingenting om, at man kunne give en udbetaling på den baggrund. Den taler faktisk om noget helt andet. Det tror jeg også at forsvarsministeren er enig i.

Ole Stavad (S):

Jeg er helt enig med forsvarsministeren i, at vi har nogle regler, men kan forsvarsministeren ikke bekræfte, at efter de regler, vi har, ligger der faktisk en dom for, at der ikke skal udbetales beløb? Det er det, som forsvarsministeren og regeringen har grebet ind i ved at lave deres egne regler – ikke for at følge gældende dansk ret,

men, siger man, for at imødekomme en forventning, da der har været noget mediemæssig omtale.

Mener ministeren virkelig, at disse tilfældigheder, som de pågældende, der er udsendt på samme vilkår, men får en fuldstændig uensartet behandling, ingen indflydelse har på, er en imødekomme af nogle forventninger, og at det er en rimelig måde at gribe ind og overtrumfe gældende lovgivning på?

Forsvarsministeren (Svend Aage Jensby):

Må jeg sige til hr. Vernersen og i virkeligheden også til hr. Stavad, at jeg tror, at de ca. 5.200, der ikke får det her, i virkeligheden glæder sig på deres kollegers vegne. Det er ikke altid, at det hele er sådan et misundelsessamfund, hvor man, hvis man tilfældigvis kun har været ude i en uge, har kunnet stille sig selv den forventning, at man vil få det her.

Vi har ikke brudt nogen lovgivning, sagt til hr. Stavad. Vi har jo fulgt et princip vedrørende 6-måneders-fortolkningsreglen, om jeg så må sige, efter § 33 a. Derfor er vi nået til det her resultat.

Jens Peter Vernersen (S):

Jeg går ud fra, at forsvarsministeren er klar over, at § 33 a faktisk ikke var anvendelig til de udbetalinger. Det var derfor, at man måtte træffe en beslutning om at foretage disse udbetalinger og bede om at få et aktstykke igennem Finansudvalget, som jeg også har her, og som forsvarsministeren netop nævner.

Det er rigtigt, at § 33 a i ligningsloven siger, at hvis man er ude i et halvt år, kan man få hele sin løn udbetalt skattefrit, og man kan være hjemme i 42 dage, og hvad der ellers hører til. Men her er man jo nødt til at tage en selvstændig beslutning, som får den fuldstændig vanvittige konsekvens for halvdelen af de udsendte. Det har ikke noget med misundelse at gøre, det er et spørgsmål om ganske almindelig retfærdighed.

Jeg synes nærmest, det grænser til det uartige, når forsvarsministeren siger, at man er misundelig over, at man ikke får pengene, fordi man kun var ude i 179 dage. Det er da et spørgsmål om folks almindelige retfærdighedsfølelse, det her drejer sig om, og det synes jeg måske at forsvarsministeren, der er øverste chef for disse soldater, skulle tænke på.

Og så vil jeg spørge til sidst: Hvad vil forsvarsministeren gøre i denne sag? Vil han hjælpe

disse mennesker, eller hvad vil forsvarsministeren gøre?

Forsvarsministeren (Svend Aage Jensby):
Selvfølgelig er jeg klar over, at § 33 a ikke hjemlede udbetaling; det er derfor, vi lavede aktstykket. Det, jeg taler om, er en landsskatteretsafgørelse, der fortolker 6-måneders-princippet i § 33 a.

Hvad vil jeg gøre? Jeg henholder mig til det, vi har gjort nu.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Kl. 16.00

Spm. nr. S 2373

14) Til forsvarsministeren af:

Jens Peter Vernersen (S):

»Finder ministeren, at det er rimeligt, at 5.254 personer på grund af den vilkårlige hjemsendelse lidt før udløbet af et halvt års tjeneste går glip af i alt ca. 31,5 mio. kr.?«

Skriftlig begrundelse

Der henvises til begrundelsen for spørgsmål nr. S 2371.

Forsvarsministeren (Svend Aage Jensby):

Jeg kan oplyse hr. Vernersen om, at der ikke er tale om, at 5.254 personer er hjemsendt lidt før udløbet af ½ års tjeneste, idet nemlig ca. 1.000 personer har været udsendt i intervallet 177-179 dage, mens de resterende ca. 4.254 har været udsendt i intervallet 1-176 dage.

I øvrigt henviser jeg til min besvarelse af 20. december sidste år på spørgsmål nr. S 1107.

Jens Peter Vernersen (S):

Jamen igen vil jeg godt spørge: Finder forsvarsministeren så, det er rimeligt for den meget store gruppe, hvoraf langt de fleste jo har været udsendt op i nærheden af 180 dage? Jeg skal ikke afvise, at der kan være en enkelt, der har været sendt ned og skulle løse en opgave en enkelt dag, det kan måske også være forekommet. Men langt de fleste har altså været udsendt i noget, der ligner ½ år, men kommer altså hjem nogle dage før. Spørgsmålet er: Finder forsvarsministeren virkelig, det er rimeligt, at den tilfældighed skal råde i det her spørgsmål?

Forsvarsministeren (Svend Aage Jensby):

Jeg tror allerede, at jeg har svaret i forbindelse med det tidligere spørgsmål: Sådan har vi disponeret, sådan gør vi.

Jeg tror igen, jeg vil sige, at de soldater, som nu får en kompensation, glæder sig over, at der var flertal for det i Finansudvalget.

Jens Peter Vernersen (S):

Jeg kan jo forstå, at forsvarsministeren egentlig ikke har forstået, at det er det, der er problemet – problemet er sådan set dem, der ikke får. Jeg kan så forstå på de meldinger, der bliver givet her, at det vil forsvarsministeren ikke ændre på. Den beslutning, man har truffet, betyder, at den store gruppe, der tilfældigvis blev sendt hjem 1 dag, 2 dage eller 3 dage før de andre, så ikke skal have nogen godtgørelse.

Jeg forstår, at det er den måde, som forsvarsministeren mener, at disse mennesker skal behandles på. Jeg startede med at spørge, om forsvarsministeren fandt, at det er en ordentlig retssikkerhed, om det er ordentlig lov-kvalitet. Da man ikke vil gøre nogen ting, så må jeg forstå, at det ligger helt inden for rammerne af det, som man i partiet Venstre og hos forsvarsministeren finder er ordentlig lov-kvalitet.

Ole Stavard (S):

Jeg havde forstået det sådan, at når ministeren ikke var tilfreds med gældende lovgivning og derfor forsøgte at lave en anden retstilstand igennem sit aktstykke, så var det et forsøg på at skabe – efter hans opfattelse – en større rimelighed.

Nu forstår jeg, at vi til dem, der henvender sig til os, fremover må sige, at forsvarsministeren og regeringen synes, det er helt rimeligt for de folk, der som udgangspunkt er udsendt i ½ år, men på grund af tilfældigheder er kommet hjem 1 dag eller få dage før det halve år er gået. Forsvarsministeren synes, det er helt rimeligt, helt fair, helt efter de hensigter, der har ligget i regeringens forslag, at de ikke får noget som helst.

Hvis forsvarsministeren kan give den melding, så har vi jo klare svar; og så må de pågældende jo selv vurdere, hvordan de synes, at forsvarsministerens definition på rimelighed skal opfattes.

Forsvarsministeren (Svend Aage Jensby):

Til hr. Vernersen kan jeg sige: Ja, vi disponerer i overensstemmelse med retssikkerheden, for vi følger de principper, jeg har redegjort for.

Til hr. Stavard vil jeg sige: Der er ikke andet for, hvis der er nogle, der henvender sig, end at gengive det, jeg har sagt her i dag. Så kan det enkelte menneske jo selv bedømme, om man synes, det er rimeligt og fair.

Jeg tror, for at gentage, hvad jeg sagde tidligere, at de mange soldater, der har fået kompensation, er tilfredse og glade. Det er jo sådan i dagens verden, at man ikke kan gøre alle tilfredse én gang for alle.

Lad mig give et paralleleksempel, det er et paralleleksempel og ikke identisk: Vi har også i Danmark nogle forældelsesregler, dem kender hr. Stavard jo også fra sin tid som skatteminister. Bare én dags overskridelse af disse forældelsesregler kan have en afgørende betydning. Sådan er det, og nu har vi altså truffet den her afgørelse, og sådan bliver det.

Ole Stavard (S):

Jeg vil da sådan set godt takke forsvarsministeren for, at vi nu har fået meget klare svar, og jeg vil huske meget på dem, når vi får fremtidige diskussioner om retssikkerhed. For det er den definition på retssikkerhed, som forsvarsministeren her på regeringens vegne og – går jeg ud fra – på Venstres vegne har sagt er hans, altså regeringens og Venstres definition på retssikkerhed.

Kl. 16.05

Det med parallellen til forældelsesreglerne mener jeg er fuldstændig uden for sammenligning, for det har man selv indflydelse på. Her har det været Forsvarsministeriet, der har bestemt, hvornår de pågældende skulle hjem, og derfor er det en total tilfældighed for de udsendte, der er udsendt på samme vilkår for at skulle løse en opgave for Danmark, om de får det pågældende godtgørelsesbeløb eller ej.

Men det tager jeg til efterretning. Det er rimelighed, det er retfærdighed, det er retssikkerhed efter forsvarsministerens opfattelse. Dertil vil jeg henholde mig også i forhold til fremtidige definitioner af disse fine begreber.

Jens Peter Vernersen (S):

Jeg tror, jeg bliver nødt til at minde forsvarsministeren om, at det regelsæt, man satte op, der skulle sikre en udbetaling, var et regelsæt, men

helt egenhændigt bragte til verden fra regeringens side.

Det vil sige, at man sætter et regelsæt op, der skal give en kompensation, hvor man åbenbart er fuldstændig klar over, men måske ikke helt er klar over, at man så kommer til at give kompensation til nogle, og andre får ikke. Det er jo ikke et regelsæt, man har taget ud af en given lovgivning. Det er et regelsæt, man selv sætter op. Forsvarsministeren formulerer selv i aktstykket til finansloven, hvilke forudsætninger det er, der skal være til stede.

Der må jeg sige, at det overordnet set er den måde, man i regeringen ser på, hvad der er rimeligt over for disse mange mennesker, som groft sagt bliver snydt.

Lad mig så gentage: Synes forsvarsministeren selv, at den måde, man har ordnet det her på, svarer til det udsagn, som jeg har læst op tidligere fra debatten her i Folketingssalen? Jeg synes personlig, at det ligger rigtig langt fra det, som forsvarsministeren sagde, da han var i opposition. Rigtig langt fra.

Forsvarsministeren (Svend Aage Jensby):

Til hr. Vernersen kan jeg sige: Jeg ved ikke, hvor langt det ligger fra det, jeg sagde, men vi er i hvert fald nået et meget langt stykke ved at kunne kompensere en lang række af vores soldater. Det er jeg glad for.

Til hr. Stavad kan jeg kun sige: Der er jo ikke andet for end at tage det til efterretning. Vi har jo somme tider i tidligere tider diskuteret retssikkerhed. Jeg tror, der er mange mennesker i Danmark, der har hver deres opfattelse af, hvorledes de fortolker begrebet retssikkerhed, også i relation til hvilken vægt hr. Stavad lægger på det. Sådan er livets tilskikkelser.

Jens Peter Vernersen (S):

Jeg må så bare under det her spørgsmål sige, men det vil forsvarsministeren vel ikke bekræfte, at hele retssikkerhedsbegrebet jo har taget et voldsomt skridt med de svar, der er givet her. Det tror jeg måske vil interesse ministerens partifælle fru Birthe Rønn Hornbech, når hun læser disse udsagn. Det kan vi få en meget morsom diskussion om, men også en meget alvorlig diskussion om efterfølgende.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 2452

15) Til forsvarsministeren af:

Per Dalgaard (DF):

»Vil ministeren oplyse om regeringens kommende planer for bydelen Christiania, herunder forslaget fra Venstre om at afsætte 300 mio. kr. over 4 år til en gennemgribende byfornyelse af bydelen?«

Per Dalgaard (DF):

Det her skal handle om Christiania. Vil ministeren oplyse om regeringens kommende planer for bydelen Christiania, herunder forslaget fra Venstre om at afsætte 300 mio. kr. over 4 år til en gennemgribende byfornyelse?

Forsvarsministeren (Svend Aage Jensby):

Jeg ved, at hr. Dalgaard og jeg er overmåde optaget af, hvordan det går på Christiania, både med det bygningsmæssige og det kriminalitetsmæssige, eller rettere sagt bekæmpelsen af kriminalitet.

For så vidt angår det, der hører under Forsvarsministeriets område, kan jeg sige – det nævnte jeg også i spørgetimen den 25. februar i år – at vi i Forsvarsministeriet har iværksat en række tiltag som følge af vedtagelsen i Folketinget den 9. april 2002, hvor jeg havde den glæde, at vi var en række partier, der sluttede op bag en vedtagelse, som er kendt.

Vi indledte først og fremmest i maj 2002 en total registrering af alle bygninger på Christiania. Den registrering er snart tilvejebragt, og vi er i gang med at vurdere hvert enkelt hus derude, om jeg så må sige. Det er et kæmpe arbejde. Det, der er hensigten med denne her indsats, er at få et sikkert juridisk fundament for det, man i øvrigt agter og er velkommen til at gøre over for byggerierne derude.

Kl. 16.10

Jeg kan sige, at vi i Forsvarsministeriet og Justitsministeriet arbejder på højtryk for at færdiggøre en redegørelse til regeringen om hele Christianias fremtid. Derfor kan jeg slutte af med at sige: Jeg har overhovedet ikke forholdt mig til, at der skal afsættes 300 mio. kr. over 4 år til en gennemgribende byfornyelse. Intet kan siges.

Der har været politiske meldinger fra stort set alle partier her i Folketinget. Jeg har hørt nogle partier give udtryk for, at det hele skal jævnnes med jorden, og at vi skal have golfbaner. Det kunne også blive dejligt derude, utvivlsomt.

Så har der fra mit eget parti også været tanker om byfornyelse.

Hele problematikken kræver, at vi får et ordentligt overblik over det, før jeg kan give tilsagn om noget. Og så kommer regeringen ganske snart med en redegørelse til Folketinget.

Per Dalgaard (DF):

Hvis vi nu forudsætter, at der skal bruges nogle beløb til en eller anden form for byfornyelse derude, uanset om det så lander på 300 mio. kr. eller noget i den stil, så vil jeg gerne have, om ministeren ville forholde sig til, hvordan man kan sikre, at en sådan byfornyelse kan foregå på en normal og fredelig vis, som sådan noget nu gør, sådan at håndværkere, der bliver sendt derud, kan arbejde uden at blive udsat for chikanerier, og at det udstyr, man kommer med, også kan få lov til at stå derude f.eks. natten over, så man kan gå om bord i det dagen efter og fortsætte byfornyelsen.

Peter Skaarup (DF):

Jeg takker for bekræftelsen på, at man her i april måned skal snakke mere præcist om, hvad der skal ske i forhold til Christiania. Jeg vil spørge forsvarsministeren, om ikke det vækker til eftertanke hos regeringen, at vi i den her uge har kunnet se, at der helt åbenlyst fortsat begås kriminalitet på Christiania.

Der sælges hash, der sælges hårde stoffer. Man har flere gange fundet skydevåben under de razziaer, som politiet har udført. Også i den her uge er det kommet frem, at der sælges hash til børn helt ned til 14 år.

Er det ikke uholdbart, mener regeringen ikke det, at vi har et område i landet, hvor man i den grad forbryder sig mod almindelig lov og ret? Og bør det ikke få nogle alvorlige konsekvenser?

Det er da helt uhyggeligt, at man sælger hash til børn.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg blev helt forskrækket, da jeg hørte de udtalelser, der kom fra Dansk Folkeparti. Det er jo helt åbenlyst, at Dansk Folkeparti ønsker at lokke ministeren ud i en konfrontationspolitik. Man fornemmer endda ønsket om en voldelig konfrontation med beboerne. Det håber jeg ikke ministeren vil bidrage til.

Jeg håber tværtimod, at ministeren vil bidrage til dialog i overensstemmelse også med det,

som opinionsmålingerne meget klart viser er den københavnske befolknings ønske, nemlig at det her naturligvis skal have lov til at fortsætte, og at de problemer, der er, skal løses på fredelig vis.

Så jeg håber, ministeren vil svare meget klart til Dansk Folkeparti – det vil jeg gerne spørge om – at det, ministeren går efter, ikke er konfrontationer. Det er at få løst de problemer, der er, gennem rimelige drøftelser og med det sigte, at vi naturligvis ikke skal til at have brodne pander i den her sag.

Forsvarsministeren (Svend Aage Jensby):

Må jeg starte med at besvare hr. Albrechtsens spørgsmål ved at sige følgende: Jeg bliver helt bekymret, når jeg nu ligesom hører, at hr. Albrechtsen har omsorg for mig.

Jeg føler mig i udmærket selskab med Dansk Folkeparti, og jeg føler ikke, at Dansk Folkeparti opfordrer til nogen konfrontation. Hele problematikken på Christiania optager Dansk Folkeparti, nøjagtig som den optager regeringen. Der er ikke opfordret til nogen som helst konfrontation.

Så til besvarelsen til hr. Dalgaard: Det er helt klart, at når vi dertil, at der skal ryddes op derude, og at der, som spørgsmålet gik på, skal foretages nybyggeri derude – det kan være efter byfornyelsesregelsættet, eller hvad ved jeg, det finder regeringen ud af med tiden – så skal der selvfølgelig være sådan en politibeskyttelse. Det er ikke mit område, men det går jeg ud fra at regeringen selvfølgelig er enig i, således at de håndværkere, der skal arbejde, har ordentlige vilkår, så deres værdier ikke bliver stjålet om natten, så de kan udføre deres opgave.

Kl. 16.15

Til hr. Skaarup: Det er dybt, dybt bekymrende og forkasteligt, også for de mange mennesker, der bor i Christianshavnsområdet, at de ikke kan sende deres børn ud på gaden, uden at de risikerer, at børnene får stukket hash og andet i hænderne. Det er dybt bekymrende, at der er den kriminalitet, der notorisk er med overtrædelse af våbenlovgivningen m.v. på Christiania. Det er ingen mere end jeg dybt betænkelig ved, og jeg kan love, at regeringen som sagt vil gøre, hvad vi kan.

Nu har jeg sagt, at jeg ikke er alene om hele politiområdet, vi er to ministerier om det, men vi arbejder meget kraftigt på en redegørelse, så regeringen kan tage nogle samlede initiativer.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil gerne spørge ministeren, om ikke lov-overtrædelser er lige alvorlige, hvadenten de begås i Skanderborg, eller de begås i Christiania?

Jeg vil godt spørge ministeren, om ikke det er meget uheldigt, at der er et parti her i Folketinget, der har udnævnt en bestemt bydel til at være det sted, hvor al kriminalitet i dette land tilsyneladende foregår.

Jeg vil også gerne spørge ministeren, om ikke det er overordentlig klogt af ministeren at understrege, at det ikke er ham, der har ansvaret for det politimæssige. Også i betragtning af kvaliteten på de svar, ministeren giver på området?

Per Dalgaard (DF):

Det glæder mig, at forsvarsministeren bekymrer sig en smule, når Enhedslistens hr. Keld Albrechtsen udtrykker forskrækkelse.

Den model, hr. Keld Albrechtsen lægger for dagen, har vi jo tydeligt set ikke fungerer. Sniksnak, sniksnak og lovning, og jeg ved ikke hvad, præcis som vi på den storpolitiske arena har oplevet i forbindelse med Irak. På et tidspunkt må man jo trække en streg i sandet, men det ligger så ikke lige inden for Enhedslistens gebet at gøre det.

Jeg går ud fra, at når man nu skal i gang med, hvad man kan kalde en byfornyelse, eller hvad det nu skal kaldes, bliver man nødt til at forberede de her ting nøje. Derfor vil jeg gerne spørge forsvarsministeren om tidshorisonten. Hvilken tidshorisont taler vi om, og hvor lang tid i forvejen bliver vi nødt til at forberede det med den politimæssige beskyttelse, der helt klart skal til for at gennemføre opgaven?

Forsvarsministeren (Svend Aage Jensby):

Må jeg sige til hr. Albrechtsen: Jo, jeg har også lært både i folkeskolen og senere hen, at lov-overtrædelser bedømmes ens i kongeriget. Der er bare en vældig, vældig stor koncentration af kriminalitet på Christiania.

Sagt til hr. Per Dalgaard: Jeg er meget ked af at skulle give en frist, for som sagt skal hele problematikken på baggrund af justitsministerens og min redegørelse drøftes i regeringen. Men det kan ikke blive ved med at fortsætte.

En af de ting, der umiddelbart falder mig ind, som jeg mener, man må tage hensyn til, er, om der f.eks. gælder nogle opsigelsesfrister, hvis man skal sige til nogen, at det her skal byfornys. Jeg ved ikke, om det bliver tilfældet, og jeg understreger: Jeg aner intet om det.

Men der kan være nogle almindelige boligretlige regelsæt, som skal overholdes, og derfor er det utrolig svært for mig at sætte en frist. Men det er min hensigt, når vi er kommet lidt længere hen, i løbet af en måned eller sådan noget vil jeg mene, at vi har et totalt overblik over registreringsproblematikken i mit ministerium.

Der er indkaldt de partier, der stod bag vedtagelsen i sin tid, og herunder selvfølgelig hr. Dalgaard til en orientering om, hvor langt vi så er nået. Det kan jeg love.

Og som jeg sagde tidligere, så agter regeringen meget hurtigt at drøfte hele problematikken.

Peter Skaarup (DF):

Jeg vil godt stille et spørgsmål til forsvarsministeren vedrørende de forlydender, der har været i pressen om, at der muligvis ville ske det, at Christiania skulle overtages af Københavns Kommune. Der vil jeg bare bede forsvarsministeren bekræfte, hvad jeg går ud fra er en selvfølge, at de ordnede forhold, der skal være på Christiania – altså hvor kriminaliteten er væk, hvor de byggerier, der er derude, selvfølgelig skal godkendes, hvor man overholder brandsikkerhedsforskrifter og al anden lovgivning – at alt det er på plads, inden man eventuelt på et tidspunkt måtte overveje at afhænde området til Københavns Kommune.

Jeg spørger også i lyset af, at Københavns Kommune har andre tilsvarende tilfælde, hvor der foregår overtrædelser, som man ikke i tilstrækkelig grad har fået strammet op over for. Jeg taler bl.a. om Ungdomshuset på Nørrebro, hvor tingene har kørt og er blevet trukket i langdrag i årevis, uden at der er grebet ind.

I den forbindelse synes jeg, det er vigtigt at få slået fast, at man selvfølgelig ikke overdrager et område med ulovlige forhold, før de ulovlige forhold er bragt til ophør.

Kl. 16.20

Forsvarsministeren (Svend Aage Jensby):

Det kan jeg bekræfte. Selvfølgelig må det være sådan, at der skal være styr på tingene, inden en eventuel overdragelse sker.

Hvis jeg skulle se lidt egoistisk på det fra Forsvarsministeriets side, ville jeg også mene, at prisen for at overtage området ville stige markant i takt med, at det nu bliver lovliggjort.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 2542

16) Til integrationsministeren af:

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

»Kan ministeren forholde sig til rimeligheden i, at en familie kan risikere at skulle opholde sig i op til 14 år i Danmark, før den kan søge om permanent opholdstilladelse, og er det ministerens vurdering, at 14 års usikkerhed om varigheden af opholdet i Danmark er fremmede for integrationen af nye danskere i det danske samfund?«

Skriftlig begrundelse

Efter 5 år under jorden i Bulgarien kom familien Lents i 1997 til Danmark. Siden indrejsen har den konsekvent forklaret myndighederne, at den kommer fra Hviderusland. De danske myndigheder hævdede imidlertid på baggrund af en sprogtest, at familien kom fra Letland eller Litauen. Efter mere end 6 år på Bornholm, forsøgte de danske myndigheder tirsdag d. 4. marts 2003 at udvise familien til Letland og Litauen. I begge lande blev familien imidlertid afvist. Nu har familien fået lov til at blive i Danmark, idet den har fået en 1 års midlertidig opholdstilladelse. Det betyder, at der nu går 7 år, før familien overhovedet kan gøre sig forhåbninger om at få permanent opholdstilladelse. På det tidspunkt har familien tilbragt knapt 14 år i Danmark og knap 20 år på flugt fra deres fædreland.

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Ministerens bedes forholde sig til rimeligheden af, at en familie kan risikere at skulle opholde sig i op til 14 år i Danmark, før den kan søge om permanent opholdstilladelse. Samtidig bedes ministeren vurdere, hvorvidt 14 års usikkerhed omkring varigheden af opholdet i Danmark er fremmede for integrationen af nye danskere i det danske samfund.

Jeg tænker selvfølgelig her på en speciel sag, nemlig sagen om familien Lents, der i 1997 kom til Danmark. Siden indrejsen har den konsekvent forklaret myndighederne, at den kommer fra Hviderusland. De danske myndigheder hævdede imidlertid på baggrund af en sprogtest, at familien kom fra Letland eller Litauen. Efter mere end 6 år på Bornholm forsøgte de danske myndigheder tirsdag den 4. marts 2003 at udvise familien til Letland og Litauen.

I begge lande blev familien imidlertid afvist, og det viste sig, at de heller ikke talte sproget. Nu har familien fået lov til at blive i Danmark, idet den har fået en 1 års midlertidig opholdstilladelse. Det betyder, at der nu går 7 år, før familien overhovedet kan gøre sig forhåbninger om at få permanent opholdstilladelse. På det tidspunkt har familien tilbragt knap 14 år i Danmark og knap 20 år på flugt fra deres fædreland.

Integrationsministeren (Bertel Haarder):

Når en afvist asylansøger i 1½ år har været samarbejdsvillig med hensyn til hjemsendelse, så kan vedkommende få opholdstilladelse som i dette tilfælde. Deri ligger også, at vedkommende tidligere ikke har været samarbejdsvillig hele vejen igennem. Vedkommende har faktisk for adskillige år siden fået besked på at forlade landet.

Derfor kan man ikke sige, at det er administrationens, den danske stats skyld, at der kan gå 13 år, fra han kom, og til han får endelig permanent opholdstilladelse. De første 6 år er jo blevet til 6 år, fordi han har fået afslag, og fordi der har været problemer med at få ham til at hjælpe med hjemsendelsen.

Hvis vi så ser på situationen fra nu af, så er det rigtigt, at der skal gå 7 år, til han får permanent eller tidsubegrænset opholdstilladelse, men jeg vil gøre opmærksom på, at i tilfælde, hvor man er meget velintegreret på arbejdsmarkedet, og hvor man har været fri af det sociale system, klaret sig selv i lang tid, kan man få den tidsubegrænsede opholdstilladelse allerede efter 5 år.

Så jeg synes, det er bedre, vi taler om de 5 år, end at vi taler om 14 år.

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Spørgsmålet er, hvad man har forventet, at familien skulle samarbejde om. De danske myndigheder har jo hele tiden hævdet, at familien kom fra Letland og Litauen, men da familien selv vidste, at det ikke var tilfældet, var det jo svært at samarbejde om at udrejse til Letland og Litauen.

Nu har de danske myndigheder konstateret, at de faktisk har taget fejl. Man fløj familien til Letland og Litauen for derefter at konstatere, at der ikke var nogen myndigheder, der ville tage imod den pågældende familie; man kendte intet til dem.

Nu bebrejder man så familien, at den ikke vil samarbejde, og derfor skal den straffes ved kun at få midlertidig opholdstilladelse.

Kl. 16.25

Ministeren må undskylde, men jeg tror, at for de fleste danskere, der har bare en lille smule snusfornuft, er det ret uforståeligt, at det, at myndighederne har taget fejl, ikke betyder, at fejlen kommer familien til gavn i den forstand, at man nu siger: Nu er det nok. Nu har den familie levet i tilstrækkelig usikkerhed. Nu er det på tide, at man kommer videre. Nu er det på tide, at børnene ved, at de får lov til at blive ved med at gå i dansk skole.

I øvrigt tror jeg også, at det er ministeren bekendt, at der er tale om familie, som er velintegreret, som faktisk gør det, den kan for at blive en del af det danske samfund på trods af usikkerheden. Derfor vil jeg appellere til ministeren om endnu en gang at overveje, om man ikke skulle give dem den permanente opholdstilladelse, så familien er klar over, at nu bliver den.

Integrationsministeren (Bertel Haarder):

Jeg kan helt bekræfte, at der er tale om en meget velintegreret person og en velintegreret familie. Det er også derfor, jeg straks nævner 5-års-reglen, fordi den antagelig vil være relevant i denne families tilfælde.

Så vil jeg blot understrege, at han jo altså har fået afslag på asyl for meget lang tid siden, og hvad der i øvrigt er foregået, siden han afviste at rejse tilbage, kan jeg ikke oplyse om her. Man kan ikke give nærmere oplysninger om den konkrete sag. Det er det, der gør, at mange af disse sager altid fremtræder så hjerteskerende i pressen, fordi man kun får den ene side af sagen, og det er så de vilkår, hvorunder jeg også må besvare spørgsmål her i Tinget.

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Nu siger ministeren ganske vist, at hvis der er tale om en velintegreret familie, vil man kunne få permanent opholdstilladelse efter 5 år. Men det er altså stadig væk sådan, at på grund af en fejl, som de danske myndigheder har begået, har familien opholdt sig her i 6 år og i stor usikkerhed. Nu skal der så gå yderligere 5 år, hvor familien er usikker på, om den får lov til at blive. Det er sammenlagt 11 år. Jeg erkender selvfølgelig, at det er bedre end 14 år, men alligevel er 11 år f.eks. for børn vældig lang tid, og derfor vil jeg gerne vide, om ministeren ikke overvejer at give denne familie permanent opholdstilladelse, så-

dan at familien kan leve i meget større tryghed og gøre endnu mere for at blive integreret, for at få arbejde, for at uddanne sig, end man allerede gør?

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg håber, at ministeren i virkeligheden er indstillet på, at denne sag skal løses, men at han måske bare ikke er interesseret i at tabe ansigt. Derfor vil jeg spørge ministeren, om det er rimeligt, at han bruger formuleringen, at de afviste at tage tilbage, når det er fuldstændigt krystalklart, at de danske myndigheder ville sende ham tilbage til et land, som han ikke kom fra, fordi de danske myndigheder har fejlbehandlet sagen. Det kan ministeren altså ikke bruge.

Så siger ministeren, at man ikke kan udtale sig om en sag, der handler om et personforhold, hvorefter ministeren ikke alene udtaler sig om det konkrete indhold i sagen, men oven i købet gør det forkert. Jeg synes ikke, det er smukt at se på. Jeg synes, det var bedre, at man sagde: Undskyld, vi har fejlbehandlet denne sag hele vejen igennem. Selvfølgelig kan børn, der er vokset op i Danmark og er danskere i enhver henseende ligesom vi andre, da blive i Danmark, og lad os så komme videre.

Jeg håber også, det er det, der ligger bag ministerens besvarelse, fordi han er ked af at skulle indrømme alle de fejltagelser, myndighederne har begået. Det vil han så gerne lægge sig ind foran osv. Men kunne vi ikke komme videre i den sag?

Integrationsministeren (Bertel Haarder):

Jeg er ikke ked af noget som helst. Jeg er bare et venligt menneske. Og hvis det er sådan, at myndighederne har begået fejl, så er det jo en fejl, som i givet fald vil sikre, at vedkommende kan blive her i de 5 år, der skal til, før der kommer en permanent opholdstilladelse.

Kl. 16.30

Grunden til, at opholdstilladelsen, indtil de 5 år er gået, og i værste fald indtil de 7 år er gået, ikke er tidsbegrænset, er jo alene, at i den tid er der altså mulighed for, at nye oplysninger kan føre til en hjemsendelse. Sagen er jo ikke klart belyst i alle detaljer. Hvis det viser sig, at den pågældende og de to sørgere har ret, er der jo, så vidt jeg kan se, ingen chance for, at vedkommende kan blive hjemsendt. Viser det sig, at der var mere i historien end som så, og kommer det frem, at han faktisk kan hjemsendes, er der altså mulighed for det de næste 5 eller 7 år.

I disse sager drejer det sig overhovedet ikke om at tabe ansigt, hverken den tidligere regerings ansigt eller den nuværende regerings ansigt. Det er slet ikke sådan noget, det drejer sig om.

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Hvad er ministerens kommentar til, at vi, altså de danske myndigheder, på 6 år ikke er i stand til at finde ud af, hvor en familie kommer fra? Familien siger, at den kommer fra Hviderusland. De danske myndigheder hævder hårdnakket, at familien ikke kommer fra Hviderusland, men kommer fra Letland og Litauen. Man laver en sprogttest, der bekræfter det. Derefter sender man dem til Letland og Litauen for at konstatere, at familien havde ret.

Vi har haft 6 år til at finde ud af, hvor den pågældende familie kommer fra. Hvor svært kan det være? Skal man virkelig bruge 5 år mere af en families liv?

Integrationsministeren (Bertel Haarder):

Nu er det jo fremgået både af den bornholmske presse og af den diskussion, vi har haft, at familien er særdeles velintegreret. Så det er jo ikke, fordi tiden i Danmark er gået så dårligt.

Det, der ligger i, at opholdstilladelsen ikke er tidsbegrænset, er, at kommer der noget frem, som f.eks. viser, at myndighedernes antagelser er korrekte, kan vedkommende altså ikke påberåbe sig en tidsbegrænset opholdstilladelse. Det synes jeg egentlig er en ganske rimelig tilstand.

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Jeg behøver vel næppe at sige, at jeg ikke er enig med ministeren. Vi har haft 6 år til at få oplysninger frem, oplysninger, som egentlig drejer sig om et utrolig let forhold: Hvor kommer en familie fra, og hvad er det for et sprog, de taler?

Mit sidste spørgsmål vil jeg bruge på at bede ministeren om at kommentere den sprogttest, der er anvendt, og som altså ligger til grund for udvisningen til Letland og Litauen. Hvad er det for en type sprogttest, der kan afgøre, at en familie påstås at komme fra nogle lande, oven i købet to lande, som de intet kender til?

Integrationsministeren (Bertel Haarder):

Der er jo i alle denne slags retsafgørelser tale om noget, der hedder bevisets stilling. Det er ikke så let, som fru Elsebeth Gerner Nielsen gør det til. Hvis fru Elsebeth Gerner Nielsen mener, at det

er let, tror jeg næsten, at jeg skulle tilbyde hende en stilling i Udlændingestyrelsen, for så har hun helt særlige evner.

Sagen er, at der er problemer med at identificere, hvor folk kommer fra, og om deres oprindelige historie er rigtig. Problemet er i de tilfælde, hvor der skiftes forklaring, at finde ud af, om det er den første eller den anden forklaring, der er rigtig, og det er særdeles svært at få redet trådene ud.

Og bemærk: Hvis vedkommende har ret, hvis spørgerne i dag har ret, og hvis der ikke kommer nyt frem i sagen, som taler for, at vedkommende ikke har ret, kan vedkommende jo blive. Det synes jeg da er en trøst. Og så godt, som den hidtidige tid i Danmark er gået for den pågældende familie, tror jeg også, at de næste 5 år kan gå.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Kl. 16.35

Spm. nr. S 2544

17) Til justitsministeren af:

Peter Skaarup (DF):

»Kan ministeren oplyse, hvorfor flere formodede krigsforbrydere i Danmark er på fri fod i klokkeklar modstrid med regeringsgrundlaget, hvoraf det fremgår, at »Krigsforbrydere og andre på »tålt ophold« skal undersøges af politiet, og at »Disse skal sættes i den lukkede del af Sandholmlejren – eller et andet egnet sted – indtil det er afgjort, om de skal retsforfølges eller ej«, og herunder oplyse, hvornår regeringen vil leve op til sit eget regeringsgrundlag?«

Peter Skaarup (DF):

Spørgsmålet er stillet på baggrund af den irakiske hærchefs forsvinden, som efter vores opfattelse i Dansk Folkeparti er meget beklagelig, når det er sådan, at han burde blive i Danmark, og når det er sådan, at man burde finde ud af, om vedkommende kunne retsforfølges eller ikke retsforfølges.

I den forbindelse må vi sige, at det grundlæggende for os at se er et stort problem, at man i regeringsgrundlaget skriver, at krigsforbrydere og andre på tålt ophold skal undersøges af politiet, og at de skal sættes i den lukkede del af Sandholmlejren eller et andet egnet sted, indtil det er afgjort, om de kan retsforfølges eller ej.

Det har man i hvert fald under ingen omstændigheder gjort i forhold til den irakiske hærchef, og vi vil godt bede justitsministeren svare på, i hvilket omfang det er gjort med de andre krigsforbrydere, som den tidligere regering har lukket ind i landet, som vi nu har problemer med at tage os af i øjeblikket.

Vi mener grundlæggende, at de personer burde sidde i den lukkede del af Center Sandholm, når det i regeringsgrundlaget klart fremgår, at det er regeringens politik.

Justitsministeren (Lene Espersen):

Spørgsmålet vedrører to ting. Det vedrører dels retsforfølgningen af krigsforbrydere og andre på tålt ophold, dels vedrører det anvendelsen af Center Sandholm som opholdssted for de pågældende under deres tilstedeværelse i Danmark.

Som jeg tidligere har tilkendegivet i forbindelse med besvarelse af spørgsmål fra Folketinget herom, hører spørgsmålet om retsforfølgning under mig som justitsminister, hvorimod spørgsmålet om opholdssted for visse udlændinge hører under reglerne i udlændingeloven, som hører under integrationsministeren.

For så vidt angår spørgsmålet om retsforfølgning, forholder det sig sådan, at regeringen sidste år etablerede en ny statsadvokatur for særlige internationale straffesager. Reglerne for denne statsadvokatars arbejde er naturligvis de almindelige regler, der gælder i den danske strafferetspleje. Det gælder også i forhold til anvendelsen af tvangsmæssige efterforskningsskridt inden for strafferetsplejen, herunder f.eks. varetagtsfængsling. Det er altså det samme regelsæt, der gælder for alle, der er i Danmark.

Statsadvokaten har i den forbindelse oplyst, at det foreløbig alene er i sagen vedrørende den tidligere irakiske hærchef, at der har været et tilstrækkeligt mistankegrundlag til at anvende varetagtsfængsling og i det konkrete tilfælde som bekendt i form af surrogatfængsling. Som jeg allerede tidligere har tilkendegivet, er det naturligvis yderst beklageligt, at den irakiske hærchef trods disse foranstaltninger, nu har kunnet forsvinde.

For så vidt angår den del af spørgsmålet, som vedrører reglerne for ophold på Center Sandholm, er der som nævnt tale om forhold, der hører under integrationsministerens område, og meget specifikke spørgsmål på det område vil således også skulle stilles til integrationsministeren.

Den fg. formand (Grete Schødts):

Fru Elisabeth Arnold som medspørger.

Elisabeth Arnold (RV):

Det kunne næsten lyde, som om justitsministeren mente, at det ikke var hendes ansvar, at ... *(blæsselyd fra mikrofonen).*

Den fg. formand (Grete Schødts):

Vi venter lige, til teknikken bliver i orden, så vi taler fra pladserne i de rigtige mikrofoner.

Kl. 16.40

Elisabeth Arnold (RV):

På justitsministerens svar på det stillede spørgsmål lød det næsten, som om det ikke var justitsministerens ansvar, at tingene er gået så skævt, som de er.

Men jeg vil gerne henlede ministerens opmærksomhed på regeringsgrundlaget, hvor det jo højt og tydeligt står, at krigsforbrydere og andre på tålt ophold skal undersøges af politiet. Krigsforbryderne skal sættes i den aflukkede del af Sandholmlejren eller et andet egnet sted, indtil det er afgjort, om de skal retsforfølges eller ej.

Vil det sige, at når regeringen har skrevet dette i regeringsgrundlaget, er man fuldt bevidst om, at det kræver en samkøring eller en samordning af justitsministerens og integrationsministerens lovgivningsapparat, for at det kan fungere? Har regeringen været fuldstændig klar over, at det krævede, at man samarbejdede imellem de to ministerier?

Sandy Brinck (S):

Ministeren gentager også i dag, at det er beklageligt, at den irakiske hærchef er forsvundet. Jeg må sige, at det ikke alene er beklageligt, men i direkte modstrid med regeringsgrundlaget.

Ministeren laver i sin besvarelse en sondring og siger, at der er nogle, der skal retsforfølges, og så er der andre, som skal sidde i Center Sandholm. Den sondring laves ikke i regeringsgrundlaget, og så må jeg spørge: Har man fortrudt regeringsgrundlaget, eller vil man lave regelsættet om?

Mystikken har jo også bredt sig langt ind i regeringskredse, så statsministeren over for Ekstra Bladet i går måtte tilkendegive, at så måtte man skaffe lovhjælp, til trods for at justitsministeren gang på gang nærmest hånligt har sagt, at den sag er klaret, og at det er både forsvarligt og fornuftigt, at hærchefen ikke sidder i Center Sandholm.

Det er jo ikke første gang, at vi har den diskussion her i salen.

Keld Albrechtsen (EL):

Nu synes jeg jo, at det mest alvorlige problem i denne her sag er, at der hele tiden kommer oplysninger om, hvad denne tidligere hærchef foretager sig.

Er det sådan, at den danske regering har gjort noget alvorligt hos amerikanerne for at få udleveret hærchefen? Jeg synes, at den danske regering tilsyneladende udviser passivitet i den her sag, og det forstår jeg simpelt hen ikke. Derfor vil jeg godt bede ministeren redegøre for, hvad der gøres. Man er jo krigsførende part sammen med USA, og det vil sige, at man fuldt ud har medansvar for, hvad der sker også i denne her sag. Derfor håber jeg ikke, at ministeren sidder på hænderne og ikke foretager sig noget.

Justitsministeren (Lene Espersen):

Først til fru Elisabeth Arnold og fru Sandy Brinck: Som det fremgår af regeringsgrundlaget, står der jo, at krigsforbrydere og andre på tålt ophold skal undersøges af politiet, og at de skal indsættes i den aflukkede del af Sandholmlejren, indtil det er afgjort, om de skal retsforfølges eller ej. Jeg siger det til at starte med for ligesom at understrege, at det er det, der står i regeringsgrundlaget.

Hvis det ikke er fru Sandy Brinck bekendt, er der rent faktisk en retlig behandling af hærchefen for øjeblikket. Så den del af sagen skulle der sådan set ikke være så mange ben i, for så vidt angår fru Sandy Brincks spørgsmål.

Til fru Elisabeth Arnold vil jeg sige: Jo, der er et rigtigt godt samarbejde mellem Integrationsministeriet og Justitsministeriet. Sagen er den, at for så vidt angår integrationsministerens område, valgte regeringen, da den tiltrådte, naturligvis at få strammet op på lovgivningen, så vi kunne efterleve det, der står i regeringsgrundlaget.

Det betød en ændring i udlændingeloven i sommeren 2002, så der nu er indført særlige regler for personer på tålt ophold. Den bestemmer, at medmindre særlige grunde taler imod, skal en udlænding på tålt ophold tage ophold på et bestemt indkvarteringssted, nemlig Center Sandholm. Hvorvidt en person skal tage ophold på et bestemt indkvarteringssted, eller om der foreligger særlige grunde, er en vurdering, som Udlændingestyrelsen foretager i den enkelte sag.

Det, at der allerede er foretaget en ændring af udlændingeloven med sigte på personer på tålt ophold, udelukker naturligvis ikke, at der kan være grund til at overveje, om der er behov for yderligere initiativer på området.

Med hensyn til Center Sandholm skete der en ændring af udlændingeloven i sommeren 2002. Vi fulgte op på det i Justitsministeriet ved at oprette det særlige statsadvokatur, for én ting er, at personer kan placeres på Center Sandholm, som det fremgår af regeringsgrundlaget, noget andet er, at det jo er regeringens hensigt at få afklaret, om de mennesker, som så er mistænkt for at have begået krigsforbrydelser, kan retsforfølges i Danmark for overtrædelse af f.eks. af forskellige konventioner.

Der blev så oprettet en særlig statsadvokatur for særlige internationale straffesager til at tage sig af den del af regeringsgrundlaget. Så jeg synes, det er meget forkert, hvis man forsøger at frembringe et billede af, at man ikke har forsøgt at bringe regeringsgrundlaget ud i livet.

Kl. 16.45

Det er naturligvis klart, at for så vidt angår spørgsmålet om, om man kan frihedsberøve personer, der alene er her på tålt ophold, og som man kunne have en mistanke om har begået krigsforbrydelser, så er vi selvfølgelig bundet af en lang række konventioner, der gør, at sagen ikke altid stiller sig så enkelt, som nogle måske måtte mene.

Men set i lyset af diskussionen er det selvfølgelig klart, at regeringen også synes, at det vil være værd at undersøge, hvorvidt de regler, der i dag gælder i udlændingeloven for tålt ophold, kan justeres, således at vi får en bedre sikkerhed for, at de personer, der er her på tålt ophold, også opholder sig dér, hvor vi gerne ser, at de opholder sig. Men jeg vil gerne understrege, at det skal holde sig inden for de gældende konventioner.

For så vidt angår hr. Keld Albrechtsens spørgsmål, må jeg give hr. Keld Albrechtsen fuldstændig ret i, at der kører mange historier i pressen. Hver dag har faktisk flere forskellige historier om, hvor hærchefen sidst er set, det er lidt ligesom i børnebogen »Hvor er Holger?« Der er utrolig mange historier om, hvor personen sidst er blevet set, og naturligvis kan regeringen ikke begive sig ud i gisninger eller skrive breve til rundtomkring i verden, hver eneste gang der er en person, der mener, at han har set en, der ligner hærchefen, et sted.

Men jeg finder ligesom hr. Keld Albrechtsen sagen meget, meget, meget alvorlig, og det er da også derfor, jeg er meget glad for, at man straks udsendte en efterlysning af hærchefen, både via SIS og via Interpol. Så efterforsker vi selvfølgelig også hærchefens forsvinden for at få klarhed over, hvor hærchefen befinder sig, og hvorledes det lykkedes hærchefen at flygte fra Danmark.

Peter Skaarup (DF):

Statsministeren udtrykte i går bekymring og mente, at det var kritisabelt, at hærchefen var forsvundet. Der vil jeg blot spørge justitsministeren, om justitsministeren er enig med statsministeren i, at det er meget kritisabelt, det, der er foregået, og om justitsministeren kan svare på, hvor justitsministeren mener, at man kan placere ansvaret for, at vedkommende er forsvundet. Både politiets undersøgelser af personer på tålt ophold og afgørelsen af, om der skal ske retsforfølgning, er jo noget, der hører ind under justitsministeren, så derfor må justitsministeren være den, man skal spørge om det her.

Så med hensyn til de krigsforbrydere, der befinder sig i Danmark på tålt ophold, kan man vel ikke løbe fra, at det i regeringsgrundlaget krystalklart står, at de personer skal være i den lukkede afdeling af Center Sandholm. Jeg ville også godt bede ministeren om at fortælle, om ikke det er korrekt, at ministerens egen partileder, hr. Bendt Bendtsen, har sagt i forbindelse med valgkampen, at hærchefen skulle anbringes på Flakfortet eller i et asylcenter i samme sekund, regeringsmagten var overtaget.

Jeg vil gerne spørge justitsministeren, hvorfor det så ikke er sket. Man vil vel ikke undskylde sig med, at der er nogle konventioner, eller der er mange forklaringer, når det står så krystalklart i regeringsgrundlaget, at kriminelle på tålt ophold, krigsforbrydere, skal placeres i den lukkede del af Center Sandholm?

Så ville jeg godt til slut spørge justitsministeren, om ministeren er enig med Venstres ordfører på dette område, fru Birthe Rønn Hornbech, der mener, at regeringsgrundlaget udelukkende sigter til krigsforbrydere, der måtte komme til Danmark i fremtiden på tålt ophold.

Hun siger til Politiken den 24. marts: Man kan altså ikke pludselig begynde at spærre folk inde, der har boet her i landet i flere år og fået den tidligere regerings velsignelse til at være her. Det har aldrig været meningen med det regeringsgrundlag, siger hun.

Er ministeren enig med Venstres ordfører, der hermed melder hus forbi og siger, at det slet ikke vedrører de 20 krigsforbrydere, der er kommet til landet under den tidligere regering?

Sandy Brinck (S):

Det lyder lidt på justitsministeren, som om alt er i den skønneste orden, regeringsgrundlaget er opfyldt, og at det kun er Socialdemokraterne og statsministeren, som åbenbart synes, at det er grund til at sætte spørgsmålstejn ved det. Statsministeren er faktisk citeret i Ekstra Bladet i går for at sige, at reglerne skal strammes, og derfor forstår jeg ikke, at ministeren så nonchalant bare lader, som om alt er i skønneste orden.

Så havde vi jo også mulighed for at spørge statsministeren i går i spørgetimen, og statsministeren gav tydeligt til kende, at statsministeren fandt, at de relevante myndigheder ikke havde udvist rettidig omhu. Jeg kan ikke finde på nogen relevante myndigheder i denne her sag, som ikke hører under justitsministeren ansvarsområde. Kan ministeren?

Kl. 16.50

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil slet ikke bebrejde ministeren, at hun er meget omhyggelig, også med at retssikkerheden skal overholdes, og det eneste, der er galt i denne sag, er, at en person, der er mistænkt for meget alvorlige krigsforbrydelser, får mulighed for at forsvinde ud i den blå luft. Det er ministeren jo også enig i.

Men så lyder det, som om ministeren ikke rigtig, når det kommer til stykket, foretager sig noget for at få den pågældende person arresteret i den situation, hvor han er undvejet. Ministeren kom med nogle luftige udtalelser om, at der er en politiefterforskning i gang. Hvem er det, man spørger? Spørger man amerikanerne om, hvor han er henne? Kræver man over for amerikanerne at få ham udleveret? Eller spørger man i Chile eller Peru eller et andet sted? Det lyder altså, som om man har sat kikkerten for det blinde øje, og den passivitet, vil jeg til gengæld sige, er utilgivelig, hvis den er til stede. Så der håber jeg altså meget stærkt, at regeringen kan se at komme op af stolene og få gjort noget ved den sag.

Ministeren ved jo godt, at man sagtens kan sende en meddelelse ud i Interpol og derefter lægge sig på sofaen, og så sker der ikke ret meget, for det er ikke sikkert, at amerikanerne lige får læst den meddelelse. Det kunne godt være, de også satte kikkerten for det blinde øje.

Så der er altså brug for en helt anden aktiv indsats, ikke som hr. Skaarup for generelt at få strammet alle mulige strafferetlige procedurer – det er jo Dansk Folkepartis politik i almindelighed – men for at få fat i den konkrete mistænkte person, som man har ladet undslippe.

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg vil også tage udgangspunkt i den retspolitiske ordfører for regeringspartiet Venstre, som mener, at det, der står i regeringsgrundlaget, sandelig kun gælder fremtidige krigsforbrydere. Så vil jeg gerne spørge justitsministeren, hvordan det harmonerer med, at ministerens parti-fælle hr. Bendt Bendtsen i valgkampen 2001 til Dagbladet Ringsted sagde:

Den irakiske hærchef skal omgående flyttes fra sin nuværende bopæl i Sorø til et asylcenter, hvis De Konservative vinder valget.

De Konservative kom, som alle ved, i regering få dage efter, at denne udtalelse faldt, og der kom også nogle markante linjer ind i regeringsgrundlaget, så derfor vil jeg gerne have ministeren til at bekræfte, at det, der står i regeringsgrundlaget, handler om alle tilstedeværende krigsforbrydermistænkte asylansøgere og ikke blot fremtidige.

Justitsministeren (Lene Espersen):

Først til hr. Peter Skaarup, og det er også delvis en besvarelse til fru Sandy Brinck vedrørende det sådan mere principielle i den her sag.

Jo, det er ualmindelig beklageligt og virkelig, virkelig ærgerligt, at hærchefen er forsvundet under disse omstændigheder, og jeg er meget enig med statsministeren i, at set i bagklogskabets lys ville det naturligvis have været bedre, hvis f.eks. politiet lokalt havde holdt bedre øje med hærchefen, da han jo nu er forsvundet ud af landet.

Det, der blot er problemet, når man taler om ansvarspådragelse, og hvem der har begået fejl, er jo, at såvel det lokale politi som statsadvokaten tog sig af den konkrete straffesag. Og der er altså ikke, selv om myndighederne formelt hører under justitsministeren og dermed under mit ansvar, kutyme for, at en minister blander sig i konkrete straffesager, og den her sag har statsadvokaten kørt. Problemet har været, at man ikke har haft nogen som helst oplysninger, der kunne begrunde, at man pludselig skulle begynde at foretage sig helt nye og helt anderledes drastiske skridt, og derfor gjorde man det ikke.

Men jeg kan da godt se i lyset af den internationale udvikling, det, at krigen er under opsejling, det, at hærchefen selv gentagne gange har tilkendegivet, hvor vigtig en person hærchefen er, og hvor vigtigt det er, at han bidrager til krigen mod Saddam Hussein, at det havde været bedre, om der havde været bedre opsyn med hærchefen. Det skal jeg være den første til at erkende, og det må man så lære noget af. Men jeg mener, at det ville være forkert i bagklogskabets lys at komme at sige: Det var jo så åbenlyst og så umiddelbart indlysende, at man selvfølgelig skulle have skredet ind på et meget, meget tidligere tidspunkt.

Jeg er meget ked af det. Jeg synes, det er ærgerligt og beklageligt, og man kunne have udvist rettidig omhu, men det er set i det samlede perspektiv.

Med hensyn til personerne på tålt ophold synes jeg, at det er værd at få understreget, at den særlige statsadvokatur undersøger disse sager – og det er til hr. Peter Skaarup – om krigsforbrydelser, folkedrab, terrorhandlinger, andre alvorlige forbrydelser begået i udlandet.

Kl. 16.55

Statsadvokaten har oplyst, at man har modtaget 28 sager, og der har været grundlag for at indlede efterforskning mod 25 personer. Men det er altså både personer, der er danske statsborgere, personer, der har forskellige former for opholdsgrundlag i Danmark, og personer, der har tålt ophold. Det er den samlede mængde.

Statsadvokaten har over for Justitsministeriet oplyst, at der alene er fem personer herimellem, som har fået afslag på asyl i Danmark under henvisning til flygtningekonventionens art. 1 F, altså dem, der er her på tålt ophold. Den ene af de fem er den irakiske hærchef.

En af de ting, der har været lidt forvirring frem og tilbage om, er, at nogle har haft den opfattelse, at alle, der er her på tålt ophold, givetvis må være krigsforbrydere. Sådan forholder det sig ikke. Jeg vil gerne i den forbindelse understrege, at mange af de personer er personer, hvor der allerede er taget stilling til spørgsmålet om retsforfølgning, og hvor der er afsagt dom i Danmark eller udlandet, og hvor afsoningen er udstået.

For den gruppe er der således ikke noget spørgsmål om retsforfølgning tilbage, men alene et spørgsmål om, hvornår de kan udsendes af Danmark. Det kan f.eks. være personer, der har begået meget alvorlig kriminalitet, voldtægt, narkohandel, som har udstået deres straf, men

som vi ikke kan sende tilbage på grund af, at de risikerer at blive udsat for tortur, eller hvad ved jeg.

Om den gruppe kan man sige, at de har udstået deres straf, vi skal bare have en mulighed for at sende dem tilbage. Det, jeg synes, der er vigtigt at holde sig for øje i denne her sag, er, at personer på tålt ophold jo er personer, der som udgangspunkt ikke skal være her, men som tværtimod har pligt til at udrejse, hvis de har mulighed for det.

Men jeg håber i hvert fald, jeg over for hr. Peter Skaarup har præciseret spørgsmålet om, at når vi taler om tålt ophold, er det altså ikke kun krigsforbrydere. Det gælder naturligvis alle, der er i Danmark, og ikke kun fremtidige personer, der måtte komme hertil. Det er for mig at se helt indlysende.

Det var også svar til fru Elisabeth Arnold.

Så er der spørgsmålet om hærchefen, og hvorfor i alverden hærchefen ikke blev flyttet fra Sorø til Center Sandholm. Det er Udlændingestyrelsen, som i forbindelse med ændringen af udlændingeloven hører under integrationsministerens område, der træffer den afgørelse. Det er derfor ikke inden for mit ressortområde, men jeg kunne forestille mig, at grunden til, at man har valgt at sige, at hærchefen skal være i Sorø, og at hærchefen ikke skal flyttes op til Center Sandholm, er, at hærchefen under det meste af den tidligere regerings regeringsperiode boede i Sorø med sin familie. Det ville derfor være et stort indgreb over for den person, såfremt han skulle flyttes til Center Sandholm.

Men jeg medgiver bestemt over for fru Elisabeth Arnold, at for så vidt angår nogle af de udtalelser, der er kommet under valgkampen, må man sige, at der har regeringen ikke til punkt og prikke levet op til de udtalelser, der kom. Den ydmyghed skal man have, og den indrømmelse skal fru Elisabeth Arnold bestemt også have.

Men at komme og sige, at regeringen ikke har forsøgt at leve op til regeringsgrundlaget, det ville også være forkert, for vi har forsøgt, det har jeg også redegjort for over for fru Sandy Brinck, at tage de forskellige elementer til, der skulle sikre, at folk på tålt ophold ikke bare vandrer frit omkring, men at der bliver taget stilling til, om de har begået krigsforbrydelser. Såfremt dette sker, forsøger statsadvokaturen at indhente det nødvendige bevismateriale for at rejse sigtelse og senere at rejse tiltale for de forbrydelser.

Til hr. Keld Albrechtsen må jeg sige, at jeg er meget ked af det, hvis hr. Keld Albrechtsen får

indtryk af, at selve den del af eftersøgningen og efterforskningen, der handler om hærchefens forsvinden, er noget, der bliver taget let på. Det er det bestemt ikke.

Man er i fuld gang nu både med hensyn til eftersøgninger, forhør, undersøgelser for at få opklaret hændelsesforløbet. Der er det naturligvis klart, at under den efterforskning, må man forsøge at tage de kontakter, man finder nødvendige for at få afklaret, hvorledes hærchefen er forsvundet, men naturligvis også, hvor hærchefen opholder sig.

Som jeg tidligere har oplyst, vil vi selvfølgelig på det tidspunkt, når der er grundlag for det, bl.a. gennem nærmere oplysninger om hvor hærchefen befinder sig, følge op på det, og det vil også blive afklaret, om der er en mulighed for udlevering af hærchefen fra det pågældende land, såfremt det viser sig muligt. Det er klart, at det er, om man så må sige, det næste skridt i denne her sag. Men lige nu er man i fuld gang med efterforskningen, og det har jeg fuld tillid til, at det bruger man alle de kræfter på, som overhovedet er nødvendige.

Kl. 17.00

Det er ærgerligt for Danmark, der er foregangsland på det her område, og som har oprettet en særlig statsadvokatur for at sikre, at folk ikke kan komme til Danmark og ikke skulle stå til ansvar for forfærdelige gerninger, de har begået i udlandet, at den første sag, som er under forberedelse, bliver ødelagt af, at hovedpersonen forsvinder midt i forestillingen. Så naturligvis bliver der gjort, hvad der kan, for at hærchefen bliver fundet.

Peter Skaarup (DF):

Jeg synes ikke, at ministeren svarede på, hvad ministerens holdning er til de udtalelser, som fru Birthe Rønn Hornbech er kommet med, nemlig at det kun handler om fremtidige krigsforbrydere, der måtte komme til Danmark. Jeg synes, det er en meget uheldig udtalelse, hvis det virkelig er regeringens holdning. Jeg kan fornemme på ministeren, at ministeren ikke er enig i den udtalelse.

Så vil jeg godt spørge om det, ministeren siger om, at det virkelig er ærgerligt, at hærchefen er forsvundet: Kan vi ikke godt stramme det yderligere op, for jeg synes nok, at det er meget mildt sagt, når der står i regeringsgrundlaget, at hærchefen burde sidde i Center Sandholm eller på Flakfortet, hvor den konservative leder har

sagt, at han burde sidde, eller andre steder, i hvert fald aflukket fra offentligheden?

Så vil jeg spørge om de fem personer, som har fået afslag i henhold til art. 1 F i den internationale flygtningekonvention: Er det de fem personer, hvor det i øjeblikket efterforskes af statsadvokaturen, om de har begået krigsforbrydelser, eller hvordan skal det forstås? Eller i givet fald: Hvor mange personer med ophold i Danmark efterforskes i øjeblikket af den nye statsadvokatur, om de har begået krigsforbrydelser?

Så har statsministeren sagt, at der skal skabes lovhjemmel til, at man kan gribe ind. Der skal altså følges op på regeringsgrundlaget, så personer med ophold i Danmark, som er krigsforbrydere, kommer til at sidde i den lukkede del af Center Sandholm. Det siges af statsministeren i Ekstra Bladet den 25. marts, at nu må vi skaffe den lovhjemmel. Hvad ligger der efter justitsministerens opfattelse i det? Hvad er det for en lovhjemmel, der vil blive skaffet? Kan ministeren ikke oplyse om det her i Folketinget?

Hvis regeringen ikke selv vil fremsætte forslag om, at der skaffes den lovhjemmel, er jeg sikker på, at Dansk Folkeparti hurtigt kan få indleveret et beslutningsforslag, der sikrer, at den lovhjemmel bliver skabt, så personer, der er eftersøgt for krigsforbrydelser, rent faktisk kommer til at sidde i Center Sandholm.

Justitsministeren (Lene Espersen):

Først om, hvorvidt det kun er fremtidige tilfælde, eller om det også er de mennesker, der opholder sig i landet: Det svarede jeg sådan set på før, og der svarede jeg bekræftende på det, som hr. Peter Skaarup egentlig havde fornemmelsen af, nemlig at det naturligvis gælder alle.

Det er jo ikke sådan, at har man begået krigsforbrydelser, men kom under den tidligere regering, hvor der ikke var så meget styr på tingene, har det ikke en konsekvens i dag. Naturligvis vil statsadvokaten for særlige internationale straffesager tage alle sager alvorligt.

For at gøre den del færdig, der handler om personer på tålt ophold, som man har en mistanke om har begået krigsforbrydelser, så oplyste jeg jo før, at det drejer sig om fem sager mod personer på tålt ophold. Den ene af dem er den irakiske hærchef. Det er den eneste sag, hvor man har haft tilstrækkeligt med bevismateriale til at kunne kræve varetægtsfængsling. Så er der en, hvor man med det samme kunne konstatere, at vedkommende allerede var udrejst af landet, og der er en anden, hvor vedkommendes op-

holdssted p.t. er ukendt, og som derfor er blevet eftersøgt. Tilbage er så to andre personer.

Jeg har haft samråd med integrationsministeren, og her er vi blevet enige om, netop for at der skal være fuldstændig klarhed over de personer, der også er så meget interesse for fra Folketingets side, at integrationsministeren tager initiativ til, at der i samarbejde med alle relevante myndigheder laves en udredning vedrørende de personer, som befinder sig i Danmark på tålt ophold.

Det er tanken at give en udførlig beskrivelse af antallet af sager, herunder hvor mange der har fået afslag på asyl på grund af krigsforbrydelser, og en status for de foranstaltninger, der er truffet i de enkelte sager. Det drejer sig både om opholdssted, meldepligt, mulighederne for udsendelse og gennemførelse af retsforfølgning. Det er sådan set alle de ting, som hr. Peter Skaarup var inde på i et indledende spørgsmål, der vil blive redegjort for i den forbindelse.

Regeringen vil naturligvis samtidig overveje behovet for ændringer af lovgivningen eller andre initiativer, der kan være med til at skærpe kontrollen og overvågningen af den gruppe af udlændinge, som statsministeren sagde.

Kl. 17.05

Peter Skaarup (DF):

Jeg siger tak for tilsagnet om en redegørelse for de her ting.

Jeg må allerede nu konstatere, at det vel er meget uheldigt, og det regner jeg også med at ministeren er enig i, når man i regeringsgrundlaget lover det, at krigsforbrydere med tålt ophold i Danmark så under processen, hvor man er ved at eftersøge, hvad der er sket, rejser ud af landet; mens man ikke kan finde en anden person. Man ved ikke, hvor vedkommende er henne. Nu er der hærchefen, der også er rejst ud af landet. Så er der to personer tilbage, hvor man endnu ikke kan finde ud af, hvad der er rigtigt og forkert.

Det er da grundlæggende meget uheldigt, at man kan konstatere, at af de fem personer, man har været ved at undersøge, er der endnu ikke for nogens vedkommende sket det, at de sidder i den lukkede del af Center Sandholm.

Så vil jeg godt spørge om det mere fremadrettede: Hvad kommer der til at ske i forhold til den hærchef, som vi har diskuteret her i dag? Mener regeringen ikke, at det mest rimelige ville være, når der er sket en afslutning af krigen, af den militære afvæbning af Saddam Hussein, at man i forbindelse med det retsopgør, der givet-

vis kommer til at finde sted i forhold til ledende personer i det irakiske styre, også beder om, at den irakiske hærchef deltager, så man sikrer, at han bliver retsforfulgt i den sammenhæng, så det ikke kommer til at foregå i Danmark, hvor vi har meget sværere muligheder for at retsforfølge ham?

Den fg. formand (Grete Schødt):

Jeg beder om, at man overholder taletiden.

Justitsministeren (Lene Espersen):

Tak, fru formand, det skal jeg også forsøge at gøre.

Jo, jeg er fuldstændig enig i, at det er uheldigt. Det var intentionerne, da regeringsgrundlaget blev skrevet, og der har også været forskellige udtalelser om, at man havde et håb om at kunne frihedsberøve personer, der er her på tålt ophold, og som man kunne have mistanke om har begået krigsforbrydelser.

Det mest belejlige havde naturligvis været, om man blot kunne have frihedsberøvet dem, f.eks. i Center Sandholm. Men desværre er det sådan, at vi også må overholde de almindelige regler, der gælder i f.eks. internationale konventioner, og det sætter altså nogle grænser for, hvor vidtgående skridt man kan foretage sig i forhold til enkeltpersoner.

Det er klart, at da integrationsministeren i sin tid strammede udlændingeloven, var det med udgangspunkt i, at man ønskede, at de mennesker, der befinder sig her på tålt ophold, skulle befinde sig i Center Sandholm. De regelændringer blev gennemført i sommeren 2002. Men det er klart, at integrationsministeren med denne redegørelse har tilkendegivet, at man er villig til at se på, om reglerne kan strammes yderligere i forhold til den gruppe mennesker.

Derudover vil regeringen også undersøge muligheden for, at man kan sikre disse udlændinges tilstedeværelse bedre, indtil det er afgjort, om der er grundlag for retsforfølgning i Danmark, herunder også muligheden for yderligere at fremme udsendelsen i de tilfælde, hvor der ikke er eller ikke længere er spørgsmål om retsforfølgning, for det er jo også en meget væsentlig del af problemstillingen.

For så vidt angår spørgsmålet om, under hvilke vilkår krigsforbrydere skal retsforfølges, vil jeg vende tilbage til det på et senere tidspunkt, men dog sige, at der er mange måder at gøre det på. Nogle steder laver man en sandhedskommission, andre steder laver man et internationalt

tribunal, andre steder igen må man vælge at retsforfølge enkeltpersoner.

Jeg synes ikke, at man skal udelukke, hvilket statsadvokaten heller ikke gjorde, at der også er andre muligheder for at tage et retsopgør om de forbrydelser, der er sket i Irak.

Den fg. formand (Grete Schødt):

Hr. Peter Skaarup, det femte og sidste spørgsmål.

Peter Skaarup (DF):

Jeg må sige, at jeg venter i spænding på, hvad regeringen finder frem til i forhold til retsforfølgningen, for selvfølgelig skal en mand, der måske har stået bag drab på over 100.000 mennesker med giftgas, retsforfølges.

Men man må have forståelse for, at det kan være et problem at retsforfølge vedkommende i Danmark. Og hvis der alligevel kommer en domstol, der skal tage stilling til de øvrige krigsforbrydere, der formentlig er i Irak, vil det nok være naturligt, at den irakiske hærchef bliver en del af det.

Jeg vil godt spørge justitsministeren: Lyder det rimeligt, at man i et regeringsgrundlag skriver ting, som man ikke kan gennemføre i henhold til internationale konventioner? Har man ikke undersøgt sådan noget på forhånd, inden man begynder at skrive et regeringsgrundlag? Er der andre punkter i regeringsgrundlaget, der er problemer med i forhold til internationale konventioner eller anden lovgivning? Det må man vel formode at der ikke er.

I den forbindelse er det altså, at jeg vil spørge: Når nu statsministeren siger i Ekstra Bladet den 25. marts, at man skal skaffe den lovhjemmel, der skal til, for at krigsforbrydere på tålt ophold i Danmark kan sidde i den lukkede del af Center Sandholm, hvad er det så for en lovhjemmel, som regeringen vil skaffe?

Kl. 17.10

Justitsministeren (Lene Espersen):

Det første spørgsmål omhandlede, hvorvidt retsforfølgningen, såfremt det viser sig, at der er beviser for, at hærchefen har begået krigsforbrydelser, skal ske i Danmark eller et andet sted. Der sagde jeg før, men jeg tror ikke, at hr. Peter Skaarup hørte det, at der er flere forskellige måder at tackle den sag på.

En anden måde, som også statsadvokaten har været inde på, er, at man bliver enig om f.eks. at lave et tribunal for de forbrydelser, som er ble-

vet begået i Irak. Det er ikke givet på forhånd, at Danmark partout skal gennemføre en straffesag mod hærchefen i Danmark, såfremt der er et andet sted og et andet organ – vi har også den internationale straffedomstol – hvor man vælger at sige, at her tager man et samlet opgør. I Sydafrika valgte man en helt anden model med en sandhedskommission.

Det er jo ikke Danmark, der skal kommandere med et Irak, der måske er i en genopbygningsfase, og bestemme, hvordan man skal vælge at tackle tingene. Jeg må bare holde fast i, at lige nu er vi i en fase, hvor det bliver efterforsket, om der overhovedet kan rejses tiltale over for hærchefen.

For så vidt angår spørgsmålet om regeringsgrundlaget, vil jeg sige til hr. Peter Skaarup, at regeringsgrundlaget er blevet gennemført dels ved ændringer af udlændingeloven, dels ved, at vi har oprettet den særlige statsadvokatur.

Men som jeg også meget klart tilkendegav, og som statsministeren tilkendegav i går, er vi indstillet på i forbindelse med den udredning, som integrationsministeren vil være pennefører for, at se på, om der er mulighed for at ændre reglerne, både de regler, der hører under integrationsministerens område, og de regler, der hører under mit område. Der vil vi medvirke til at se på, om der kan strammes yderligere.

Men det er naturligvis klart, og det står også klart i regeringsgrundlaget, at det skal være i overensstemmelse med internationale konventioner. Men vi udelukker altså ikke, at vi kan prøve at gå ind og se på, om der er flere steder, hvor der kan strammes yderligere op. Det gælder også i forhold til spørgsmålet om udsendelse fra Danmark. Så det er altså ikke afklaret endnu, men det bliver det i den næste fase.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 2450

18) Til udenrigsministeren af:

Jørn Jespersen (SF):

»Vil ministeren tilkendegive, om han er enig med vurderingerne fra LO og DA om, at landbrugsstøtten skal afvikles i nær fremtid?«

Skriftlig begrundelse

Politiken skriver den 14. marts 2003 under overskriften »LO og DI kritiserer landbruget«: »Med kravene om fortsat økonomisk støtte blokerer landbruget for vigtige internationale handelsaftaler. Det koster arbejdspladser, lyder kritikken«.

DI's chefkonsulent Henriette Søltoft siger: »Hvis WTO ikke bare skal være en klub for de rige lande, så skal man rykke sig afgørende på landbrugsområdet, der er så afgørende for mange udviklingslande«.

Spørgeren ønsker vished for, om der i den danske regering findes en minister, der varetager Danmarks samlede interesser og globale forhold og ikke blot ministre, der alene varetager landmændenes interesser.

Jørn Jespersen (SF):

Den 14. marts i år kunne man i Politiken læse nogle synspunkter fra henholdsvis Dansk Industri og LO om de igangværende og kommende forhandlinger i WTO især på landbrugsområdet.

Her siger Dansk Industri, at der hele vejen rundt er en reel bekymring for, om man nu får totalt kaos i forhandlingerne. Hvis WTO ikke bare skal være en klub for de rige lande, skal man rykke sig afgørende på landbrugsområdet, som er så afgørende for mange udviklingslande, siger repræsentanten for DI.

Så står der yderligere, at med sin modstand mod de forslag til reformer af landbrugsstøtten, der er lagt frem, bærer dansk landbrug sin del af skylden. Det mener Dansk Industri.

Fødevarerministeren har derimod i forhold til et meget moderat og langmodigt forslag, der er fremlagt i WTO, sagt, at det er alt for voldsomt, lemlæstende og skrap.

Derfor er jeg lidt interesseret i at finde ud af, om der er nogen i regeringen, der har lidt mere forståelse for Dansk Industri og for den sags skyld også LO's synspunkter end fødevarerministeren. Og derfor vil jeg udbede mig udenrigsministerens kommentar til Dansk Industris synspunkter.

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Vi skal jo drøfte hele WTO-området resten af aftenen, når vi på et eller andet tidspunkt får lov at komme i gang efter spørgetiden. Derfor vil jeg bare præcisere her, at regeringens holdning til landbrugsområdet er reformorienteret og libe-

ral, ikke mindst med henblik på at imødekomme udviklingslandenes interesser.

Jeg skal her henvisne til Folketingets vedtagelse af 5. november 2002, som regeringen arbejder ud fra. I forlængelse deraf arbejder vi for at afvikle den direkte landbrugsstøtte og for at udfase alle eksportsubsidier og prisstøtteordninger.

Jørn Jespersen (SF):

Det kan jeg bare ikke få til at passe med, at når der så kommer et konkret forslag, som oven i købet er meget langmodigt, for det handler om 9 år til at udfase eksportsubsidierne, hvor der kun er tale om at halvere støtten, vender den danske regering repræsenteret af fødevareministeren sig imod det og siger, at det er for voldsomt, for skrappt og for lemlæstende. Så er der jo ikke overensstemmelse mellem det, som udenrigsministeren siger, og det, som fødevareministeren siger.

Det er jo også det, der ligger i indholdet i udtalelserne fra både Dansk Industri og LO, at man er nervøs for, at der, når det kommer til stykket, ikke er en reel vilje til liberaliseringer, og at det i virkeligheden sætter både forhandlingerne og hele WTO's eksistens på spil.

Derfor vil jeg spørge, om udenrigsministeren alligevel ikke kunne udtrykke en lille smule forståelse for de synspunkter, der kommer fra Dansk Industri og fra LO.

Kl. 17.15

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Det er regeringens linje, at der skal komme et gennembrud i landbrugsforhandlingerne.

Det, fødevareministeren gjorde, var at give en vurdering af muligheden inden for EU. Danmark er ikke hele EU. Det var en vurdering, hun foretog. Det var ikke regeringens politiske holdning, hun gav udtryk for.

Hun fortalte altså om Europa-Kommissionens forslag om afkobling af produktionsstøtten til oksekød og mælk og fortalte, at disse forslag møder massiv modstand fra et stort flertal af medlemslande, og desuden er der forbundet forskellige tekniske og administrative vanskeligheder med det.

Fødevareministeren har jo lov til at give en oplysning om, hvordan forhandlingssituationen er, uden at hr. Jørn Jespersen derefter skal sige: Jamen det er så regeringens holdning. Jeg synes, hr. Jørn Jespersen skal være glad for, at fødevareministeren i den offentlige debat fortæller noget om de vanskeligheder, der er.

Men regeringen står fast på og arbejder ud fra det, som er vedtaget i Folketinget i november.

Jørn Jespersen (SF):

Nu overværede jeg jo fødevareministerens referat i Folketingets Europaudvalg på det her punkt. Der var ikke tale om en vurdering af forhandlingssituationen og andre landes positioner. Der var klokkeklart tale om en vurdering fra dansk side. Det var fødevareministeren, der på regeringens vegne udtalte, at efter den danske regerings holdning var det forslag, der ligger – som altså er meget moderat – for voldsomt, for skrappt og for lemlæstende.

Det fremgik også klart af dagspressen, at det var den danske regerings vurdering. Men jeg er da glad for, hvis udenrigsministeren nu slår fast, at det er det ikke, og dermed sætter fødevareministeren på plads og fastslår, at det ikke var dækkende for den danske regering, for den danske regering vil støtte alle tiltag, der går i retning af en så vidtgående liberalisering som muligt.

Så hvis ikke jeg hører andet, går jeg ud fra, at det er konklusionen: Fødevareministeren udtalte sig ikke på den danske regerings vegne.

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Nu har jeg jo ikke deltaget i det møde, og jeg skal slet ikke forholde mig til fødevareministeren, for så må hr. Jørn Jespersen være så venlig at kalde fødevareministeren i salen til et spørgsmål.

Hr. Jørn Jespersen kan spørge mig, og jeg vil ikke forholde mig til fødevareministeren. Mine oplysninger er, at det er en vurdering, hun har givet.

Der, hvor vi måske misforstår hinanden, er, at vi ikke er tilfredse med hverken Harbinsons – som det hedder – første eller andet udspil. Der er det, vi vender tilbage under WTO.

Men Danmarks holdning til forhandlingerne om landbrug er formuleret i overensstemmelse med Folketingets vedtagelse af 5. november om EU's midtvejsvaluering af landbrugspolitikken. På det grundlag har vi tilsluttet os EU's forhandlingsudspil om landbrug, idet vi fra dansk side endda har understreget, at vi gerne havde set det mere ambitiøst med hensyn til øget markedsadgang og nedbringelse af eksportsubsidier og prisstøtte, og at det derfor måtte anses som et første udspil i de videre forhandlinger, ligesom andre landes udspil er det.

Det er regeringens holdning.

Jørn Jespersen (SF):

Det er klart, at man kan have nogle meninger om, at der mangler noget i Harbinsons forslag omkring amerikansk fødevarerhjælp, der er skjulte subsidier til landbrug osv. Det er fair nok, og så må man jo rejse det under forhandlingerne.

Det, jeg er interesseret i, er, om den danske regering er indstillet på, på de punkter, hvor Harbinsons forslag er en reel liberalisering, da at støtte det.

Derfor er mit spørgsmål: Er regeringen enig i, at det er et udmærket, om end måske lidt moderat forslag, at eksportsubsidierne afvikles over 9 år? Er den danske regering enig i, at man sagtens kan reducere den gule og den blå boks med henholdsvis 60 pct. og 50 pct. over 5 år, og at det ikke er for vidtgående forslag?

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jamen det er jo slet ikke det, jeg er blevet kaldt ned for at svare på, vil jeg sige til hr. Jørn Jespersen. Vi kan ikke føre politisk landbrugsforhandling under en spørgetid.

Jeg er blevet spurgt, om ministeren vil tilkendegive, om han er enig i vurderingerne fra LO og DA, om at landbrugsstøtten skal afvikles i nær fremtid. Og deri har jeg jo sagt flere gange til hr. Jørn Jespersen også her i salen, at jeg er enig.

Det er jo 117. gang, vi har den debat. Nu har vi den også under WTO. Jeg står ikke her og laver forhandlinger om røde og gule og blå og orange og cremefarvede bokse.

Jørn Jespersen (SF):

Det er der heller ingen grund til, for sådan nogle eksisterer ikke. Men det, der er afgørende, og det, der ligger i udtalelserne fra LO og DA, er jo krystalklart, at man kan se stærke kræfter – Landbrugsraadet i Danmark plus en del regeringer i EU – som, når det kommer til stykket, modsætter sig de forslag til liberaliseringer, der fremkommer i WTO.

Derfor er det selvfølgelig afgørende at få at vide, at det er den danske regering ikke omfattet af. Den danske regering vil støtte de forslag, der er om afvikling af eksportsubsidier jo hurtigere, jo bedre. Man vil støtte de forslag til reduktion af den direkte støtte, der er. Jo hurtigere og jo mere omfattende, desto bedre. Og hvis der så er mangler, vil man selvfølgelig arbejde på at få noget med.

Er det den måde, man skal opfatte udenrigsministerens svar på?

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg vil godt slå noget fast, så det ikke er nogen myte omkring EU's position og virkeligheden her, nemlig at EU er den største importør af landbrugsprodukter fra udviklingslandene i dag.

Den gennemsnitlige told på landbrugsprodukter fra udviklingslandene er i kraft af diverse præferenceordninger og »Everything but Arms«-initiativet på 10 pct. og ikke 30 pct., som det ofte hævdes af nogle.

Kl. 17.20

EU har primært høje todsatser på mejeriprodukter, sukker samt lammekød og oksekød. Via præferenceaftaler og andre ordninger sikres det, at produkter fra en lang række udviklingslande fritages for told. EU's eksportsubsidier er faktisk faldet fra 25 pct. af værdien af eksporten i 1992 til 5 pct. i 2001, og vi ønsker altså at gå videre.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 2529

19) Til udenrigsministeren af:

Jann Sjursen (KRF):

»Vil regeringen sikre den nødvendige humanitære bistand samt bistand til genopbygning af Irak ved hjælp af nye penge i stedet for ved hjælp af ulandsrammen?«

Skriftlig begrundelse

I forbindelse med Kosovokrigen tømte SR-regeringen kontoen for nødhjælp, så det senere blev nødvendigt at overføre midler fra den langsigtede ulandsbistand. For at undgå en lignende situation ønsker spørgeren, at regeringen allerede nu afsætter nye penge til den nødvendige humanitære bistand og genopbygning af Irak. Dette skal ikke mindst ses i lyset af, at den nuværende regering har nedskåret rammen for humanitær bistand og flygtningebistand fra 1,1 mia. kr. til 792 mio. kr. årligt. Med de bidrag, regeringen foreløbig har givet tilsagn om i forbindelse med krigen mod Irak, er knap halvdelen af rammen allerede brugt.

Den fg. formand (Grete Schødt):

Dette spørgsmål er taget tilbage af spørgeren.

Spm. nr. S 2538

20) Til udenrigsministeren af:

Keld Albrechtsen (EL):

»Vil udenrigsministeren redegøre for udviklingen i krigen mod Irak?«

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg går som en given ting ud fra, at ministeren er dybt forurologet over udviklingen i krigen mod Irak og de store tab, som vi ser i den forbindelse.

Vi var jo nogle, der under Folketingets debatter gjorde regeringen opmærksom på, at man var på vej til at træffe en beslutning, som kunne føre til meget store tab og en krig, der kunne risikere at ende med en kamp fra hus til hus.

Nu må alle bestræbelser jo selvfølgelig samle sig om at få standset den krig. Jeg håber, at ministeren i dag har et bidrag til det.

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg skal for god ordens skyld gøre opmærksom på, hvordan spørgsmålet lyder. Det lyder: »Vil udenrigsministeren redegøre for udviklingen i krigen mod Irak?«

Derfor skal jeg svare følgende: Vi har i de seneste uger afholdt et stort antal møder i Det Udenrigspolitiske Nævn, som hr. Keld Albrechtsen vist egentlig også har deltaget i, hvor situationen i Irak har været indgående drøftet. På Nævnets seneste møde i mandags tilkendegav vi i lyset af den militære indsats, der nu er indledt, at vi i den kommende tid vil holde Nævnet tæt orienteret om udviklingen i situationen. Hertil kommer, at den meget omfattende medie-dækning af indsatsen indeholder mange detaljerede og præcise oplysninger om den seneste udvikling i krigssituationen.

Lad mig derfor her begrænse mig til at bekræfte, at koalitionsens landstyrker fortsat forsøger at konsolidere det vundne terræn ved Basra og Umm Qasr i det sydlige Irak samt nord herfor ved An Nasiriyah og længere mod nord ved An Najaf. Koalitionsstyrker har endvidere fortsat luftangrebene på nøje udvalgte militærmål i Bagdad. Samtidig gøres en stor indsats for at etablere forsyningslinjer til den humanitære bistand til den irakiske civilbefolkning.

Amerikanske og britiske ministrygere fortsætter således indsatsen for at eliminere søminer

i kanalen, der fører ind mod havnen i Umm Qasr, som er nøglepunkt for modtagelsen af den humanitære bistand.

Keld Albrechtsen (EL):

Ministeren henviser til, at Folketinget har fået oplysninger i mandags. Der er unægtelig sket meget siden i mandags.

Så henviser ministeren til, at der er en masse oplysninger i medierne. Jo tak, men jeg vil godt spørge ministeren, om han ikke er enig i, at en betydelig del af de oplysninger desværre er forkerte, bl.a. fordi der fra de krigsførende parter side – det gælder begge parter – gives forkerte oplysninger, som desværre også i alt for stor udstrækning ikke efterforskes tilstrækkeligt af de globalt dækkende medier, før de bare bringes videre.

Men så vil jeg godt stille det afgørende spørgsmål til ministeren: Er ministeren ikke enig i, at det er dybt forurologende, at der er så store tab, nu mere end 300 civile, som vi med sikkerhed ved er omkommet? Mange flere er lemlæstet, mange flere er sandsynligvis på det tidspunkt, det her spørgsmål stilles, allerede døde. Mange, mange soldater er døde, og vi ved, at hvis man går videre med den form for krig, som man nu planlægger, kan det blive en dybt, dybt tragisk situation og ende i noget, der går helt ud af kontrol.

Har man virkelig i regeringen slet ingen overvejelser over, hvad det er, man har kastet sig ud i? Har man ikke gnist af tvivl om, hvorvidt det er rigtigt at fortsætte ud ad den linje?

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Der foreligger faktisk ikke på nuværende tidspunkt nogen autoritativ opgørelse over de civile tab i forbindelse med koalitionsens militære indsats i Irak. Der er stor risiko for civile tab, og det er naturligvis og ulykkeligvis en uundgåelig følge af enhver væbnet konflikt.

Men jeg vil gerne endnu en gang understrege, at den militære indsats tilrettelægges på en sådan måde, at risikoen for civile tab formindskes så meget, det overhovedet er muligt. En af grundene til den langsomme fremdrift omkring Basra-området er, at man præcis vil undgå civile tab. Derfor har koalitionsstyrkerne vist, at det er meget vigtigt at minimere de civile tab til det mindst mulige.

Kl. 17.25

Men man må også sige, at antallet af civile tab jo også nøje hænger sammen med, hvad det er,

irakerne finder på at gøre. Der er jo noget, der tyder på, at Saddam Hussein i vidt omfang har i sinde at bruge civilbefolkningen som skjold for sine styrker. Jeg hørte i går general Vernon fortælle, hvorledes de går ud af Basra med civile foran sig og skyder, mens de har dem som skjold.

Så umenneskeligheden ligger på Saddam Husseins side, og det skulle i virkeligheden egentlig også bekræfte hr. Keld Albrechtsen i, at det måske var en god idé at komme af med ham. Og det kommer man ikke ved hjælp af hr. Keld Albrechtsens metoder.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil bare spørge ministeren, om der ikke i virkeligheden er bedre udsigt til at kunne finde en løsning, som også den irakiske befolkning kan acceptere, for den vil sikkert ligesom os andre meget gerne og meget hurtigt af med Saddam Hussein. Men der er jo noget, der tyder på, at den irakiske befolkning heller ikke har et stærkt ønske om en amerikansk militærregering. Derfor står vi desværre i den situation, at kun FN vil kunne løse dette her problem, og kun hvis krigen bliver standset. Ellers risikerer vi jo, at den trækker i langdrag. Vi risikerer meget store tab.

Jeg hørte – jeg ved ikke, om ministeren kan bekræfte det – at briterne havde sagt, at Basra nu er et militært mål. Betyder det, at man skal kæmpe sig ind gennem gaderne? Hvor mange civile vil man ofre på det? Og hvad med Bagdad? Jamen det er jo noget forfærdeligt noget. Og hvis det fører til, at den irakiske befolkning vender sig imod USA og Danmark, hvor er vi så henne? Hvordan skal det hele så kunne ende med en løsning? Jeg synes, tiden er inde til, at man prøver på at drøfte med os andre, hvordan vi kan rette op på det forfærdelige fejlgreb, som et flertal i Folketinget begik i sidste uge.

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg tror faktisk ikke, hr. Keld Albrechtsen ved noget som helst om, hvad han selv står og siger her. Han aner ikke noget som helst om, hvad den irakiske befolkning ønsker. Vi ved, at den irakiske befolkning forfølges inde i byerne, hvis de kommer til at give udtryk for noget som helst andet, end at de støtter Saddam Hussein. Jeg så en af fedayeenerne, som de hedder, stå og svinge med sin pistol i går og sige: Vi vil dræbe alle amerikanere, og vi vil dræbe alle dem, der ikke vil dræbe amerikanere.

Så hvordan vil han danne sig et billede af, hvad den irakiske befolkning mener? De er ikke blevet spurgt af Saddam Hussein i årevis om deres holdning. De har haft nogle kunstige valg. Så jeg synes, hr. Keld Albrechtsen skal lade være med at stå her og fortælle os, hvad den irakiske befolkning ønsker.

Samtidig siger han, at han gerne vil af med Saddam Hussein, og det vil flertallet af menneskene også, og så siger han, at kun FN kan løse problemet. Ja, FN-mandatet bygger jo på, at FN siden 1990 har bedt omverdenen gå ind og løse problemet. Hr. Keld Albrechtsen har aldrig villet være med til at løse problemet. Jeg tror ikke med den optræden, som Saddam Husseins styrker udviser, den brutalitet over for deres egen befolkning, som den udviser, at hr. Keld Albrechtsen kan forestille sig, at Saddam fredeligt kan afvæbnes. Så var han da afvæbnet for længst. Den mand afleverer ikke sit styre og sin brutale måde at undertrykke folket på, bare fordi nogle beder ham om det.

Jeg vil gøre opmærksom på, at hr. Keld Albrechtsen også i aviserne kan læse, hvordan de fedayeener har hugget hovedet af kvinder, som de siger er prostituerede, men som formentligt med nioghalvfems procents sandsynlighed bare har haft en anden mening end Saddam Hussein. Hvad er det dog for et styre, hr. Keld Albrechtsen vil holde hånden over?

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg synes, det er for groft, at ministeren står og antyder, at jeg vil holde hånden over noget som helst styre. Det spørgsmål, jeg bare stiller, er: Har man en begrundet formodning om, at den irakiske befolkning hilser den britisk-dansk-amerikanske militæraktion velkommen? Det er jeg kommet i alvorlig tvivl om. Det var det, man forsøgte at basere krigen på. Men der er desværre meget, der tyder på, at vi står i en situation, hvor den arabiske befolkning også uden for selve Irak, i Egypten og andre steder, opfatter dette her som et amerikansk angreb på den arabiske nation. Det kan jo medføre, at krigen bliver lang og grusom, fordi der tilsyneladende ikke er noget, der tyder på, at man vil kapitulere uden voldsom modstand. Og det synes jeg da må give regeringen stof til eftertanke.

Jeg er da fuldstændig enig med ministeren i, at der sker forfærdelige ting. Men synes ministeren ikke også, det er forfærdeligt, når der bliver oplyst, at amerikanerne har ladet et missil, eller et missil i hvert fald har ramt en markedsplads

og efterladt 15 lig på en gade i Bagdad, fordi man har sendt et missil direkte ind i en markedsplads? Er det ikke også forfærdeligt? Det er da forfærdeligt med alle de ting, der sker i en krig. Det er derfor, den må bringes til ophør.

Kl. 17.30

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Alle civile tab er forfærdelige. Det er naturligvis forfærdeligt, hvis et missil ved en fejltagelse rammer et forkert mål og fuldstændig sagesløse mennesker omkommer. Det var også forfærdeligt, at en amerikansk raket ramte en syrisk bus fuld af folk, der ville tilbage til Syrien. Det er der ikke nogen som helst tvivl om.

Der er uhyggelige og ulykkelige skadevirkninger i forbindelse med en krig. Det, der er tale om, er, at Saddam Hussein sidder og kører et styre, der ganske bevidst og uden det er ulykkelige og tragiske fejltagelser, men ganske bevidst myrder og lemlæster tusinder af befolkningen for at holde dem undertrykte.

Men det er ikke for et regimeskifte, vi er gået ind. Vi er gået ind for at afvæbne ham for hans masseødelæggelsesvåben. Og havde han ødelagt sine masseødelæggelsesvåben, havde han haft 12 år og 4 måneder og 2 uger til at demonstrere for verden, at han havde ødelagt dem. Det havde ikke været svært at få rapporter, som viser, at nu er der ødelagt de og de nervegasser; nu er der ødelagt det og det sennepsgas; nu er der ødelagt det og det sarin og ricin, og hvad det alt sammen er af forfærdelige giftstoffer, han har. Det havde han sagtens kunnet.

Måske hr. Keld Albrechtsen kan oplyse os om, hvorfor han ikke har meddelt det. Det er nok, fordi han stadig har dem.

Formanden:

Hr. Keld Albrechtsen for et sidste spørgsmål.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil gerne spørge ministeren: Der har jo bl.a. fra Saudi-Arabien været fremlagt forslag om fredsplan. Man kunne også have den overvejelser, at man nu var kommet derud, hvor det er nødvendigt at få stoppet denne krig og få FN ind på banen igen, selvfølgelig også for at få fjernet eventuelle masseødelæggelsesvåben. Vi ved jo ikke, om de amerikanske påstande er korrekte. Det ved vi ikke. Men hvis de er, så selvfølgelig også for at få dem fjernet. Det har hele tiden været meningen, at det skulle indgå i våbeninspektørernes arbejde, som så kan genoptages.

Men forudsætningen for, at freden nogen sinde kan komme til Irak, er, at man får standset krigen og får standset den nu, inden der opstår en sådan bitterhed blandt alle de arabiske nationer, at man ikke længere vil kunne reparere de ulykker, man laver.

Derfor vil jeg godt spørge ministeren, om der er nogen som helst bestræbelser på at få FN ind på banen igen? Er der nogen som helst bestræbelser på sammen med arabiske lande, som ønsker det, at få en fredsplan ind, så man kan få standset krigshandlingerne? Eller har man tænkt sig, at denne krig bare skal fortsætte, uanset hvor mange der dør, uanset hvor mange der mister deres hjem og deres børn, og uanset den katastrofe i forholdet mellem Vesten og de arabiske lande, som det her det kan føre til?

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Nu er det jo en meget stor udenrigspolitisk debat, hr. Keld Albrechtsen ønsker under spørgetiden. Det er nok lidt meget forlangt, at jeg skulle rundtomkring i alle de hjørner, hr. Keld Albrechtsen gerne vil.

Men lad mig sige om Arabien: Der har jo været en meget moderat reaktion i de arabiske byer. Flere arabiske lande er på en eller anden måde med i forsøget på at afvæbne Saddam Hussein: Oman, Kuwait, Jordan, Saudi-Arabien. Det vil sige, at der ikke er en reaktion fra den arabiske verden mod det. De ønsker ham også afvæbnet. Det er ikke alene Saudi-Arabien, der arbejder på en fredsplan. Det er også Jordan, kan jeg oplyse om.

Jeg kender ikke nogen af planerne. Det vil være meget interessant, hvis de kunne lave en fredsplan. Men det kan kun lade sig gøre, hvis man får gennemført afvæbningen. Ellers er det jo, Saddam Hussein bliver meget farlig.

Lad os tænke, at vi fulgte hr. Keld Albrechtsen og lod Saddam Hussein sidde, og vi lavede en fred, før han var blevet afvæbnet for sine masseødelæggelsesvåben, så ville han da blive en utrolig fare for sine omgivelser. Så ville de ikke være blevet ødelagt. Så ville han kunne bruge dem, hvornår det skulle være, og afpresse omgivelserne. Det er jo derfor, de arabiske lande er med i det her på den måde, de er, fordi de ikke ønsker at have den mand til at stå frem med alle sine masseødelæggelsesvåben, når presset på ham er væk.

Så derfor er det en dødsensfarlig vej, hr. Keld Albrechtsen anbefaler. Vi ønsker at stoppe krigen så hurtigt som muligt. Vi ønsker at gennem-

føre den så skånsomt som overhovedet muligt. Men vi kan ikke stoppe som i 1991 før Bagdad. Det kan man jo godt se, hvad man fik ud af.

Da hr. Keld Albrechtsen i 1999 bad SR-regeringen om at droppe beslutningerne fra 1998, da ville hr. Keld Albrechtsen også forhindre, at man fik afvæbnet Saddam Hussein. Der svarede SR-regeringen, at han ikke havde overholdt de aftaler, han havde indgået med Kofi Annan i 1998, som var forudsætningen for, at man stoppede i 1998. Så man bliver altid snydt af Saddam Hussein. SR-regeringen blev snydt i 1998. Det måtte hr. Niels Helveg Petersen tilstå i 1999 – præcis i et svar til hr. Keld Albrechtsen.

Så jeg vil gerne fraråde hr. Keld Albrechtsen at være fredsmager og derved lave en endnu større krigsrisiko senere.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Kl. 17.35

Spm. nr. S 2539

21) Til udenrigsministeren af:

Keld Albrechtsen (EL):

»Vil udenrigsministeren redegøre for de civile tab i forbindelse med krigen mod Irak?«

Keld Albrechtsen (EL):

Dette spørgsmål handler om den humanitære situation og de følger, krigen vil få for civilbefolkningen. Følger, som jo allerede nu er meget alvorlige, og hvis det fører til en krig om byerne, i byerne, jo vil blive helt uoverskuelig.

Derfor vil jeg godt spørge ministeren: Når man nu tilsyneladende, og det var jo det tragiske svar på det foregående spørgsmål, er fast indstillet på at rykke ind i de store byer og tage den forfærdelige kamp, om nødvendigt fra hus til hus forstod jeg på ministeren, må man regne med meget store civile tab. Det kan man i hvert fald frygte.

Hvilke planer ligger der hos de krigsførende magter for at tage hånd om de problemer, i takt med at de opstår?

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg har faktisk besvaret spørgsmålet. Hr. Keld Albrechtsen inddrog jo det her i sit første spørgsmål, så det er faktisk besvaret.

Desuden sagde jeg ikke »om nødvendigt fra hus til hus«. Jeg sagde, det er nødvendigt at få afvæbnet Saddam Hussein. Jeg har ikke talt om

militær strategi. Hvis hr. Keld Albrechtsen ønsker det, skal han jo tale med forsvarsministeren.

Jeg har svaret om de civile tab. Vi vil formindskede dem maksimalt. Det er derfor, krigen foregår, som den foregår. Det er ikke et forsøg på at skyde civilbefolkningen. Det er forsøg på at undgå at ramme civilbefolkningen.

Den, der bruger civilbefolkningen, er Saddam Hussein, som jeg svarede før, hvorimod de engelske tropper nede omkring Basra skåner den så meget som overhovedet muligt, prøver at komme ind med vand. Røde Kors var inde i sidste uge. Røde Kors, fik jeg at vide i går, formodes at være inde i dag med det, de kan komme ind med for at sørge for, at vandledningerne fungerer.

De kommer ind i havnen nu. Den havn var vigtig, for at nødhjælpsarbejdet kunne komme op. Der er nødhjælpsarbejde parat til hvert eneste skridt. Det kræver jo bare, at man kommer frem og får afvæbnet hans tropper, så kommer man frem med nødhjælpen øjeblikkeligt.

Keld Albrechtsen (EL):

Det, der er min bekymring, er, at jeg egentlig troede, hvad jeg også gav udtryk for i sidste uge, at man havde en meget præcis, veldokumenteret militærplanlægning. Den har så vist sig også efterfølgende at være meget mangelfuld.

Vi ved, at planlægningen af den humanitære indsats har været meget lavt prioriteret – ikke af Røde Kors, ikke af FN, FN fik bare ikke de penge, der skulle til, for at forberedelsen kunne være hundrede procent effektiv. Men jeg anerkender naturligvis fuldt ud, at Røde Kors og FN har gjort alt, hvad de kunne også her og nu i Basra.

Men det giver anledning til bekymring og det afgørende spørgsmål, som jeg ikke synes, ministeren svarer på, nemlig hvordan de krigsførende stater vil sikre, at nødhjælpsforsyninger, hjælp til flygtninge, hjælp til sårede kommer til at fungere effektivt i takt med, at man rykker ind i de store byer og dermed får de meget store tabstal.

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Vi kan godt blive ved, men jeg har jo svaret på det tre gange. Det kræver lige, at hr. Keld Albrechtsen så ønsker at høre efter, men det tror jeg såmænd ikke, hr. Keld Albrechtsen vil, for han holder sin samme tale hele tiden.

Jeg forklarede før for anden gang, at det, man gør, er, at så hurtigt som muligt bringer man nødhjælp frem, man står med det bag ved militæret, således at i det øjeblik man kan komme ind med nødhjælp, så kommer man ind med nødhjælp. Både de amerikanske tropper og de engelske tropper gør det.

Jeg stod lige og forklarede, at en af grundene til, at det er så vigtigt at få Basra og havnebyen befriet, er, at så kan man komme ind og sørge for, at hele vandforsyningen fungerer, inden hele nødhjælpen er fremme. Jeg forstod på nødhjælpsorganisationerne i går, at det ikke er mad, der mangler. Det er vand, fordi ledningerne er blevet ødelagt.

I sidste uge var Røde Kors inde og reparere det, og jeg sagde til hr. Keld Albrechtsen for et øjeblik siden, at Røde Kors regner med at være inde igen i det her døgn og sørge for vand til hele befolkningen i Basra. Sådan er det hele vejen. Skridt for skridt går man ind med humanitær nødhjælp og rekonstruktion af det, der er gået i stykker, så snart man kan.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg tror, vi snakker forbi hinanden, for jeg kan høre ministeren svare på noget andet, end jeg spørger om. Ministeren svarer på den situation, der har været og er i Basra med hensyn til vandforsyningen, og jeg har naturligvis noteret mig, at Røde Kors har været inde at afhjælpe en del af problemerne, vist ikke dem alle, men en del af problemerne med vandforsyning. Det er en indsats, jeg naturligvis har meget, meget stor respekt for. Det punkt er nok det eneste, vi lige her og nu kan være enige om.

Kl. 17.40

Men det, jeg spørger om, er, hvad man gør i en situation, hvor der kommer måske millioner af flygtninge også i den centrale del af landet omkring Bagdad? Der fornemmer jeg, at man kun har forholdsvis tågede forestillinger om, hvad der skal ske. Men det kan da være, at ministeren har nogle planer, som vi andre endnu ikke er blevet orienteret om. Og ministeren sagde jo, at Folketinget løbende ville blive orienteret om udviklingen, selv om det ganske vist ikke er sket siden i mandags, og selv om ministeren møder frem i Folketinget om onsdagen og lader som om, at Folketinget får en vældig løbende orientering.

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Ja, hr. Keld Albrechtsen kan se på fingrene her: Mandag, tirsdag, onsdag, der var en dag imellem. Men jeg kan da godt sidde og snakke med hr. Keld Albrechtsen hver dag, men der er altså en dag imellem.

Med hensyn til flygtninge kan jeg sige, at det også er højt prioriteret. Der er ikke ret mange flygtninge, også fordi det forlyder, at de ikke tør flygte. Som jeg sagde før, hvis ikke man skyder på amerikanerne, bliver man selv skudt, som en af fedayeerne sagde. Man har forberedt samarbejde med UNHCR. Den danske regering har støttet UNHCR præcis for ikke – og det her jeg forklarer hr. Keld Albrechtsen mange andre steder – at komme i Kosovo-situationen, hvor man ikke havde forberedt noget.

Denne gang har man præcis forberedt, at man skal have ordentlige opsamlingsfaciliteter for flygtningene. De er forberedt, men der er ikke ret mange flygtninge, men det er da kun godt, hvis de i øvrigt ad frivillighedens vej ikke er blevet flygtninge, men det er jo et spørgsmål, om det er ad frivillighedens vej. Men det er præcis i samarbejde med FN, det er forberedt.

Keld Albrechtsen (EL):

Nu siger ministeren, at der er et samarbejde med FN, men der er jo også stater i FN, der mener, at det, der sker i Irak, er de krigsførende magters ansvar og de krigsførende magter, der må betale. Er de krigsførende magter indstillet på det? For hvis det er holdningen i FN's Sikkerhedsråd, så kan der jo godt komme til at ligge et ansvar på den danske regering, som man måske ikke havde forestillet sig omfanget af.

Så siger ministeren, at der kun er kun en dag mellem mandag og onsdag, jo, men er ministeren ikke enig i, at der er sket utrolig meget siden i mandags, og der er faktisk ikke ret meget af det, der er sket siden i mandags, som har været godt? Faktisk har alt det, vi har hørt fra i mandags og til nu, været dybt foruroligende og tragisk i form af tab af menneskeliv.

Derfor vil jeg opfordre regeringen til, hvis den er i tvivl om, hvorvidt den løbende orienterer Folketinget tilstrækkeligt meget, så at gøre det noget mere.

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Der er tre led i den strategi, som jeg har forklaret hr. Keld Albrechtsen et par gange andre steder: Det er militært, det er humanitært, det er stabiliserende. Det militære er, hvad der foregår nu,

det humanitære foregår samtidig, når man kan komme til det, det foregår hele tiden, og det stabiliserende skal i gang så snart som overhovedet muligt, det vil sige, når man har fået ryddet de sidste fedayeener væk igen, således at de ikke kan skræmme befolkningen.

Der skal en irakisk civiladministration til hurtigst muligt. FN skal efter vores opfattelse have en central rolle i forbindelse med genopbygningen og stabiliseringen. Det kræver en sikkerhedsrådsresolution. Omkring det humanitære diskuterer FN for øjeblikket administrationen af olie for mad-programmet. Sikkerhedsrådet er igen ikke enig, og jeg vil gerne sige, at jeg synes, Sikkerhedsrådet skal tage sig sammen til at blive enig. Jeg synes, at sikkerhedsrådsmedlemmerne skal være opmærksomme på, at de ikke sidder der for deres egen skyld, de sidder der for verdens skyld.

Så jeg skal gerne igen, som jeg også gjorde før krigen, appellere til, at Sikkerhedsrådet begynder at være klar over, at opgaven er at samles om opgavens løsning og ikke spredes. Jeg håber meget, at Sikkerhedsrådet også bliver enige om olie for mad-administrationen og om deres indsats i forbindelse med genopretningen af Irak efter krigen.

De civile tab er så små som overhovedet muligt. De irakiske styrker tager ikke hensyn til civile, de bruger krigsmetoder, som er fuldstændig uhørte. Det skal være så skånsomt og så hurtigt som overhovedet muligt, men vi kan ikke ende med den situation som i 1991, at Saddam Hussein sidder tilbage med alt det, han ikke må sidde tilbage med og gør hele området endnu mere farligt.

Kl. 17.45

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg mener faktisk, at begge parter dræber civile i øjeblikket, og det er jo det, der er tragedien.

Men så ville jeg godt stille ministeren et spørgsmål her til sidst. Han taler om, at Sikkerhedsrådet i FN altså må gøre, som vi siger at det skal. Kan ministeren ikke se, at det er en form for arrogance, som kan føre til et stort tilbagelag for Vesten, hvis man bliver ved på den måde?

Det lykkedes ikke at få et flertal i FN's Sikkerhedsråd med i krigen, og muligvis håndterer man det nu på en sådan måde, at det heller ikke efterfølgende lykkes at få klinket skårene, fordi man stadig væk har den arrogante holdning, at Sikkerhedsrådet skal gøre, som USA og Storbritannien og Danmark har bestemt. Sådan kan man altså ikke lede den internationale politik fremover, for så går det jo grueligt galt.

Så jeg håber, at den formulering, ministeren kom med, var en fortaelse, og det vil jeg gerne spørge til. For selvfølgelig er det ikke sådan, at vi kan diktere verdensorganisationen, hvad den skal gøre. Det er altså ikke sådan, at Danmark og Storbritannien og USA er enevældige i verden.

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Det var ikke nogen fortaelse. Før Sikkerhedsrådet brød sammen i sin beslutningsproces forrige mandag, havde jeg gennem 14 dage appelleret til Sikkerhedsrådets medlemmer om at blive enige. Jeg havde appelleret til EU's medlemmer, de europæiske medlemmer af Sikkerhedsrådet, om at blive enige. Det er da min forpligtelse at prøve at sige, at det danske synspunkt er, at FN skal fungere, men FN kan ikke fungere, hvis Sikkerhedsrådet ikke er enig. Så må vi altså selv træffe beslutninger ud fra det grundlag, der foreligger, sådan som vi måtte gøre, fordi resolution 1441 forelå. Men det er da en rimelig dansk politik at appellere til, at et organ som FN kan fungere, og det kan ikke fungere, uden at Sikkerhedsrådet kan fungere. Det er da også meget rimeligere i forbindelse med olie for mad-programmet, som FN hidtil har administreret, og i forbindelse med genopbygningen at appellere til, at Sikkerhedsrådet bringer sig i stand til at fungere.

Jeg lægger meget vægt på FN, men jeg kan kun få FN til at fungere, hvis FN er i den situation, at Sikkerhedsrådet fungerer. Så det er ingen fortaelse, vil jeg sige til hr. Keld Albrechtsen, det er en politik, som er langsigtet i forhold til at sørge for en stabilisering af verdensfreden.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Forespørgsel nr. F 31:

Forespørgsel til udenrigsministeren:

»Hvad kan regeringen oplyse om Danmarks og EU's initiativer og forhandlingsudspil i forhold til de igangværende forhandlinger i WTO og frem til WTO's 5. ministerkonference?«

Af Jørn Jespersen (SF) og Aage Frandsen (SF). (Forespørgslen anmeldt 14/1 2003. Fremme af forespørgslen vedtaget 16/1 2003. Eventuel afstemning udsættes til tirsdag den 1. april 2003).

Formanden:

Jeg gør opmærksom på, at afstemning om eventuelle forslag til vedtagelse bliver udsat til på tirsdag den 1. april 2003.

Begrundelse

Jørn Jespersen (SF):

Danmark er involveret i to krige i den store verden i øjeblikket. Den ene er den mod Irak, og den er ikke emnet for vores debat i dag. Den anden krig, som Danmark desværre er meget aktivt involveret i, er en mere stille krig, som foregår på de bonede gulve i WTO's hovedkvarter i Genève, og i den krig kommer det store slag, det i hvert fald foreløbig store slag, til at stå på ministerkonferencen i Mexico til september.

Denne stille krig fra EU's og Danmarks side mod de fattige i verden handler om handel, men den er i sine konsekvenser ikke mindre blodig og lemlæstende for verdens fattige mennesker; det er en krig, hvor de rige står over for de fattige, og hvor EU på landbrugsområdet er de fattige landes hovedmodstander.

Konsekvenserne af EU's og de andre rige landes landbrugsstøtte er sult, mangel på rent vand, dårligere adgang til uddannelse og mangel på sundhed i alle verdens fattige lande, fordi vi med vores landbrugsstøtte og øvrige protektionisme nægter de fattige adgang for deres varer til vores marked, udsætter dem for urimelig konkurrence på verdensmarkedet og oven i købet dumper vores overskudsproduktion med yderligere støtte på deres markeder.

Den nuværende danske statsminister har skrevet mange kronikker og artikler om handel som vejen ud af fattigdom, men når det kommer til stykket, når der skal tages fat og handles, så nægter vi de fattige den mulighed for at handle og arbejde sig ud af deres fattigdom, og det er efter SF's opfattelse et uklædeligt dobbeltspil.

Kl. 17.50

Der til kommer, at landbrugsstøtten uden tvivl er nøglen til succes eller fiasko for WTO-forhandlingerne mere generelt og måske i virkeligheden også for hele WTO's eksistens. I SF lægger vi meget vægt på international lov og orden også på handelområdet, og derfor er det også afgørende for os, at forhandlingerne ikke bringer WTO's eksistens i fare, men tværtimod fører til fremskridt og yderligere regulerede liberaliseringer på hele det område, som WTO dækker.

Der er også en lang række andre emner til behandling i WTO i den kommende handelsrunde. Vi har spørgsmålet om yderligere liberalisering af industrien og liberalisering af tjenesteydelser. Vi har jo spørgsmålet om miljø, hvor der bør bringes meget større overensstemmelse ind mellem handelsreglerne og den internationale miljøregulering. Vi har spørgsmålet om de intellektuelle rettigheder, om de fattige landes adgang til medicin og såsåd osv. Vi har løfterne, som allerede er afgivet til de fattige lande, om en speciel og differentieret behandling og om at gøre noget ved den urimelige brug af anti-dumping. Vi har spørgsmålet om investeringer og konkurrence. Så der er sådan set nok at tage fat på.

Men det afgørende er, at alle disse emner kan vi ikke komme i gang med på en seriøs måde, før vi får løst spørgsmålet om landbrugsstøtten, og før de rige lande, specielt EU, kommer med nogle grundlæggende inødekommelser af ulandene. Derfor er det afgørende her op til fristen den 1. april at høre om den danske regerings påtænkte initiativer og position i forhandlingerne.

Besvarelse

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg vil godt takke hr. Jørn Jespersen for forespørgslen. Det er et meget væsentligt emne, hr. Jørn Jespersen rejser. Det er meget rimeligt, at vi får en seriøs og grundig debat om det. Det er et af de væsentligste spørgsmål, der skal løses, hvis vi herved skal gøre, hvad vi kan for at sikre en fredelig udvikling mellem Nord og Syd, som også ligger mig, og det ved hr. Jørn Jespersen, utrolig meget på sinde. Så jeg synes, det er en væsentlig debat, hr. Jørn Jespersen rejser.

Politisk udgør Verdenshandelsorganisationen, WTO, en vigtig brik i skabelsen af et internationalt samfund baseret på regler og aftaler. WTO er måske nok i international målestok en